

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Fellelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft).
Egyes szám Budapestén 8, vidéken 10 fillér.

Testvérek villongása.

Budapest, szeptember 22.

(v.) Hiába minden ócodás a kényes tárgytól; mégis csak rájuk kell megint terebünk a szót, a villongó testvérekre. Cívakodásuktól még egyre visszhangzik az ország; szinte reng belé az édes magyar haza talaja, amíg sütögetik egymásra és egyre-másra az olthatatlan irigységnek ágyúütegeit. A lefolyt héten újabb alakot öltött a régi küzdelem. Eddig irigykedtek egymásra, most meg a kölcsönös vádaskodás járja. Az agráriusok nagy garraal szavalják, hogy ők nem csinálnak osztályharcot, csak felveszik azt a keztyűt, amelyet a merkantil kapzsiság dobott a lábaik elé. A másik tábor ugyanígy bizonykodik. Hogy ők nem sorakoznak osztályharcra. Hogy az ő céljuk csupán a védelem; persze a szolidaris védelem az ellenük egyetemlegesen intézett agrár támadással szemben. A valóság tehát az, hogy érdekeltségi testületté szerveződnek itt is, ott is; és hogy tudatosan viszik ütköztetbe az egyik osztályérdeket a másik osztályérdek ellen. És mennél jobban protestál mindenik fél a társadalmi meghasonlás ellen, annál mélyebben sodródunk bele ugyanabba, aminek ódiáját egyik sem akarja viselni, — az osztályharcba.

Lehet-e még remélni a máris megindult tusának félbeszakadását? Hihető-e vajjon, hogy a már csatázó rajvonalak, mielőtt nagyobb kárt tennének egymásban, ismét visszavonulnak s hogy a villogó kardok még visszarepülnek hüvelyükbe? Az itt-ott jelentkező békeapostolok engesztelő szavát nem nyeli-e el a csatálárma? Mi feltjük az országot attól a társadalmi háborútól, melynek megdöbbenve szemléljük első tüneteit. És lelkünk lelkéből

szeretnők mondani, hogy még nincs miért kétségbeesnünk a nemzet belső békéjének jövődjén. De sajna, ki kell mondanunk, hogy amit óhajtani annyira szeretnénk, remélni azt már nem merjük. Harcha nem indulni könnyű dolog; de nehéz visszazsírni egy már megkezdett háborút. Aki puskaport szagol, azt a csatamezőn tartja két erős lelki momentum: az igazi szenvedély és a vélt becsület. Ez a kettő pedig erősebb, mint a józan belátás és a lelkiismeret. Kik a hibások abban, hogy a dolgok idáig fajulhattak? A vezetők. Ők mulasztották el azt, amit tenniük kellett volna. És ők cselekedték meg mindazt, amit el kellett volna mulasztaniuk. Nem vetjük mérlegre, közülük kinek mi jut a rovására. A felelőségek pontos megállapításának még nem érkezett el az ideje. Ma csupán azt látjuk, hogy amíg elkerülhető volt a társadalmi háború, a vezetők nem törődtek a békével, most pedig mikor megérett a mérges gyümölcs, a helyett, hogy eszközre térnének, egymásra kenik az ódiúmot. A két oldalról felgyújtott ház már ég; de akik okozói voltak a bajnak, azok nem az oltásra gondolnak, hanem a pattogó lángok láttára is folytatják még kicsinyes perpatvarukat. Ime, az agráriusok főközlőnye ma ezzel a megtisztelő körülrással jelzi a kereskedelmi érdekeltséget: „azok, akik büntetés uton szívják a nemzet vérért”. És ez a kiméletes parafrázis olyan cikkben cseszkedik, amely roppant emfázissal tiltakozik az osztályharc felidezésének szándéka ellen. Ugyanez a cikk a kereskedők visszaelései okolja a tömeges kivándorlásért. A sorok közt a kereskedést az uzsorával egyértelműnek mondja s tisztességes kenyérkeresetül egyedül a gazda munkáját fogadja el. Ez az erkölcsi

megkülönböztetés kenyér és kenyér közt annál abszurdabb s annál visszatartóbb, mivel nem mer őszintén megnyilatkozni, a gyanúsítás óvatosan történik, sőt bizonyos kenetes hangsúlyozásával annak, hogy a kereskedők és iparosok közt is lehetnek és bizonyára vannak is becsületes emberek. Így élesztik a régi és így támasztanak új félreértéseket. Egy másik lapársunk hosszú bünlajstromban gyűjti össze a magyar kereskedők ellen szóló vádakat. Hogy osztrák gyárak árucikkeit bocsátják forgalomba, hogy a magyar ipart nem kényszerítik rá a közönségre, ezek s ilyenek az enyhébb rendű szemrehányások. Azt értsük-e ebből, hogy nem a közös vámterület az oka annak a monopóliumnak, amelyet az osztrák gyárak nálunk élveznek, hanem a magyar kereskedelem? És ha ez a mi magyar közönségünk szívesebben vásárolja az olcsóbb, de rosszabb osztrák portékát, mint a jobb, de drágább magyar, e miatt is a kereskedőt kell ostaroznunk, nem pedig a társadalom léhaságát? És felmerül a gondolatoknak ebben a rendjében az a vád is, hogy mikor a törvényhozás kezében volt utóbb megint az alkalom a gazdasági különállás megalkotására, miért nem követelték a kereskedők akkor a külön vámterületet? Ám legyen szabad nekünk azt kérdeznünk, hogy a bazafias nagybirakosság talán sikra szállott az önálló vámterület mellett? Vajjon a gazdasági egyesületek ostromolták-e a parlamentet olyan feliratokkal, amelyek a vámterület közönsége ellen tiltakoztak? Olyan kereskedelmi és iparkamarát tudunk, amely a gazdasági különválaszt követelte; de a mezőgazdasági érdekeltség tényezői közül egyetlenegy sem akadt, amelyik ilyen óhajt fejezett volna ki. S aztán itt volt a kormány által egybehívott várnaként, amelyen

T A R C A.

Az aranyfolyam.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: **Pekár Gyula.**

PÁRIS.

Művészetet kedvelő embernek alig akad itt érdekesebb valami a „francia festészet százados kiállításánál”, mely a Grand Palais legszebb terméit foglalja le. Múltán kérhetik önk, hogy mit érdekelheti különösebben az idegeneket ez a különleges francia tárlat? A válasz egyszerű: a francia művészetnek olyan vezető szerep jutott a XIX. században, hogy festészetének története voltaképp a világfestészetének története. Innen indultak ki az új eszmék, áramlatok, kísérletek, — itt kell felkeresnünk őket az eredetüknél, mert ők a század e tárlattal benyújtja mérlegét és számadást akar tenni sáfárkodásáról. A kiállítás, melynek képeit nagy áldozatokkal száz különféle helyről válogattak össze, olyan ritka és becses gyűjteményt képez, melyhez foghatót nem igen fog többet látni a világ. Olyan az, mintha egy tökéletes térképet látnánk, amelyen a történelmi dátumok hely-völgyei közt nyomról nyomra követhetjük a művészet aranyfolyamának a kanyarodásait: torlódásait és elágazásait. Ösmernünk kell e kanyarodásokat a multban, ha kíváncsiak vagyunk arra, hogy mért is posványosodott el manapság ez az aranyfolyó a mindenféle szecessziók ilyen beláthatatlan moesarává. Soha se volt még a művészet ilyen pocsolyában: az általános bizonytalanság, a dilettánskodás ingoványa ez. Ugyancsak keresnünk kell a holt víz közepette az igaz művészet élő erét. Mert az azért, ha rejtetlen is, tovább küzdök a

moesáron át s lent a messze jövőben tán ismét egységes mederbe kerül, az aranyfolyam...

Miért jutott ez a vezető szerep a századon át Franciaország kezébe? Ők volnának a legművészibb, a leghatalmasabb képzelem népe a világnak? Nem gondolnánk: az éles látás Stendhal már nyolcvan évvel ezelőtt megmondta honfitársairól, hogy „képtelenek a Grand Art-ra s a Szépet nem, csak a Csinosat értik meg.” Hát az igaz, hogy a francia mindig tulságosan szellemes és kritikus, szóval tulságosan józan volt arra, hogy a művészi rajongás olyan magaslatára ragadtathatta volna magát, amilyen a nagy olasz Renaissance tombolt. Alig vett ő részt a XVI. század „szent örületében” s azontul se teremtett a festészetben soha legnagyobbat. Várt, — mintha sejtette volna, hogy el kell jönnie az ő idejének is... És el is jött az. Mikor a Renaissance kitombolta magát s az isteni bév lobadni kezdett, — mikor az addig olyan fenségesen komoly szép már annyira gyöngült, hogy szenvedély híján csak — mosolyogni tudott: akkor kapta meg Franciaország a világszerepét. Mi az a komoly Szép, ami már csak mosolyogni tud? A csinos az a rokoko. Azok a kisebb nevű józanabb tehetségek, melyeknek egy nagy Renaissance viharában szükségképpen hallgatniuk kell: a gunyoros szellemesség, a mesterkelt báj, az ötleter, játszi poézis s az a bizonyos ildomos érzékiség. — mindezeknek most eljött az idejük. Mindezekkel bírt Franciaország s meg is teremtette velük az ő halhatatlanul csinos rokoko-világát. A törekénység az ereje, csupa mosoly és szeretetreméltóság az, — a Michel Angelo Sybillája, ki marquisé-zá válik... Bájos egy művészet, de nem Grand Art. Mit jelent az hát, ha az ezután jövő századot mégis Franciaország vezette esetjével? Csak azt, hogy a legnagyobb művészet kora mindenütt lejárt, az emberiség annyira kijózanodott már, hogy az egyetemes anyagiság közepette még a francia tud legjobban

lelkesedni. Azt, hogy ma a Csinos korát éljük, s hogy a Szép egykori nagy mesterei, az olaszok, spanyolok még ebben a csinosban is mást vallanak mesterükül... De még mást is jelent ez. A franciának van izlése és művészi kritikája, s ha nem is tudott akkorát teremteni, mint az olasz renaissance, senki sem érti nála jobban, hogy hogy kellene azt megcsinálni. Született esztetikus, aki nagyszerűen tud vitatkozni és elméleteket felállítani. A renaissance hevében, mikor az emberek még öntudatlanul teremtettek, nem sok haszna lett volna e képességeknek, de ma, mikor a művész már öntudatos és nagyon is gondolkodik, mielőtt teremtené: e másodrendű korban fontos a francia finom izlés és újat kereső kritika. Vezérszerepre szánták e tulajdonok ezt az országot: „a francia festészet százados kiállítása” mutatja meg, hogyan.

A művészet aranyfolyamát emlegettük az imént... Oh de gazdagok, ragyogók voltak ennek a forrásai a messze Renaissance századokban! Elszorult a szívünk, ha a lelki szárazság e korából óla visszapillantunk. Több forrása volt a Múzsák e folyamának, mint a rejtelmes Nilusnak. Száz helyütt bugyban ki az ihlet aránya egyszerre. A hitatos és harcias városok középkori falai őrzik e forrásokat: délen Siena, Firenze, Milano, Velence, Perugia, Nápoly, északon Köln, Bruges, Lübeck, Prága, a frank, a sváb városok és még hány más!... Száz iskola egyszerre! És a sok forrás dicsősége mind egyívő folyik: túlrad az aranyfolyam, ahogy szenvedélyes hullámaival átfolyik a XVI. századon. De aránylag mily rövid ideig tart e bőség! A XVI. század végén már beszennyezik az olasz epigonok a Múzsák kincsese vizét, szerencsére a XVII. század eleje új forrásokból új aranyat ad a folyamnak. Délről a Velazquez spanyol renaissance, éjszokról a Rubens és Rembrandt zsenije megduzzasztják még egy időre... Egyszerre aztán, mintha a föld nyelte volna el, eltűnik. Hol, merre talál-

a kereskedők és iparosok közül sokan törtek lándzsát az önállóság mellett, holott a birtokos urak egytől egyig a közös vámterület mellett nyilatkoztak. Az agrár érdekeltség kimondta nyíltan, hogy a maga terményeinek osztrák piacát nem teheti kockára, ezt pedig csakis a vámközösség biztosítja. Hej, ha akkoriban a kereskedők országos mozgalmat indítanak, petíciónak és tüntetnek az önálló vámterület mellett, agrár részről micsoda zápora zuhogott volna rájuk a kemény vádaknak és a szemészedett gorombaságoknak. Históriai tény az, hogy a kereskedők táborából sok hang sürgette a gazdasági függetlenítést, holott az agrár tábor egyértelműen a vámközösséget követelte. S most mégis a kereskedelem fejeire olvassák rá a vádat, hogy miatta estünk el az önálló vámterület előnyeitől. Valóban, ekkora igazságtalanságot csakis a már dúló osztályharc sugalmazhat.

A másik tábor is rászolgált sokféle szemrehányásra. Igaz, eddig jobban a védelemre szorítkozott a kereskedelmi érdekeltség. De hogy ez a védekezés mindig a legnagyobb tapintatot mutatta volna, azt a legjobb akarral sem állíthatni. Tuloktat dobálóztak a reakció vádjával; s azt követelték, hogy a liberalizmus tiltsa el a másik tábor minden cselekvésétől, nem csupán a tulajtásoktól, hanem a jogos érdekek védelmére való szervezkedéstől is. Akadt a miskolci kongresszuson tolmácsa annak a felfogásnak is, hogy mindazok a törvényalkotások, amelyek az áruforgalmat a lojalitás és a tisztesség medrébe akarják szorítani, voltaképpen a retrográd irányzatot szolgálják. Ha ez a vád csupán politikai tapintatlanság volna, nem foglalkoznánk vele. De van benne gyanúsítás is, a mostani kormányzatnak meggyanúsítása. Hol voltak ezek a vezetők s miért nem emelték fel szavukat, mikor a Bánffy-kabinet idején a statisztika örvén a kereskedők üzleti titkát ki akarták szolgálatni a rendőrség és a fiskus kémkedésének? A kereskedelem szabadságának mai Bayardjai akkor sunyi módon hallgattak; de hogy mertek volna szembe szállani azzal a vasmarokkal, amely rájuk uszította a gabonauzsoara címén a közvádlokat és a borhamisítás címén a politikai hatóságokat. Akik ma a gáncs és félelem nélkül való lovagok szerepét adják a fórumon, akkor nem gáncsoltak, hanem félték. Ma pedig kiállanak a piacra, ütik a

mellüket, bírokra készülődnek a reakcióval, amely ellen, mikor jött, egyetlen szavuk sem volt és azt kívánják, hogy a szabadelvűség acélpaizsa nyújtson oltalmat nemcsak jogos érdekeiknek, hanem annak a furcsa politikai magatartásnak, amely a multban a konok hallgatás révén vélt, most pedig lármás hősieskedésével szeretne boldogulni. Akik igazán a szívkön viselik a kereskedelem érdekeit, azok számon kérik ezektől a vezetőktől ezt a következtetlenséget. Az agrárizmusnak minden alkotása a volt kormány idején jött létre. Ha csakugyan a reakció művei azok, hogyan nézheték szótlanul és télenlül a keletkezésüket a mai merkantil szövívők? Erre tessék feleletet adni valahára. És kérünk választ arra a másik kérdésre is, hogy miért tartanak ugyanezek a szövívők még ma is politikai szövetséget azzal az államférfiával, akinek kormányzata adott létet azoknak az intézményeknek, amelyeknek retrográd természetét ma ők maguk hirdetik világá. Avagy nem létezik tán ez a szövetség? Hát akkor mért szalasztották el azt a fényes alkalmat, amely e látszat dezavualására Miskolcon kínálkozott nekik? Mért nem jelentették ki nyomatékosan, hogy nincsenek senki fiának a porázán, hogy senki fiának a rejtett politikai célzatait a maguk szervezkedésébe nem bocsátják bele s hogy a legkevésbé kívánnak a kezére járni annak, aki még nemrég a kormányelnöki széken csinálta az agrárius politikát?

A kereskedelem jogos érdekeinek védelme igazságos és hazafias ügy. Mi ez ügynek győzelmet ösztönöz kívánnuk. De kívánnuk persze úgy, hogy a már megkezdődött tusa ne fajuljon el társadalmi háborúvá. Épp ezért óhajtjuk, hogy a kereskedelmi érdekeltség vezetése tapintatos, tárgyias, politikai tekintetben meggyőző őszinteségű és kifogástalan lojalitása legyen. Az agrár igazgatás elég ódiomot halmozott már a kereskedelemre. Hogy ez az ódiom legnagyobb részben igazságtalan, az nem könnyíti a súlyát, sőt talán gyarapítja is. Hisz a méltatlan meghurcolás nehezebb annál, amelyre rászolgáltak. Semmi szüksége nincs tehát a kereskedelmi érdekeltségnek arra, hogy védelmi szervezkedését könnyen elkerülhető hibákkal kompromittálja. Gondoskodjanak a szövívők arról, hogy ügyüktől távol maradjon egyfelől a társadalmi kötekedésnek s másfelől a politikai melléklátatoknak még csak látszata is. Csakis

így fogják elérhetni azt, hogy a gazdasági közélet terén fenyegető nemzeti meghasonlást ne sujtsa őket a felelősségnek legcsekélyebb része sem.

BELFÖLD.

Közös miniszteri tanácskozások. Bécsből táviratozza levelezőnk, hogy a külügyminisztériumban ma folytatták a közös miniszteri tanácskozást. A két miniszterelnökön kívül ma is részt vettek a tanácskozásban Böhm-Bawerk és Lukács László pénzügyminiszterek, Call és Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszterek, Wittek vasuti miniszter és Kállay közös pénzügyminiszter. Hír szerint a két kormány tagjai a kereskedelmi szerződés megújításának előkészületeit és a bosnyák vasutak ügyét beszélték meg. A magyar miniszterek ma este hazaérkeztek.

Az új peres eljárás. Félhivatalosan jelentik, hogy az igazságügyminisztériumban már csaknem elkészültek az új peres eljárással, amely a szóbeliség és közvetlenség alapelvein épül. Pócs Sándor igazságügyminiszternek e nagy munkában dr. Téry Gyula és dr. Fodor Armin törvényszéki bírák segítőknek és most dolgozták ki az utolsó fejezetet, amelynek címe a perújítás. Teljesen készen vannak a bírói hatáskör és illetékesség, a perképesség, a tárgyalás menete, a bizonyítékokra és perorvoslatokra stb. vonatkozó fejezetek. Mint értesülünk, a telekkönyvi és bányai eljárás kivételével az összes peres eljárás egyöntetűen, egységesen lesz szabályozva. A rendes-, sommás-, kereskedelmi- és váltó-eljárások közti különbség megszűnik. Ezek az ügyek ezután mind egyöntetűen lesznek szabályozva. Szóbeli lesz az eljárás úgy a járásbíróságok, mint a törvényszék előtt. Csupán a pertárgy kisebb vagy nagyobb értéke dönt arról, hogy a pert a járásbírósnál vagy a törvényszéknél indítsák. Ezután tehát 500 forintig váltóperek is indíthatók a járásbíróság előtt. A fizetési meghagyásokról szóló törvény is lényegesen módosul, amennyiben ezután csak váltó és szabályszerű okirat alapján lehet kérni fizetési meghagyás kibocsátását. A fizetési meghagyást pedig ezután nem „ellenmodással”, hanem valóságos „kifogásokkal” lehet csak megtagadni. A kifogás felett aztán szóbeli tárgyalás lesz és az ügy ítélettel döntetik el. A fizetési meghagyás tehát egészen olyan lesz, mint most a sommás váltóvégzés. A kifogást írásban és szóval is lehet előterjeszteni. A községi bíráskodást szintén tüzetesen és kimerítően szabályozzák. Az új perrendtartás első előadói tervezetét még október folyamán nyomatják ki. Ezután szaktanácskozmányt tartanak a tervezet felett és még ebben az évben beterjesztik az új perrendtartásról szóló törvényjavaslatot a Ház elé.

lunk rá? Pillantsunk oda a versaillesi rokokó parkba. Az ildomosra nyírt bokrok közt mint vékonyka ér mesterkéltszük mederben folyik tova... ime ez lett két század múlva a Michelangelo széles aranyfolyamából! Kiapadtak a források köröskörül mindenfelé: abban a kedves és szívtelen XVIII. században egy egyetlen mély forrása maradt a művészetnek csak: Watteau...

Watteauval kezdődik a százéves kiállítás. Oh az a kedves nagy szenvedő, ki mellbeteggen sorvadott el fiatalon s ki pasztoráljai rokokó mosolya alá annyi költői bánatot, annyi fájó emberi érzést tudott odaeempészni!... Csupa illat, csupa báj az ő kiállításán, de tán épp azért szeretjük őt annyira, mert érezzük, hogy selymes marquisjainak és bergereinek hivalkodó táncra mógiótt egy gyöngéd szív szakad meg. Halhatatlan képén (*Départ pour Cythère*), midőn pásztora a Vénus honába költöznek, valami mondhatatlan epedő bánat van e pásztorok ernyedt szerelmében. Nem hiszünk e boldogságban, úgy érezzük, megcsalják e szerelmeseik egymást s bus enyészett van a rózsaszín vízió mögött... A hivalkodó vígság szomorú királyja ő; a nagy génuszok igaz testvére, a XVIII. század egyedüli francia művésze, akiben fájó emberi szív dobogott! Milyen negédesek már az utódai, Boucher és Fragonard! Szívtelen pasztoráljai, ha nem volnának oly bájosak, hát elszomorítanának. De ősmernünk kell őket, mert e kedves és illatos romlottság mögött hanyatlak olyan irtózatossan a XV. százada a véres veszte felé. A vége felé, az utolsó pillanatban mintha már észbe akarna kapni ez a leder XVIII. század: Rousseau már felállt és tanítja a „természetességet” s hatása alatt divatba jön az „érzés”. De nézzék meg a *Greuze* kedves képeit:

csak torz érzélgés ez és nem igazi érzés. Nem tudja ez a kor a szívet megtanulni s épp azért kell vesztie... Ugy-e mindnyájunkat különös borzongás fog el, mikor gondolatban ehhez az 1790-ik évhez érünk? Földindulást érzünk, a trón reeségét s a „Carmagnole” halljuk s véres lángok közt a guillotinet látjuk... Nyugodjunk meg, itt a százéves tárlatn nyoma sincs mindennek. Csak annyit észlelünk, hogy a rokokó-világ ildomos pasztoráljékat után nincs semmi átmenet s kissé túl hirtelen toppan elénk az Empire hősieség nagy mestere: David.

David! Voltaképp ebben a nagy névben veszi Franciaország kezébe a világ festészetének a vezetését. És voltaképp ugyanaz az ember adta hazájának e művészeti vezérszerpet, aki a világuralmat is megadta neki: Napóleon. Napóleon nevezi ki Davidot udvari festőjének s festői megvele a „koronázás” és a „zsdész-sasok kiostásának” óriási vázsnait. A Napóleon politikai renaissance-a után David csinálja meg a művészet renaissance-át. Micsoda más világ ez! A pasztoráljékok ernyedt érzélgése után a férfiaság, a hősieség kora. Renaissance ez a szó szoros értelmében s mint egykor az olasz újjászületés művészei, úgy most az Empire Davidjai is a messze görög és római világba nyulnak vissza. A köztársasági erényekkel már a forradalom felébresztette a Horatius Coclésnek római virtusát: a convent tagjai vérs tógában járnak... Az Empire most tovább fejleszti a római történetet a császárságig. A David képein Napóleon már Augustusz s marsalljai csupa antik hősök, kik az Ajaxok és Hectorok szobrásait mozdulataival néznek szét. A nők csupa görög istennők: Pallasok, Junók és Dianák... Micsoda változás a selymes marquisok s a pásztornők után!

Aztán elkövetkeznek a császárság diadalmas háborúi s a David tanítványai: Gros, Gérard, Lefebvre az antik hősieség szemlében festik meg ezeket. Hiszem, hogy azok a katonák igazi hősök voltak, de a David iskolájának hősiesége nagyon is kiszámított szinpad heroizmus. Tagadhatatlan nagy, de hideg lendület van e képekben. Nekünk olykor már szinte nevelésnek tűnik fel... De mindez nem változtat a David szerepén. Azzal a dicsőséggel, a mit megfestett, fejedelmi polcra emelkedett ő is és belőle indul ki a század művészete.

A százados tárlat termein át hosszan kísérhetjük azt a hullámvonalat, melyet a művészet a következő évtizedek alatt leírt. Itt azonban kiesen fogjuk ezt felrajzolni; így jobban átláthatjuk. Mivé lett volna a David ceremóniás, neantik művészete, ha a császárság még tovább is diadalmasan fennáll? Mert a császárság megbukik 1815-ben s utána roppant érdekes lélektani változások megy át a francia génusz. Vége a dicsőséggel: a tette törekvő lendület visszaszorul az emberekbe s sulyos benső forradalmat idéz ott elő, melyből a lélek fájó melankóliával, kiabándultan kerül ki. Még pár év s az Empire-hősök fiait el fogja tölti a romantikus világfájdalom. Ami ilyen formában nem más, mint a hősöknek indult ifjaknak saját tehetetlenségük felett való kétségbeesésük... Megrendül a David-féle uj klasszikus művészet, — az emberek vitatkoznak kezdenek s az eddig egységes festészt két gyölködő irányra szakad. Tudják-e, mi fölött vesznek össze? Egy olyan kérdés felett, ami a nagy teremtés öntudatlan korszakaiban sohse kerülhet szóba, ami felett az emberek csak akkor kezdenek vitatkozni, mikor öntudatosságukban

Olvasmány a szünidőre.

Az „En Ujságom” meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörű képeivel a legszebb, legjobb képes heti magyar gyermeklap. Szerkeszti Pósa bácsi. — Negyedévre csak 2 korona. Kiadóhivatal: Budapesten, Andrássy-ut 10. szám.

Kereskedők és mezőgazdák. A borsodvármegyei gazdasági egyesület igazgató-választmánya Miklós Ödön elnöke alatt ülést tartott, ugyanabban a teremben, ahol a lefolyt hét elején a magyar kereskedők tartották kongresszusukat. A választmányi ülésen nagyérdemű nyilatkozatot tett Miklós Ödön, a midőn szóba hozta a kereskedelmi kongresszus legjelentősebb határozatát.

Kötelességének ismeri, hogy e teremben, ahol a miskolci kereskedelmi kongresszus tárgyalásai csak e napokban folytak le, jelemelje szavát azon éles és téves felfogás ellen, mely a magyar kereskedelmet a magyar mezőgazdák és gazdasági érdekek ellen szervezték hozni mintegy óhajta, ellene ütközésbe vezet. Fájdalma ad kifejezést a fölött, hogy ez a miskolci kongresszus megtörtént. Ha jelen lehetett volna. rá ott vitakozott volna ilyen felfogás ellen mert abban a meggyőződésben van, hogy az ország közgazdasága károsodik az ilyen merer, éles jogszabályok állásfoglalás által. Kéri a kassai kongresszusra kiküldötteket, adjanak illetékes helyen kifejezést annak, hogy ezen ország közgazdaságára az összes gazdasági tényezők harmonikus közreműködése kívánatos, és nem az ellentétek kiéleltése, de azok józan, okos kiegy- bítése lebegjen szemünk előtt.

KÜLFÖLD.

Az angol imperializmus megerősödése.

Hasábszáma közlik az angol lapok a parlamenti pártvezetők programbeszédét, amelyek a választási mozgalmat bevezetik. Valamennyi közt talán az *Asquith* érdemi a legnagyobb figyelmet, mert belőle kiviláglik, hogy mi ellen készülődik az angol ellenzék a legnagyobb erővel. *Chamberlain* a céltablaja *Asquith* támadásainak és gunyának. Tehát *Chamberlain* ma a legfontosabb politikai tényező Angliában. *Chamberlain* volt a délafrikai háború rendezője s ő iparkodott az angol gyarmatokat rábírn, hogy szorosabban csatlakozzanak az anyaországhoz. Ő az imperializmus képviselője, őt megtestesülése. S éppen most, a választások előestéjén híre jár, hogy *Chamberlain* megváltja a gyarmatiügyi tárcától és átveszi a hadügyminisztérium vezetését. Helyébe, mint mondják, *Brodrick* államtitkár kerül.

Ez a hír szimptomatikus jelentőségű. Arra mutat, hogy lord *Salisbury* helyett valóságban *Chamberlain* vezeti Anglia politikáját, s ez a politika a legtestesebb vízi imperializmus.

Első tekintetre talán érthetetlennek látszik, hogy miért engedi másnak a gyarmatügyek intézését az a *Chamberlain*, aki három évvel ezelőtt a gyarmatoknak az anyaországhoz való szorosabb csatlakozását proklamálta. Belefáradt a munkába? Sikertelennek vélte akcióját? Szó sincs róla. A nagy gyarmatpolitikait reformot *Chamberlain* csak elhalasztotta, mert a délafrikai lecke megtanította arra, hogy az imperialisztikus politika egyik fő-feltétele, a hadsereg, nagyon gyenge lábón áll Angliában. Előbb ezt kell erősíteni, akcióképes tenni s csak azután lehet az imperialisztikus tervek nagystílusú végrehajtásához fogni. Mivel pedig

már olyan gyöngék, hogy csak esztétikai formulák szerint tudnak festeni. A forma és a szín harca ez: e két tényező, amelyekre a nagy Renaissance heve békés harmóniában tudott együtt tartani remeikeiben, most széjjel esik, külön válik, mert nincs többet elég erős lendület, ami össze-tartsa őket. *Ingres* kijelenti, hogy a rajz a festészet lelke s akadémius szigorral húzza a festészetet a rajz felé. *Delacroix* megveti a rajzot s a színek mindenhatóságát vitatja. E két iskola elkeseredett küzdelme tölti ki a századot egész a hatvanas évekig. Itt látjuk a tárlaton csatáikat. *Ingres* a franciább a kettő közül, csakhogy nála a franciát jellemző elegáns szárazság és hidegség valami leírhatatlan algebrail unalomná válik. Az amugy is merer antik élet egészen megfagy egy benne, mint követőiben. Ezekkel szemben *Delacroix* érzi, hogy épp a teli, dus színek hiányzanak a franciából s ezért erőlteti e színeket. A Renaissance mesterek a példái, onnan merit ihletet. Mit fest meg? Thémái a romantikus költők thémái, kik a diestelen jelenből hol a messze multba, hol olyan távoli országokba menekülnek, a merre még van lelkesedés. Megfesti az irtalmas „szamaritanust”, a „kereszteseket”, a „taillebourg csatát”, s aztán a görög szabadságharc allegóriát. Mikor a forradalom kitör, lelkesen festi meg „*Barrikád*”-ját. Hát színesek a képei, de kissé tulajdonos akarva színesek. Kiabál a festők rajtuk, főleg azért, hogy tulkiabálja a rajzolókat ellen-táborát. És hiába erőlteti a romantikus hősiességet: tulajdonos színpiadiassá válik. „*Görögország*” amint „*meghal Missolonghi romjain*”: egy szavalo színésznő, semmi más... A két művészvezér után *Chassériau* hiába próbálja kibékíteni irányait.

keserves tapasztalatokon okulva *Chamberlain* nem bizik többé az angol vezérkarban, maga lát hozzá ehhez a felette fáradságos munkához. A hadsereg reformja, ha egyszer *Chamberlain* veszi a kezébe, bizonyára győkeres lesz, mert az új államférfi megmutatta, hogy szívesen jár végére mindennek, amihez hozzá fog. El lehetünk készülve arra, hogy Anglia jelentékenyen megnövekedjen szervező állandó hadseregét, amely nélkülözhetetlen eszköz az imperialisztikus politika folytatására.

Ennek a reformnak hatását valószínűleg keservesen megérik az európai szárazföld népei is. A nagy angol hadsereg provokálja Franciaországot hadseregének megerősítésére, ami viszont Németországot s vele a hármasszövetség államait kényszeríti óriás hadügyi reformokra. Azt, hogy *Chamberlain* ur uralkodik a többi négy világrészen, mi is jó drágán fizetjük meg. A délafrikai háború vége pedig annyira megerősítette az imperialista pártot, hogy az ellenzék reménytelenül indul a *Chamberlain* ellen való harcba.

Az a rövidke hír, hogy *Chamberlain* átveszi a belügyi tárcát, világjelentőségűvé válhat. Anglia oly hatalmas, hogy egy ilyen reszortcsere is megérezhet a föld többi népe.

A khinai háború.

Budapest, szeptember 22.

A német javaslatnak, amelyet Amerika — mint most már egészen bizonyosra vehető — visszatart, várattatni segítésére sietett *Csing* herceg, a békétárgyalásokra kijelölt egyik khinai biztos. *Csing* herceg, akinek az idegenek üldözésében és a követések ostromlásában szintén volt része, rögtön elérte, hogy a német javaslat hova eelőz s kik lennének azok, akiket legfőbb bűnösökül ki kellene szolgáltatni. Azt mondja egy *Li-Hung-Csang* fiához intézett táviratában, hogy a békétárgyalások lehetetlenek, mert Németország a birodalom legfőbb személyiségeit, mint gonosztevőket kívánja kiszolgáltatni. Ez a nyilatkozat a maga naivságában bizonyítja, hogy mennyire igaz van a Bülow-féle köriratnak, s ez a vigyázatlan, de annál őszintébb vallomás talán rábíratja a hatalmakat, hogy egyértelműen csatlakozzanak a német javaslatához. Ha már most maga Khina teszi lehetetlenné a békétárgyalásokat, a hatalmaknak csak annál inkább kell követelniük a megtorlást, mint egyik biztosítékát annak, hogy hasonló bűntettek a khinai hatalmasoknak nem lesz többé bátorságuk vetemedni.

(A német körirat.)

London, szeptember 22.

A *Daily Telegraph*nak Washingtonból legjobb forrásból azt jelentik, hogy az Egyesült-Államok kormánya udvariisan, de határozottan megtagadta a német javaslatnak a támogatását, de azt hangoztatja egyuttal, hogy az Egyesült-Államok kormánya épp úgy követeli a bűnösök meg-

büntetését, mint Németország. A nevezett lap szerint nem bizonyos, hogy a német javaslat ellenében ellenjavaslatot vagy módosító javaslatot tettek-e.

Köln, szeptember 22.

A *Kölnische Zeitung* konstatálja, hogy a német körjegyzékre számos hatalom megküldte már válaszáit, amelyek mind barátságosan emlékeztetnek meg a német javaslatról és mellette foglalkoznak állást.

Ugyanezen lapnak Berlinből azt táviratozzák, hogy az oroszoknál is győzőtt a helyesebb és józanabb felfogás, amely már Pétervárbán is nagyobb erőt képvisel, mint a teoretikusok elméletei, akiknek a műve a Peking kiürítésére vonatkozó javaslat volt.

London, szeptember 22.

A *Daily News*nak Sanghaiból távirják, hogy egy khinai ügyekben ismerős diplomata nézete szerint a hatalmaknak a császárné és császárra gyakorolt nyomás következtében remény van arra, hogy Tuan herceget ki fogják szolgáltatni.

Berlin, szeptember 22.

Bülow jegyzékére eddigelé Bécsből, Párisból és Rómából jött válasz. Franciaország jelentéktelen kikötéseket tesz. Valószínű, hogy a washingtoni kormány elvben ellenezni fogja a német indítványt.

Köln, szeptember 22.

Különbéle híresztelésekkel szemben Berlinből félhivatalosan konstatálják, hogy Bülow jegyzékéhez, *Franciaország* némi lényegtelen feltételeket óhajtatni. A német kormánynak a szóban levő jegyzékkel nincsen más célja, mint hogy a jövőben lehetetlenné tegye a moszonihoz hasonló vérontást. Ez esetben, ha az övezgy császárné vonakodik kiszolgáltatni a bűnösöket, magára vállalja a felelősséget a történekeért. A nagyhatalmak kormányai egyetértenek abban, hogy a notorius einkosok nem vállalhatnak felelősséget azért, hogy a jövőbeli kormányzat az európai hatalmak intencióinak meg fog felelni.

Köln, szeptember 22.

A *Kölnische Zeitung*nak jelentik Berlinből mai kelettel: A khinai mérszárások főközoínak megbüntetésére vonatkozó német javaslat, mint egy külföldi lap téves véleményével szemben hangsúlyozni szeretnők, semmi összefüggésben sincs a kárterítés kérdésével, hanem csupán az a célja, hogy a jövőben lehetőleg elejét vegye a mérszárásoknak. Ez a javaslat annak a szükséges voltából eredt, hogy a khinai udvar felvilágosítottassék, hogy ha az övezgy császárné vonakodik illék megbüntetés végett kiadni a főbűnösöket, úgy ezáltal magára vállalja az elkövetett büntetékeért a felelősséget. Az érdeket hatalmak elé akkor az a kérdés tolna, vajjon Khina a jövőben hozzáférhető lesz-e a világforgalom és az idegenek számára, vagy

más korok művészetét, hanem a magunkét vessük meg. Lehet abban épp oly örök szépet teremteni... Mindenekelőtt itt van az, amit Claude Lorrain óta mindenki úgy elhanyagolt: a tájkép... S ekkor lépnek fel elvívve a modern irány előfutárai. Jönnek *Fiers*, *Corot*, *Rousseau* és utánuk egyszerre egy óriás: *Millet*. Ő a legendás, alázatos Mestere az új korszaknak. Századok óta a barbizoni remete festette meg a természetet először ismét úgy, ahogy van. „*Angelus*”-ában ő festette meg először a modern szomorubb pasztort: a nehéz emberi munkát. Elszigetelve, magában áll ott a század második harmadában; szegényen halt meg és sohse jutott tudomására, hogy később egyszer monsieur Chauchard 600.000 frankért vette meg ezt az „*Angelus*”-át. ... *Millet* után jön *Courbet* s közvetlen ezután egy második óriás: *Manet*. Ő a tulajdonképpeni apja az egész modern festészetnek.

Mikor a százados kiállításban ide érünk, mintha egyszerre új életre ébrednénk. Szemünk már ekkor almos a romantikusok hamis pompájától vagy unalmas barnaságtól s belefáradt az akadémikusok bolognai bitümjébe is: most egyszerre úgy érezzük, hogy képek után a valóságot látjuk meg öröksépp, eleven színeiben. Micsoda színek! Hisz csakugyan szép ez a körülöttünk levő természet! Alig vannak e festőknek tárgyaik, sőt keresve-keresnek semmitmondó thémákat, hogy tisztán csak a művészetükkel, színeik alkímiájával hassanak. *Fantini-Latour*, a *Degas* táncosnő, a *Renoir* híres „páholya”, a *Claude Monet* „tulipános mezője” s „*Antibes*”-je egyszerien elmámorosítja szemünket. De maga *Manet* áll mindennekefelett. Tökéletes

MOLL SEIDLITZ POR

fejtálmulatlan háziszőrmindam gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerlárokban MOLL készítménye körendő eredeti dobozokban 1 forinttal.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ és SÓ

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plembirt) üvegekben 90 krajcárjával kapható. MOLL készítmény körendő.

pedig hogy az idegen Kínában továbbra is törvényen kívüli állapotban maradjon, mint amiben most tényleg van. Kétségenkívül feltehető, hogy erre a pontra nézve a nagyhatalmak közt és a civilizált világban minenes véleménykülönbség és hogy a hatalmasságok az oly hadsereget, amely köztudomás szerint a bűnös üzemek szerzőit és vezetőit védelmezni akarná, nem tartanák elégségesnek komoly biztosítékok megadására, következésképp diplomáciai tárgyalásokra sem tartanák alkalmasnak, mert senki sem vonhatná ki magát, azon benyomás alól, hogy védik a bűnösöket, hogy később, ha egyszer ismét ennyire jut a dolog, gyilkosokba ne legyen hiány.

(Pekingből.)

London, szeptember 22.

A Times-nak jelentik Pekingből: Az angol haderő annyira megfogyatkozott, hogy arra a fenyegető expedícióra, amelynek a templomokból ki kellene kergetnie a boxeresapatokat, csak 400 főnyi gyalogság és 50 főnyi lovasság áll rendelkezésre. Az expedíciót e miatt el kellett halasztani. A San-szi tartománybeli angol, amerikai és francia hittérítők és családjaik felkoncolásáról most nyilvánosságra került hiteles részletek mindenfelé nagy megdöbbenést idéznek elő. Mikor ennek a tartománynak kormányzója *Ju-Hszient* neveztek ki, az angol kormány nem tiltakozott ellene. Pekingtől a Sargafolyóig a hittérítés egész munkája meg van semmisítve.

London, szeptember 22.

A Times-nak jelentik Pekingből: A boxerek számának növekedése miatt és azért, mert az utóbbi napokban Peking közelében néhány keresztény családot felkoncoltak, a nemzetközi csapatok általános parancsot kaptak, amely takarmányszerző expedíciók kivonulását védő csapatok kíséréte nélkül tiltja.

A Standardnak jelentik Sanghaiból 20-iki kelettel: Li-Hung-Csang azon fázadozott, hogy 8000, idegenek által kiképzett és jól felfegyverzett veterán toborozzon. A veteránok eddig Jangcuban táboroztak és most Tienien felé tartanak. Vezérik Csankaszjung, aki Kiauesau parancsnoka volt, mikor a németek ezt a várost megszállták.

Berlin, szeptember 22.

A Lokalanzeigernek jelentik Sanghaiból: A sanghái európaiakat nagyon kiábrándította a szövetséges csapatoknak a pekingi tiltott városban eddig elért csekély eredménye. A pekingiek az európai katonákat csak vendégeknek tekintik, nem pedig hódítóknak. A kínaiak mutatványokat rendeznek az európaiak tiszteletére. A császári palota kapujához még eddig senki sem tudott férkőzni. De azért remélhető, hogy Waldersee megérkezésevel meg fog változni a helyzet. Waldersee a császári palotában fogja főhadiszállását berendezni és a sárkánylobogó helyébe a német császári lobogót fogja kitűzni.

remekei: „reggeli a fűben”, „Mme Gonzales”, „spárga csendélet”, „Ber” s a híres „reggeli a műteremben” mind ott vannak. Ugy zarándokolnak hozzájuk a modernnek, mint a cinquecento oltárképekhez...

Nos az impresszionizmusoz értünk volna s itt megállunk. Ne feledjük el, hogy az új század küszöbén mindenekfelett ez az, amivel a százados tárlat s vele együtt az egész világ leszámol.

Mert körülbelül le lehet számolni vele. Az impresszionizmus meghalt, legalább meghalt abban a világközpontban, ahol kezdődött: Párisban. Ez egyik legaktuálisabb érdekessége a Grand Palaisnak. A fiatalok tömegesen hagyják el a zűszlöt s a legújabb kor két hatalmas mestere, *Cottet* és *Ménard*, visszaszökött az impresszionizmus kíneseivel a régi klasszikus hagyományokhoz: a megvetett rajz és kompozíció elveihez. Tán azért olyan csodaszépek a műveik... Az, ami Manet után jött s daczból impresszionizmusnak nevezte magát, harminevéli uralkodása alatt nem tudta létrehozni azt a Michelangelót, aki megteremtette volna a legújabb renaissance örökkévaló művét. De nem is hozhatta volna létre, mert az impresszionizmus nem volt lelki renaissance, hanem csak egy igen fontos esztétikai és optikai felfedezés, mely közelebb hozott bennünket a természethez, de nem adott új lendületet a léleknek. Épp mert nem a művészet legbensőbb lényegére vonatkozik, került az impresszionizmus olyan hamar a középszerűség kezei közé, hol el kellett vesznie.

Csak az volt az impresszionizmus baja, hogy hívei ezt a „felfedezést” világmegváltó festészeti renaissance-szá akarták felfújni. Mint külön „iskolát” szembéállították a mult nagy iskoláival s

(Csing herceg méltatlankodik.)

London, szeptember 22.

Sanghái táviratok szerint, Csing herceg vasárnap táviratot intézett Li-Hung-Csang fiához, amelyben kijelenti, hogy a békealkudozásokat, mivel Németország és Anglia a kínai birodalom legfőbb hivatalnokait mint lázadókat akarják megbüntetni, teljesen lehetetlen megindítani.

(A békétárgyalások.)

Berlin, szeptember 22.

A tiencini belga főkonzul táviratozza: A békétárgyalásoknak az a kérdése lesz egyik legfőbb akadály, hogy mi fog történni az özvegy császárnéval. Nagyon aiaos az az aggodalom, hogy ha az özvegy császárnét megfosztják a hatalomtól, akkor fegyveres ellenállást fog kifejtetni, mert Sancei vidéken 50.000 főnyi fegyverest toborzott.

(A paitangi erőd elfoglalása.)

Bécs, szeptember 21.

A keletázsiai hajóraj parancsnoka jelenti: Schusterschütz sorhajóhadnagy egy tiencini különítménnyel és a takui zászlósrésszel összesen 1 tiszt, 3 hadapród és 45 ember a németekkel és oroszokkal együtt a hónap 20-án elfoglalták Paitang déli erődjét. Az elfoglalt erődön a német lobogóval egyidejűleg a mi zászlónkat is kitűzték a főkapu felett. Később az oroszok elfoglaltak két ágyút és egy aknarobbantó állomást. Az erősítésre kivonult különítmény, miután elérte az első keletázsiai ezredet, 4 aknát talált. Papp tengerészhadapród elesett. Demeter sorhajózászlós és Lukács tengerészhadapród könnyen és 12 ember többnyire súlyosan megsebesült. Az Elisabeth hadihajó Nagasakiba indult a császári és királyi követhez.

London, szeptember 22.

A Reuter-ügynökség jelenti Takuból a hó 20-áról: 4000 oroszból, 3000 németből, 1000 franciából és egy osztrák-magyar tengerész különítményből álló haderő ma hajnalbanadtakor megkezdte a Paitang erődök támadását. Az erődök élénken viszonozták a tüzelést. Az ostromot délig folytatták, de az erődök már délelőtti 10 órakor felhagytak a tüzeléssel. A szövetségesek parancsnokai délből legénységet küldtek ki, hogy az erődök elhallgatásának okait megállapítsák. Az erődöket elhagyatva találtak, csak négy halott kínait leltek ott. Több mint 3000 kínai elmenekült. Az orosz tüzérség tüzelése igen hatásos volt. Az erődök erősen meg vannak rongálva. Az angolok és az olaszok nem érkeztek időjékorán a baretérre. A Tienien és Taku közti egész uton csapatomozgások vannak fel, amelyeket megerősítésül a Pitang erődökhöz küldtek. A szövetségesek egy aknarobbanás következtében 3 halottat és 50 sebesültet vesztek.

hogy annál nagyobb tekintélyt adjanak neki, megtagadták annak a multnak az összes hagyományait: a „szin” javára megtagadták a „formát”. Azt hitték, hogy így jobban boldogulnak, de épp az impresszionizmus elfajulásai mutatták ki a legvilágosabban, hogy szín és forma egymásra vannak utalva, s hogy a forma még csak megállhat egyedül, de a szín művészelég semmivé lesz, ha nincs, ami összetartsa. Soha egy iskola se hozott létre oly abszolút örűtségeket, mint az impresszionizmus, épp mert megtagadta a formát. A régi rossz képek, ha színük gyarló is volt, legalább meg voltak rajzolva valahogy, de e modern képek színfoltjai rajz híján pusztá találos mescikké válnak. Hisz közmondással vált ez róluk... Pedig ha az impresszionizmust csak „felfedezésnek” és nem művészeti iskolának vesszük, akkor tagadhatatlanul nagyok e felfedezés érdemei.

Mikor Monet, Sisley és Pissarro 1877-ben a Rue Lepelletier-ben megnyitották az 6 híres kiállításukat, a világ azt hitte, boldondokkal van dolga, vagy hogy ők akarják boldondá tenni. Orvosok tanulmányozták a dolgot és „szembetegségről” beszéltek... Azok az erős sárga és vörös fényspektrumok az emberek a sodrúkból. Pedig igazában véve nem ezek a festők voltak szembeteg, hanem a közönségnek tompította el a látását a régi iskolák szobai világításu unalmas koloritja. Ilyen erős színezetű volt a természet tényleg a szabadban s főleg a déli nap fényében, megmutatják ők ezt a közönségnek... Nos ez a szabad napfény az 6 első nagy felfedezésük. A második, amelynek tulzása aztán vesztüké lett, az, hogy „a természet inkább színfoltokból, semmint vonalakból áll”. Voltaképp tehát nincs is

Berlin, szeptember 22.

A Wolff-ügynökség jelenti Tiencimből tegnapi: A Paitang erődöket elfoglalták. A szövetségesek veszteségét 120 emberre teszik, akik közt 7 német van. A kínaiak csónakokon elmenekültek.

(A kínai mozgalom.)

Zürich, szeptember 22.

Egy ideérkezett katonai magánlevél a következőket mondja:

Aggódva kell néznünk, hogy a kínaiak roppant haderőt gyűjtenek és naponként, még éjjel is, gyakorolják magukat a lövésben. Idáig elhallatszik ágyújuk dörgése. Valóságos kelepében ragynak; ha a kínaiak akarják, egyetlen európai sem menekülhet el. Reméljük, hogy Waldersee beveszi az erődöket és fölszabadítja a folyót.

A levélíró a hittérítőkről ezeket írja:

Harmineöt év óta vagyok Kantonban s ennyi idő alatt megtudtam, hogy miképpen keletkezett az európaiak gyűlölése. A kínaiak mindig arról panaszkodnak, hogy a hittérítők a nép és a főlebbvalók közé toladnak és nem kímélik a kínaiak vallási érzését. A kínaiak ezen kívül kereskedelmi természetű panaszokkal is előállnak. A kínai vámügy berendezése óta egyetlen kínai sem juthat jobban fizetett álláshoz, mert az európaiak minden jobb állást maguknak biztosítanak.

Hongkong, szeptember 22.

Katonai jelentések szerint a Szamszi vidéken keresztényellenes zavargás volt. Hír szerint a katolikus kópóknál elhamvasztották, a kínai keresztényeket meggyilkolták és néhány papot is megsebesítettek. Az Avalanche francia ágyúasztad a zavargás színhelyére ment. Azt jelentik továbbá, hogy nyolc kalóz-bárka azt az utasítást kapta, hogy a katonai deltában lévő keresztény falvakat pusztítsák el és a keresztényeket koncolják föl. Kanton városa nyugodt.

Brüsszel, szeptember 22.

Mongoliában nagy vérontás volt. Nyolceven szerzetest válogatott kínzókkal ülték meg. A zavargás veszedelmesen terjed.

(Waldersee.)

Sanghái, szeptember 22.

Gróf Waldersee ma pompás időben díszszemlét tartott az itt lévő csapatoknál. A bengáliai dsidások lovakat bocsátottak a tábornagy és kísérete rendelkezésére és kíséretet a tábornagyot. A csapatok a következő sorrendben vonultak el a fővezér előtt: németek, franciák, azután az angolokból, franciákból, amerikaiból, japánokból és németekből álló önkéntes hadtest, a bengáliai dsidások és végül az angol csapatok. Mindössze körülbelül 5000 ember vett részt a felvonulásban.

szükség a rajzra olyan pedáns értelemben, mint a hogy az akadémia tanította, miután ez a rajz ugyanis csak a mi absztrakciónk s nincs meg a természetben. Itt feledkeztek meg az Ingres mély mondasáról, mely a Beaux-Arts falára van véve, hogy „a rajz a lelke a festészetnek...” Az impresszionisták harmadik és legfontosabb felfedezése az volt, hogy „az árnyékoknak is van színe”. Hogyan, nem tudták volna ezt a Renaissance régi mesterei? Dehogyan nem, tudták ők e szabályt öntudatlanul, csak a megsavanyodott akadémiai oktatás feledkezett meg róla s nem tanította már száz esztendeje. Voltaképp nem is az impresszionisták felfedezése ez, hanem a Ruskiné, ki már tanította ez elvet Oxfordban 1856-ban. ... Nos az impresszionisták nagy meglepetései és új színei voltaképp az árnyékok színezéséből eredtek. De feltűntek ők még mással is, festési technikájukkal. Monet és Pissarro, ahogy Londonban a Turner képeit nézegették, jöttek rá arra a merész tételre, hogy a prizma alapszíneit sohse szabad összekeverni sem a palettán, de még a vásznon sem, hanem úgy kell a keverékszínnek hatását előidézní, hogy az ezeket alkotó nyers színeket vonalcskákból kell felváltva egymás mellé felrakni. Bizonyos távrolról nézve p. o. az egymás mellé rakott vörös és kék vonalcskák vibrálni fognak kezdeni s a szem maga idézi elő a keveredést... Be kell vallani, hogy Pissarro és Monet maguk gyönyörűen alkalmazták ezt az elvet képeiken. De az utánuk jövő pontillurók: a mohó középszerűség annál borzasztóbb szörnyszülötteket hozott vele létre...

Nos, minden bizarrsága dacára idealista visszahatás volt ez az impresszionizmus. Ezek a művészek nemes daczból szakítottak a renaissance-

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlölegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében
VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

Berlin, szeptember 22.

A Localanzeigernak táviratozzák Sanghaiból:

Gróf Waldersee azt tervezi, hogy Pecsiből visszavertve, Stanghaiban marad s ott fogja tölteni a telet. A német csapatok Kiaoesauban fognak tartózkodni. A német követség valószínűleg Sanghaiba költözködik Pekingből.

A kínaiak abban bízhatnak, hogy az özege császárné és a császár nem fognak visszatérni a barbárok által megszentelt terület fölé.

Berlin, szeptember 22.

A Wolff-ügynökség jelenti Sanghaiból: Gróf Waldersee tábornagy ma délután 5 órakor a Herthán Takuba utazott. A vezérkar főnöke este a Sachsen hadihajón ugyanoda utazik.

(A követségek ostroma.)

Berlin, szeptember 22.

A cirkáló hajóraj parancsnoka Takuból e hó 17-iki kelettel gróf Soden főhadnagy naplójának kivonatát közli. Soden június 3-án érkezett Pekingbe az utolsó vonattal. A kínaiak június 17-én felszólították a követeket, hogy 24 órán belül hagyják el a várost. Június 20-án megölték Ketteler német követet és ugyanazon a napon megkezdtek a követségek bombázását. Az asszonyokat és gyermekeket az angol követség kórházába vitték. Június 24-én minden oldalról erős ágyúzást kezdtek a követség ellen, amelynek védői visszaverték a város falán elnyomuló kínaiak támadását. A város falán torlaszt emeltek, amelyet azonban a kínaiak közlekedése miatt július 1-én elhagytak. Azután szakadatlan ágyú- és puskalövöldözés következett. Az ágyúk legújabb mintájúak voltak. Július 12-én egész a követség faláig nyomultak előre a kínaiak. Soden 30 emberrel kirontott a tizenkétszer nagyobb számú kínaiakra, visszaverte őket és zsákmányul ejtett egy zászlót és lövészereket. Az ellenség eláncolta magát a fal mögött és nem támadott többé. Július 16-án fegyverszünetet kötöttek. Augusztus 8-án újra megkezdődött az ellenségeskedés, azután pedig megkezdődtek a tárgyalások a cungli-jámmennel. Augusztus 12-én szakadatlan gyors tüzelést folytattak a kínaiak. Augusztus 14-én távolról ágyúdörgés hallatszott. Délután 2 órakor megérkeztek a lölemző csapatok és az ellenség elhagyta pozícióját.

(Nincs kegyelem.)

Frankfurt, szeptember 22.

New Yorkból jelentik a Frankfurter Zeitungnak: A csifui volt amerikai konzul táviratozza az Egyesült Államok kormányának:

A németek szeptember 14-én Csing-Jangnál elfogtak 150 kínait, a foglyokat aztán sorba állították és valamennyiüket agyonlőtték.

kultuszszal; ha már a multtal nem tudtak verse-nyezni, legalább meg akarták menteni maguknak a jelent. Olyan művészetet akartak maguknak teremteni, amire ne lehessen ráfogni, hogy a régi-nek az utánzata — s ezért estek végtelenségbe. Szép-nek akarták találni ezt a formailag rútt, modern életet és tájképet: a szalonkabátot, a gyárkéme-nyeket, a városvégeket s a hirdetési táblákkal teli földeket — és miután tényleg rútnak találták, hát tisztán a színekre adták magukat. Mert színek dolgában a modern világ tényleg sokkal tarkább a réginnél, főleg este, midőn az utcák, gyárak, indóházak a legfestőibb káprázattal színesek... De mindez csak visszahatás, melyre más visz-szahatásnak kell jönnie: nem egy harmónikus alap, melyre egy új Renaissance épülhetett volna. A forma tagadása s az a tény, hogy nevük szerint nem a természet mélyebb és állandó ha-tását, hanem csak a külső színezet pillanatnyi impresszióit adták vissza, szükségképpen hanyat-lásra kárhoztatták ezt az irányt. Felfedezései be-cések a jövőre, de az a vad éri az impresszio-nizmust, hogy nagyban előidézte a mai művészeti anarkhiát. Forma híján pusztá színzagyvalékká lett már a mai festészet —

... és a művészet aranyfolyama, épp mert medrőt vesztette, azaz a beláthatatlan moesárra szé-ledt, melynek ingoványában annyiféle dekadencia, szimbolizmus és szeccszó beteg vize poshad. De az álló víz közepette, rejtetten valahol azért tovább folyik az igaz művészet ere. Keresztül kell annak törnie a moesáron s majd ha egyszer át-hatolt a szeccszó morotváján: lent a messze jövőben tán ismét megduzzad s egységes mederbe kerül a művészet aranyfolyama...

(Németország költsége.)

Brüsszel, szeptember 22.

A német-kínai expedíció költségei eddig száz-hatvan millió márkára rúgnak. Más jelek szerint ez a főtevése helytelen, mert az expedíció költségei a nyolcvan milliót sem haladják meg.

HIREK.

A próféta veje.

A perzsa sah, aki nem sokára Buda-pestre érkezik, mint a tréfásanállo újságírók kedvence vonul végig Európán. Mi tagadás: a perzsa király kitűnő téma, s nekünk, angol szabású ruhában járó európaiaknak kedves figura ez a gazdag ázsiai ur, aki végigkóstolja ezt a rafinált édességekben bővelkedő világ-részt. Így történt aztán, hogy mostanában Párisból a legsötétebb Balkánig végig kicu-sították szegényt a lapok azért, amért a szultánnal valami ceremónia-kérdésben nem tudott megegyezni s ezért nem is ment el Konstantinápolyba.

Ezen a ponton Muzaffer ed-Din ő fel-sége védelemre szorult. Mert ha igazuk volt a párisi croquis-íróknak és a balkáni Capus Alfrédoknak abban, hogy a sah tévedett, amikor a párisi hippodromban egyszerre huszonöt szál szalmán szitta a limonádét s megkérdezte, hogy mennyibe kerül a prima-donna — abban nem volt igazuk, hogy a konstantinápolyi veszekedés komédia volt.

Ez ügyben vissza kell menni Mohamed-nek, a próféta-nak vejéig. Tudnivaló, hogy amikor a próféta meghalt, veje, Abu-Bekr lett a kalifa. Ezt az Abu-Bekr azonban a mohamedán hívők egy része nem ismerte el a próféta jogos utódjául. Ezen a pon-ton aztán kétfelé szakadtak a próféta követői. Az egyik párt Abu-Bekr mellé állott, a másik azonban bitórlónak minősítette, s Ali-t, a próféta unokatestvérét val-lotta kalifának. Az Ali híveit *siitáknak* hív-ják, az Abu-Bekr követőit pedig *szunnitáknak*.

Ugyancsak tudnivaló, hogy a török szul-tán, minden mohamedánok feje és papája, ily minőségben kalifája szunnita, vagyis Abu-Bekr követője és utódja. A szultán tehát az ellenkezője mindannak, amit a siita felekezet tisztel és szeret. A perzsa siita felekezethez tartoznak, s annyira gyűlölik a szunnita tö-rököt, amennyire csak keleti ember gyűlölni tud. Vámbéry Armin írja, hogy amikor ő tö-rök áruházban résztvevő egy perzsiai passzió-játékon, ahol Ali fiának, Huszeinnak kinszen-vedését adták elő, egy markos perzsa be akarta törni a mellét, mondván:

— Ez a szunni kutya nem veri elég erősen a mellét...

Igy aztán nagyon elszakadtak ezek a per-zsák a kalifától. Gyűlölik, mert trafikál az euró-pai udvarokkal s nincs utáltabb dolog előttük, mint az, ami Konstantinápolyból jön.

Most már, ugy-e érthető, hogy némi elő-készületeket kellett tenni, mielőtt a siita perzsák királyát elment volna a szunnita ku-tyák városába, hogy perzsa szempontból be-széljünk: a főkutya-hoz? A szultán természetesen azt mondta, hogy ő, mint kalifa min-denemű mohamedánok feje, s neki ahhoz semmi köze, hogy a siiták Kerbelába járnak Huszein sírjához és hogy mind oda temette-tik magukat. Viszont a sah tekintettel volt arra, hogy odahaza, ahol amugy se valami nagy a tekintélye, népszerűtlenné ne tegye magát a népe előtt. A kalifa nem tágitott, hódolatot követelt, a sah pedig, mint a siiták ura, nem akart hódolni a bitórló utódjának. A konstantinápolyi ut tehát elmaradt, s mint mondtuk, Párisból Belgrádig ezen vécélődtek

a humoreszk-írók. Miután pedig az emberisé-gnek egy hetedrészre mohamedán vallású, ez a kérdés nem utolsórendű a diplomáciai ügyek között.

A sah nem megy a szultánhoz és Mo-hamed követői folytatják a másfélezer éves harcot. A perzsák tovább is véresre sírják szemüket a Muharrem-hónap Huszein-játé-kain, s a törökök továbbra sem vesznek tu-domást az izlam martinjáról. Nekünk csak érdekes kis villanás volt ez a sah-szultán-affér, de Vámbéry, az egyetlen európai, aki valaha bejutott a kerbelai szentek szentjébe a mártír sírjához, egyebet tudna beszélni erről.

Ő látta, amikor a forró sivatagon negy-ven nap és negyven éjszaka vitték öszvér-háton a halottakat a karavánok Kerbela felé, hogy a szent Huszein mellé tegyék őket a földbe...

#

Budapest, szeptember 22.

— BUDAPESTI NAPLO. Szeptember 15-én

uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azo-
kat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés
ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról
idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytala-
nul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtti
jelenik meg.

— Személyi hírek. Darányi Ignác földmívelés-
ügyi miniszter rendes heti kihallgatását a jövő héten
kivételesen nem kedden hanem pénteken, folyó hó
28-án délután 5 órakor tartja meg. — Dr. Szegedi Már-
ton Gleichenbergből Abbaiziába érkezett, ahol tüdő-
orvosi működését ismét megkezdte.

— A sah Bécében. Mint Bécéből jelentik, a
perzsa sah ma délelőtti sorra járta a katonai intézete-
ket. Első sorban megnézte a katonai muzeumot, ahol
Frigyés főherceg fogadta, majd az arsenálba ment,
ahol élénk érdeklődése mellett mutatták meg neki az
új ágyumodellát. Végül a katonai léghajós-intézetbe lá-
togatott el a sah s ott szemeláltára megöltöttek egy
légshajót és felbocsátották. Délben a sah a perzsa
nagykövetségre hajtatott, ahol tisztelőre dejeuner
volt. Délután a nagyobb középületeket tekintette meg
a keleti fejedelmek és aztán a *Pelvedere* ment, ahol
Ferenc Ferdinánd főherceg diszcebédet adott, amelyre
több udvari és állami méltóság is hivatalos volt. Este
a sah királyunkkal együtt újra elment az opera elő-
adására és csaknem az előadás végéig ott maradt.
A király a sahnak és nagyvezérének a Szent István-rend
nagykeresztjét adományozta. A sah kíséretének többi
tagjai is kaptak rendjeleket. A sah szintén sok rend-
jelt adományozott, többek között Erzsébet Mária és
Izabella főhercegnőknek a Nesane-Aflab-rendjelt. Er-
zsébet főhercegnőnek két nagyértékű perzsa imaszó-
nyegot ajándékozott a sah.

Muzaffer ed-Din perzsa sah, mint végleg megállá-
pitották, hétfőn este 7 órakor érkezik Budapestre a nyu-
gati pályaudvarra. A pályaudvaron disz-század várja a
magas vendéget. A disz-századot a téparancsnokság
a 6-ik gyalogezred legénységéből állította össze. A
rendőrség részéről tíz detektív kerékpáron tesz szol-
gálatot a sah körül s ezek részére ma érkezett meg
tíz új bicikli a főkapitánysághoz.

A rendőrség a sah itt tartózkodása alkalmából a
következő intézkedéseket tette:

A perzsa sah 24-iken este 7 órakor a nyugati
pályaudvaron érkezik meg. Innét a Váci-körút, Deák-
tér. A Deák Ferenc utcán, Mária Valéria-utcán és a
Kis Híd-utcán át a Hungária-szállodába hajtat. Az
egész utcán mentén mindkét oldalán katonaság áll.
Közönség csak a járdán foglalhat helyet. A kocsi-
közlekedést este hat órakor beszüntetik. Ez időtől kezdve
kocsik csak igazolvány előmutatása mellett hajthatnak
a bevonulási uton. A pályaudvar belső részébe csak
igazolvánnyal lehet jutni.

Szeptember 25-iken, mikor a sah az Operába
megy, a kocsi-közlekedést az Andrassy-uton, a Váci-
körutól a Nagymező-utáig teredő szakaszán este 7
órától kezdve beszüntetik. A közönség kocsijai csak
a Váci-körút illetve a Teréz-körút felől hajthatnak az
Operába. Az Operaház előtti teret a rendőrség este
6 órakor elzárja.

Az elutazás alkalmára ugyanazon intézkedések
maradnak érvényben, mint amelyek a megérkezés
alkalmával lettek megállapítva.

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 porenvire Payerbach-tól. Reichenau. Tulajdonos: Dr. Konrad.
Gyógyfürdő, napos, széles övű lekvésben, 600 m. mag. a tenger színe
felett. Teljes vizgyógyintézet. — Intézet gyógytorna számára. — Összes
dilatá-kurák. — Legnagyobb könyvtár. — Rendkívül enyhe évi klíma. —
Vid. viágítás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városi telefon 2. sz.
Prospektus és értesítések szolgálat az igazgatóság.

A sah, mint már megírtuk, a Hungária fogadóban fog lakni. A m. kir. udvartartás összesen 84 szobát bérelt a sah és kísérete számára, amely 73 személyből áll. A sah az első emeleten négy szobát kap, amelynek ablakai a Dunára nyílnak.

Budapestre utaztában a sah hétfőn déli 1 órakor Pozsony városát érinti. A vonat ott néhány percre meg fog állni. A sah fogadására a pozsonyi 72. gyalogezrednek egy százada szármával vonul ki a peronra és a tábornoki kar, valamint a polgári hatóságok tejei is megjelennek a pályaudvaron.

Az esztorgom-nánási pályaudvarra hétfőn délután 5 órakor érkezik a sah vonata. Diszmagyarban várják a sahot a pályaudvaron: Andrássy alispán, Perényi főszolgabíró és Wimmer polgármester. A sah csupán négy percre időzik ott és rövid üdvözlés után tovább utazik. A vonat mentén csendőrök és községi rendőrök állanak őrt.

— Vilmos császár levele. Nápolyból jelentik, hogy tegnap érkezett oda Boselli hadnagy vezetése alatt az a lovas csapat, amely Umberto király levelével Berlinben járt. Vilmos császár szintén levelet írt az új olasz királynak és ezt tegnap adta át Boselli hadnagy. A királynak előre jelezték a csapat érkezését, mire ő a torinói grófnak a csapat elé kocsizott. A király kocsiját az egész nápolyi tisztikar lóháton követte. Marana-Ischietta mellett találkozott a király a lovas csapattal, és Boselli hadnagy, miután jelentést tett a királynak, átadta Vilmos császár ezüsttökbe foglalt levelét. A király azután kocsijába ültette Boselli hadnagyot és magával vitte Capodimonteba. A csapat többi katonáit fényesen megvendégelte és kiöltöztette.

— Krüger levele a pápához. Amikor az öreg Krüger búcsút mondott hazájának, levelet küldött a pápának, hogy megköszönje azt a rokonszenvet, amelyet a szent atya a boerek küzdelmei iránt mutatott. Krüger levele, mint Rómából táviratozzák, így szól:

Istennek úgy tetszett, hogy nemzetünk fölött diadalmasodjanak. Mindazáltal a boerek nem érzik magukat legyőzötteknek és nem vesztették el bátorságukat. Az a hazafias lelkesedés, amelyet az én fiam annyi ütköztetésben mutatott, sohasem fog lelohadni. En most visszavonulok a küzdeletről, mert öreg és beteg vagyok, de bízom az isten könyörületesében és az ő kezébe teszem le népem sorsát.

Engedje meg Szent Atya, hogy halálam fejezzem ki azért a rokonszenvert, amelyvel úgyünk iránt mindenkoron viseltetett. Biztos vagyok benne, hogy szentséged velünk együtt imádkozik a szegény boer nép győzelméért.

— A kalocsai érsek jubileuma. A Budapesti Újságírók Egyesülete üdvözlő iratot intézett Császka György kalocsai érsekhez aranyismeret alkalmából, amelyet holnap délelőtt Cziflay Lajos alelnök vezetése alatt küldöttség fog átnyújtani. Az üdvözlő irat így hangzik:

Főtisztelendő és Nagyméltósági Érsek ur! Kegyelemes Atyánk!

A Budapesti Újságírók Egyesülete hálás kötelességének tartja a mai örömnapon, amidőn Nagyméltóságod, Egyesületünk egyik nagynevű alapító tagja, áldozarságának tizhatszázados jubileumát üli, kifejezni legbensőbb szeretetszavainak. Mi, a sajtó munkásai, ismerjük Nagyméltóságod ritka szívósságát, melylyel minden üdvös és nemes cselekedet mindenkor kész bökkenőn előmozdítani. Nagyméltóságod szellemes lángjával fényt áraszt egyházra, a dásos játékonyságával pedig meglepet az egész országra, mert a nemzet minden egyes fiát nemes szívének egész jószágával öleli keblére. A sajtó, a nemzet hangulatának hivatásánál fogva tolmácsa, tudatában van annak, hogy közhatal tejez ki, midőn a mai napon a gondviselés áldását kéri Nagyméltóságod életére, emberbaráti és hazafias tevékenységére.

Főtisztelendő és Nagyméltósági Érsek urnak Budapest, 1900 Szentmihályhava 21.

Vérsi József, elnök.

Szatmári Mór
főtájtár.

Cziflay Lajos
a segítőalap alelnöke.

— Lasker Budapesten. Érdekes vendége van ez idő szerint fővárosunknak. Lasker Manó, a világ legkiválóbb sakk mestere, Maróczy Géza meghívására tegnap ideérkezett Berlinből és vele jött Marco György, a kitűnő bécsi sakkjátékos is. A vendégek Maróczy társaságában két-három napra vendékre rándulnak, csütörtökön, szeptember 27-én azonban már visszajönnek a fővárosba, ahol a Lipótvárosi Kaszinó vendégei lesznek. A kaszinó, amelynek tagjai sorában számos barátja van a sakk művészetének, csütörtökön

estélyt ad a vendégek tiszteletére. Ez alkalommal Lasker felolvasást tart a sakkozásról, ezután pedig a mesterek gyakorlati előadásokat és érdekes játszmákat fognak bemutatni a kaszinó közönségének. Többek között Lasker bekötött szemmel egy időben tíz játszmát fog játszani kiváló amatőr-játékosokkal.

— Vörösmarty Mihály századik születésnapja.

December 2-án lesz száz esztendeje, hogy Vörösmarty Mihály, a Szózat halhatatlan költője született. A nevezetes nap megünneplésére nagynban készülődnek már úgy Székesfehérvárról, a költő megyéjének székvárosában, mint a fővárosban. A Petőfi-társaság már tavaly elhatározta, hogy Vörösmarty emlékére ugyanolyan országos fényűző irodalmi ünnepélyt fog rendezni a fővárosban, mint amió a segesvári Petőfi-ünnepély volt. Ez elhatározásában a háló és vezető a nagy költő iránt, mert Vörösmarty volt az, aki Petőfit a magyar irodalomban pályája kezdetén a legtöbb szeretettel és elismeréssel fogadta. A társaság az ünnepély rendezésére bizottságot küldött ki, melynek tagjai Bartók Lajos elnöke alatt Endrődi Sándor, Jakab Ödön, Somló Sándor és Szana Tamás. Ez a bizottság már a szünidő alatt foglalkozott az irodalmi ünnepély programjának megállapításával s annak főbb pontjait így állapította meg: Vörösmarty irodalmi jelentőségéről Jókai Mór fog felolvasást tartani, megnyitót beszédet Bartók Lajos mond. Ábrányi Emil, Endrődi Sándor és Somló Sándor költeményeket olvasnak. A társaság Vörösmarty-ünnepét már november hó elején fogja a fővárosi Vigadó dísztermében megtartani, elsőnek a tervbe vett ünnepélyek közt azzal a céllal, hogy a Vörösmarty-ünnepélyek minél általánosabbá tételére buzdítson. A Petőfi-társaság az ünnepélyre meghívja első sorban a költő rokonait, a kormányt a törvényhozás mindkét házát, a törvényhatóságokat s az ország összes irodalmi egyesületeit.

Még nagyobb szabásúnak ígérkezik a Kisfaludy-társaság Vörösmarty ünnepé, amely november 26-án vasárnap, a Tudományos Akadémia dísztermében lesz szintén a kormány, a főváros, a törvényhozás tagjainak részvételével. Az ünnepélyen a többek közt Gyulai Pál, Beöthy Zolt, Rákosi Jenő és Berzeviczy Albert fogja a nagy költő emlékét méltatni. A Kisfaludy-társaság ezenkívül emléktáblával fogja megjelölni a váci utcai 10. számú házat, ahol Vörösmarty meghalt. Az emléktábla most készül és leleplezése nagyobb ünnepség keretében megy végbe. Végül a Kisfaludy-társaság felkérésére Beöthy Zolt a társaság elnöke megírta a nagy költő életrajzát. Ezt a társaság kinyomatva ötvenezer példányban ingyen küldi meg a középiskolai tanulóknak. A budapesti ünnepségek mellett fogják előkészíteni a Vörösmarty-kör országos ünnepét, mely december elsőjén lesz Székesfehérvárról.

— A párisi méhészkongresszus. A párisi Palais des Congrèsben a minap tartották meg a második nemzetközi méhészkongresszust, amelyen Magyarország Ambroz Béla báró miniszteri meghívású szaktanácsadó és Binder Iván méhészegyesületi titkár képviselték. Ambroz báró a mézbor készítéséről érkezett, Binder titkár pedig Magyarország méhészeti ismeretét s végül azt az indítványt terjesztette elő, hogy létesítsék egy vagy több oly nemzetközi központ, amelyek után az országok méhészei, ahol nagyobb a mézfogyasztás, mint a termelés, azon országok méhészeivel, ahol nagyobb a termelés, mint a fogyasztás, állandó összeköttetésbe léphessenek. Az indítványt a kongresszus nagy tetszéssel fogadta.

— A tanár-kisasszony. Az alább következők eset a budapesti mintagimnáziumban történt. Ebben a kitűnő intézetben fiatal tanárok és tanárjelöltek hivatalból gyakorolják magukat a tanítás nehéz mesterségében. Történt nemrégiben, hogy a sok fiatal professzor közé odakerült a Trefort-utca egy fiatal hölgy. A kisasszony a tanári pályára készült s így neki is ki kellett vennie a maga részét a gimnáziumban való tanításból. Erőtelő elfogódottsággal ment be az egyik tanterembe, órát adni. A sok kis fiú nagyra meresztette szemmel fogadta a kisasszonyt, de valamennyi kifogástalanul viselkedett. Egy kérdésnél aztán így szólt a kisasszony:

— Nos, fiúk, ki tudja ezt közületek?

Erre előállott egy bátor fellépésű kis fiú, mondván:

— En tudom, tanár úr kérem...

— Pénzügyi kinevezések. A pénzügyminiszter a lévai m. kir. pénzügyigazgatóságához Andreykovics István kassai pénzügyi segédtitkár pénzügyi titkárrá és a zombori m. kir. pénzügyigazgatóságához Gulyás György zalaegerszegi pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben kinevezte.

— A párisi kiállítás látogatás. A párisi világkiállítás főbiztossága a következő kimutatást közli a kiállításnak április 15-től szeptember 15-ig való látogatásáról: A nagy kiállítást látogatta 24,022,749 fizető,

8.122,457 szabadjegyes, az átadott tikek száma 27,610,750. A vincennesi kiállítást 1,396,420 fizető, 456,907 szabadjegyes, a tikek száma 1,446,019 ember. Összesen látogatta a kiállítást 25,419,169 fizető, 8,579,364 szabadjegyes, átadtak tikeket 29,056,369-et. A látogatók összes száma 33,998,533 ember. Az 1889-iki kiállítással való összehasonlítás eredménye ez: Az 1889-iki kiállításon 25,398,609 fizető látogatót 28,149,162 tikeket és a látogatók összes száma 32,350,297 volt. E szerint az idei világkiállítás eredménye már is nagyobb az 1889-ikénél. 1889-ben szeptemberben és októberben átlag havonta öt millió ember ment a kiállításba és ezt a számot az idén kétszégkivil túlhaladja a szeptemberi és októberi látogatás.

— Szegény Krüger! Az immár annektált Transvaal volt előnkére ugyancsak rájár a rud Angliában. A *Globe* című angol lap örömmel vesz tudomást arról az esetről, ami Charingban történt. Nagy játékonysági ünnepet rendeztek, amelynek fénypontja egy bazár volt. A bazárban sok minden volt kapható. Egy kis fülkében fel volt akasztva Krüger elnök arcképe, ezzel a felirattal:

Aki hat pennyt fizet a játékonys célra, az e célra idekésztett hegyes tüvel háromszor átszúrhatja Krüger apó arcképét.

Az egész bazárban ez volt aznap a leglátogatottabb helyiség, s ez is hozta a legtöbb pénzt a játékonys célra. Legjobb azonban a londoni lap megjegyzése, amely nagy dicsérrel adózik „az igazi brit hazafiaság” eme „szép nyilvánulásának”.

— Kardpárba. A Fodor-féle vívóteremben ma déli egy órakor kardpárba vívott Tóth Béla, a jeles író Kacziány Géza fővárosi tanárral. A végkimerülésig folytatott küzdelemben mindkét fél megsebesült a második összecsapásnál; Kacziány Géza az arcán, Tóth Béla pedig a fején. Kacziány dr. Schultzhof Géza és dr. Olsavszky Lajos, Tóth Bélának Vészi József és Hentaller Lajos országgyűlési képviselők voltak a segédei. Tóth Béla már másodszor állt szemben Kacziány Gézával. Az első párbaj a Szfinxek kép kritikájából keletkezett, a másodikra az a bíróság előtt lefolyt szövege adott okot, amikor Tóth Béla kemény szavakkal támadt rá ellenfelére.

— Görögkatolikusok ünnepe. Kétszáz éves fordulója volt a napokban annak, hogy a görögkatolikusok a római katolikus anyaszentegyházzal egyesültek. Az ünnepségek központja a magyarországi görög katolikusok érseki székhelye, Balázsalva volt. Dr. Mihályi Viktor gyulafehérvári-fogarasi érsek metropolita az ünnep alkalmából székhelyére, Balázsalvára, zsinatot hívott össze. Az ünnepen ott voltak dr. Mihályi Viktor érsekmetropolitán kívül a nagyváradi püspöki megyéből Pavel Mihály püspök, Laurán és Neo kanonokok, a szamosújvári egyházmegyéből Szabó, Papi és Georgiu kanonokok, a lugosi egyházmegyéből dr. Radu Demeter püspök, Demusian, Boros kanonokok, az összes görög katolikus tanintézetek vezetői és sok nép a szomszédos megyékből. Az egyházi ünnepségeken mint vendégek résztvettek még gróf Mailath Gusztáv erdélyi római katolikus püspök és két kanonokja, Csátó János, Alsófehérmegye alispánja, Simonyi Lajos járási főszolgabíró és Császár balázsalvári járásbíró. Az egyházi ünnepségek hétfőn kezdődtek az érsek és az összes püspökök által vezetett körmenettel, amely Balázsalva főbb utcáit és tereit bejárta. Kedden délelőtt ünnepi istentisztelet volt az érseki templomban, ahol az érsek pontifikált és Pavel, Szabó, Radu püspökök fényes egyházi kísérettel segédkeztek. Déliben Mihályi érseknél lakoma volt, melyen az érsek latin nyelven a pápát, román nyelven a királyt köszöntötte fel. Szabó János szamosújvári püspök magyar nyelven a magyar kormányt, Mihályi érsek magyar nyelven Mailath püspököt, gróf Mailath püspök a görög katolikus püspöki kart, dr. Hosszu kanonok Csátó János alispánt. Csátó az egyházfőket köszöntötte fel. Este az Univer-szallóban hangverseny volt, melyen több román szerző művét is előadták, a koncertet baj követte. Szerdán megkezdődtek a zsinat ülései.

— Tüntetés egy pápajelölt ellen. Rómában a Venti settembre nemzeti ünnepe tüntetés nélkül folyt le, ami szinte meglepte a Vatikánt. Bolognában azonban mégis volt egy kis parázs tüntetés: a nemzeti ünnep napján a tömeg Svampa biboros lakása elé vonult és éktelenül zajongott.

— Abbasso Svampa, il papabile! — ilyféle kiáltások hallatszottak a zsinajból. Svampa a pápajelöltek egyike s e minőségében jutott ki neki a lehurrogásból. A tömeg már-már betörte az érseki palota ajtaját, de ebben megakadályozta a rendőrség.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, újjal-círoz találmányokat és beajaztmoz védjegyeket és mustrákat.

Felvilágosítás díjtalan

— **Öngyilkos miniszteri titkár.** Bárcibázi Bárczy Andor honvédelmi miniszteri titkár ma délelőtt a Lovas-ut 30. szám alatt lévő lakásán felakasztotta magát és mire észrevették, meghalt. Az öngyilkos titkár a minisztérium III-ik ügyosztályához volt beosztva s hivatalában nagyon pontos volt. Előkelő zemplénnyel családból származik s öccse a három évvel ezelőtt Cirkvenicában elhalt Bárczy miniszteri tanácsosnak. Ezelőtt mintegy öt évvel bérelt garson lakást a Lovas-ut 30. sz. a. levő házban, amely *Habel József* öreg budai polgáré. Bárczy két szobát lakott itt, elegánsan rendezte be a lakást. Nagy zenekedvelő volt, zongorázott, hegedűn, nagybőgőn játszott s esténként az volt az öröme, ha kollégáinak, vagy a lakásadónak el-eljászhattak egy s más bus magyar nótát. Érthetetlen volt az öreg házaspár előtt, hogy tegnap szokása ellenére egész délután otthon maradt, s zongorázva énekelt. Még meg is kérdezte az öreg Habelt:

— Ugy-e jó hangom van?

Az öreg háziúr tréfásan jegyezte még meg:

— Jó a hang, de kissé erős.

Bárczy mosolygott a kijelentésre, s folytatta játékát hegedűn, majd csellón, énekelt tovább, azután hirtelen abbahagyva a zenét, távozott azzal, hogy:

— A viszondlításra.

— Bárczy ezután elment hazulról s háziura életben már nem is látta többé.

Ma reggel ugyanis Habelné szokása szerint reggel fél 8 órakor becsöngetett a lakásba, hogy a reggelit bevigye, de nem nyílt meg az ajtó. Elővette saját, a szobához való kulcsát s felnyitotta vele az ajtót. Amint belépett, meghűlt benne a vér. A belső szoba ajtaján csüngött Bárczy elkéült ábrázolat. Az öreg asszony ijedtében kifutott a lakásból s férjét szólította elő, aki azután leoldta a kilincséről s ecettel dörzsölni kezdte a még meleg testet. Mindez azonban hasztalan volt, mert Bárczy már meghalt. A szerencsétlen guggoló helyzetben volt s valószínűleg megbánta tettét, mert kezét a kilincsre téve azt erősen szorongatta, de már nem menekülhetett, mert a kötélt hamarosan megfojtotta. Az asztalán mintegy harminc forintnyi készpénzt hagyott, de semmiféle írást, amelyben tettének okát említene, nem hagyott hátra. Ugy látszik, hogy reggel felé tért lakására, amit az is bizonyít, hogy fel volt öltözve, s teste még meleg volt. A rendőrség részéről a helyszínre ment dr. Köster Gyula rendőrorvos, az ügyeletes tisztviselővel, akik azután a lakást lepecsételve a holttestet a boncoló-intézetbe vitték.

A minisztériumban általában azt beszélik, hogy Bárczy az utóbbi időben buskomor volt, s valószínű, hogy pillanatnyi elmezavarában követte el végeztetését.

Az öngyilkos miniszteri titkár zemplénnyei rokonságát táviratban értesítették a szomorú esetről.

— **Templomszentelés Szabadkán.** Holnap szentelik föl Szabadkán az evangélikusok új templomát. Az ünnepségre Szabadkára érkeztek: *Zsilinszky Mihály* államtitkár, *Sárkány Sámuel*, dr. *Baltik Frigyes* püspökök, *Beholohszky* főesperes stb. Az államtitkárt és a püspököket az egyházközség elnöksége nevében dr. *Novák József*, az ev. nőegylet nevében *Korossi Emliné* üdvözölte. A fogadtatáson megjelentek: *Schmausz* Endre főispán, *Mamusich Lászlár* polgármester, *Fojnich Sándor* és *Vermes Béla* országgyűlési képviselő, az ipartestület és a két nőegylet. Este ismerkedési estély volt. A holnapai fölszentelést *Sárkány* püspök végzi. A szertartás után az államtitkár és püspökök tisztelgő küldöttségeket fogadnak. Délben diszlakoma lesz.

— **Katonai ítélet.** Ilyen cím alatt tegnap megírt közleményünkre *Lipp Gyula* az egyik szekerész-önkéntes ma kijelenti, hogy ő nem került a hadbíró-ság elé, tehát nem is ítélték sem fogságra, sem rangvesztésre. Ő egyáltalán semmiféle büntetést nem kapott s az ügyben csak a másik önkéntest érte büntetés.

— **Aranylakodalmom.** Szép ünnepséget ült ma a főváros egyik tekintélyes családja. *Schwarz Mór*, a Lujza-gőzmalom főhivatalnokja ma ünnepelte ötvenedik évfordulóját annak, hogy oltárhoz vezette nejét, született *Zuillinger Eleonóra*. Az ötvenedik fordulót iriss erőben és nagy tisztelettől környezve érte meg a nyolcvannegy éves leány s a hetvenhat esztendő feleség, környezve gyermekei és számos unokájuk szeretetétől is. A félé százados házassági fordulót együtt ünnepelte ma *Schwarz Mór* Lujza-gőzmalomban töltött hivataloskodásának negyvennegyedik évfordulóját is s ez alkalommal kartársai a szeretet és elismerés számos jelével halmozták el becsületben megőszült kitűnő kartársukat.

— **A duxi bányászserenccsétlenség.** A szénbányák rémes történetéhez a duxi szerenccsétlenség újabb fejezetet csatolt. Negyvenegy munkás lelte halálát a tárnában és tíz ember nyomtalanul eltűnt. A mentési munkálatokat a legnagyobb eréllyel vezetik ugyan, de kevés remény van, hogy az eltűnteket megtalálhassák. A szerenccsétlenségről ma a következő távirati jelentések érkeztek hozzánk:

Dux, szeptember 22.

Tegnap délután kezdtek meg a holttestek kiemelését. Esti hat óráig harminc holttestet hoztak ki a bányából. Ejjétkor megkezdtek a személyazonosság megállapítását. A sebesültek közül két meghalt. Ma délelőtt két helyiségben ravatalra tették a halottakat. Mindkét helyiségben tizenhét koporsót helyeztek el.

Dux, szeptember 22.

Most már megállapították, hogy a Jószerencse tárnában negyvenhárom ember lelte halálát. Tíz ember eltűnt. Az eltűntek közt van egy felgyelő is. *Dyk* üzemvezető még életben van, de súlyos sebeitől aligha fog felépülni. A tűzoltási munkák egyre folynak, s e pillanatban annyira lokalizálva van a tűz, hogy további veszedelemtől nem kell tartani.

Dux, szeptember 22.

Ma délelőtt temették el a Frisch-Glück tárnában szerenccsétlenül járt 43 munkást. A tárna udvarában, melyet már jóval előbb sok ezer ember vett körül, egymás mellé tették az áldozatok koporsóit. Délelőtt fél 10 órakor a duxi és ossegi papság becsentelte a halottakat, mire a gyászmenet a harangok zugása közt az óriási néptömeg által elpeltet utakon át a temetőbe ment, ahol a halottakat eltemették.

— **A huszadik század.** Nagy polemiák folytak le minden század végén, hogy vajjon a századvég esztendő (1600, 1800, 1900), melyik századhoz tartozik? Ennek az évek elején is erős tudományos vita volt, vajjon az 1900. év a XIX., vagy a XX-ik század küzdelmes éve közé sorolandó-e? A már elhangzott vitában senki sem vetette fel *Frankl Mór* ének, a világhírű számművészek érveit, míg most egyik olvasónk, a Budapesti Naplónak tegnapi Frankl-ról közölt cikke ötleteiből, a következő érdekes számművelettel bizonyítja, hogy ma már a huszadik században járunk.

Számítsuk ki, hogy 1900. év szeptember 21-ike milyen napra esik. *Frankl* biztos számvetése szerint ezt így kell kiszámítani:

A század két utolsó számjegyét elosztjuk 4-gyel:

$$00 : 4 = 00$$

A most folyó szeptember hó kulcsszáma a tizenkilencedik században = 0.

A két utolsó számjegyet hozzáadjuk ehhez az eredményhez:

$$00 + 00 = 00$$

Ehhez még hozzáadjuk a kulcsszámot és a kérdézet napot:

$$00 + 0 + 21 = 21$$

Ezt az összeget el kell osztanunk 7-tel:

$$21 : 7 = 3$$

0

Ha a maradék 7 vagy 0, az azt teszi, hogy a keresett nap vasárnapra esik. Ha tehát azt vesszük fel, hogy 1900 szeptember 21-ike a tizenkilencedik században van, akkor 21-ének vasárnapra kell esni.

Egy pillantás a naptárba meggyőz rőla, hogy szeptember huszonegyediké nem vasárnap volt, hanem péntek s így már nem lehet, hogy a tizenkilencedik században vagyunk.

Az ellenpróbát úgy végezzük, hogy fölteszszük, hogy a huszadik században vagyunk s így keressük, hogy 1900. szeptember 21-ike milyen napra esik. A *Frankl*-féle számvetést követve éppen úgy, mint előbb a következő eredményre jutunk:

Szeptember kulcsszáma a huszadik században = 5.

$$00 + 00 + 5 + 21 = 26$$

$$26 : 7 = 3$$

5

A maradék 5. A hét ötödik napja pedig péntek. A számvetés szerint tehát 1900 szeptember 21-ének péntekre kell esni, ha a huszadik században járunk.

A kalendárium szerint 21-én csakugyan péntek volt s így minden vitát megszüntet a számvetés, mely szerint most már a huszadik században vagyunk.

— **Házasság.** *Simegyi* Imre magyar királyi államvasuti hivatalnok Budapesten, eljegyezte *Garai Józsa* kisasszonyt, dr. *Garai Antal* ismert fővárosi orvos leányát.

Mária-Radnán ma tartotta esküvőjét *Darta Gábor* vasuti tisztviselő *Köncz* Mariskával, *Köncz* Gyula radnai államfőnök leányával.

— **Az anyóka szíve.** A legutóbbi német hadgyakorlatok idején történt, hogy egy vén anyóka kora reggel a katonái őrség előtt ment el. Az őt álló katonák, aki a 77-ik gyalogezredből való volt, sapkáján viselte az ezred számát. Estetelére újra arrafelé jött az anyóka s ismét látta föl s alá járni az őt álló katonát. Csodálkozva nézett a marcona bakára, akinek sapkáján természetesen ott diszlett a 77-es szám. Az anyóka szentül meg volt győződve, hogy még mindig a reggeli baka sétál a faköpnögy előtt. Nagyon megsajnálta a szegény legényt, akinek reggeltől napestig nem lehet leülni. Hazatipeggett tehát s nem sokára visszatért egy székkel, amelyet odakinált a katonának, hogy üljön le rá. Közben pedig kifakadt az ember-telenség ellen, hogy ennyi ideig hagyják állni a szegény katonát, mikor a dolgát ülve is éppen olyan jól elvégezhetné.

— **Párba.** Szatmárról telegrafálják, hogy dr. *Kelemen Samu* szatmári ügyvéd a Papp Béla-téle bűnperben szereplő kriminalista ma súlyos párbajt vívott dr. *Markovits* Elemér törvényszéki jegyzővel. A feltételek szerint előbb pisztolypárba volt háromszori golyóváltással, de ekkor sérülés nem történt. Utána kardra mentek végkimerülésig, mely alkalommal *Markovits* erős vágást kapott a fejére, de *Kelemen* sérületlen maradt. A párba ok a tetleges inzultus.

— **A balzsamozó csodadoktor.** *Nápolyból* írják, hogy ott a napokban halt meg *Marini* Efusia, a híres csodadoktor hatvanöt éves korában. *Marini* nevét akkor emlegették először, mikor 1863-ban *Zannetti* firenzei egyetemi tanár kivette *Garibaldi* testéből az Aspromonténál kapott golyót. *Marini* felfogta *Garibaldi* ki-csurgó vérért, melyet az ő saját módszerével megkövesített és érmekektől faragott belőle. Egy ilyen érmet még most is őriznek a cagliari városi múzeumban. Az 1867-iki párisi világkiállításán *Marini* egy emberi agyvelőből készült asztalt állított ki, mely a tudományos világ érdeklődését felkeltette. *Marini* muzeuma tele volt megkövesített emberi testekkel és ezeknek az érdekességét még ikozza az, hogy valamennyi plasztikon állásban van elhelyezve és testszínűre van festve. *Marini* muzeuma csak a kiváltságosoknak lehetett bejutni és azokat is elfogta a borzalom a megkövesedett emberek látára. *Marini* senkinek sem árulta el titkát, csak leányának, aki segédkezett neki a balzsamozásoknál.

— **Dr. Pollák Rezső temetése.** A tragikus véget ért dr. *Pollák* Rezső ügyvéd holttestét a család kívánságára nem boncolták el. A holttestet tegnap este szállították el az orvostani boncoló intézetből a kerepesi-ut-i temető halottas házába, ahonnan holnap délelőtt tíz órakor temetik.

— **Csaló álkonzul.** Az utóbbi időkben egy elegáns külsejű fiatal ember járja be a fővárosi ékszerészeket. Dr. *Dénes* Gyula ügyvédjelöltnek mondja magát s okmányokkal igazolja, hogy őt a kairói osztrák-magyar követség az alexandriai konzulátushoz segéd-titkárnak nevezte ki. Az előmuatott kinevezési okmány szerint állását október hó 1-én tartozik el foglalni. Az okmány előmutatása után arra tér át, hogy egy gazdag hölgygel jár jegyben, akit értékesebb ékszerrel akar meglepni. Az ékszerkeket nyomban kivásztja és arra kéri az ékszerészt, engedné át, hogy menyasszonyának megmutathassa. Eddigélé több ékszerész ment lépre és mintegy 6000 koronára rug ez az összeg, amelylyel a szédelőg az itteni ékszerészeket becsapta. A rendőrség azt hiszi, hogy a csaló *Drucker* Gyulával azonos. Magas erőteljes alak. Arca kerek, arcszíne barnás, haja barna, bajusza vörhenyes. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket a szédelőg kinyomozására.

— **A primások neveltje.** *Oláh* Gyula, aki egy zólyomi zenésccigány fia s mint tehetséges és szorgalmas magántanuló készül az érettségire, az ország cigányprimásaitól kért segélyt tanulmányainak folytatására. A derék primások szívesen segítettek a fiun s így *Oláh* Gyula a primások neveltje, a kar dicsőségére maturált ember lehet.

— **A Riegler-gyári sztrájk.** A Riegler-gyári sztrájk ügye ma a VI. kerületi előjáróság, mint béke-bíróság elé került. Itt kiderült, hogy a bérmozgalom tulajdonképpen nem is viselte a sztrájk jellegét, mert a könyvkötők — számszerint mintegy 250-en — csak a tíz órai munkaidőnek kilenc órára való leszállítását kérték, s minthogy ez nem teljesült, nyolc napra fölmondta s szabályszerűen kilépett. A békebíróság ülésén *Buzay* Károly helyettes előjáró elnököt, jegyző *Rákosi* Andor fogalmazó volt. A gyár képviselőit *Moiret* igazgató és *Sámuel* Lászlár országgyűlési képviselő, igazgatósági tag jelent meg. A munkások hat bizalmi férfiút küldtek. A békebírósnak különben nem volt eredménye, mert a munkások ragaszkodnak a kilenc órai munkaidőhöz. A gyár pedig semmiképpen sem hajlandó őket már visszavenni. Így aztán a tárgyalások sikertelenek lévén, az aktákat fölküldik a kereskedelmi miniszterhez.

— **Merénylet egy vizsgálóbíró ellen.** *Pancsovárd* jelentik, hogy ma délelőtt *Tadics* Milán stancsói várték kereskedő rállott *Rács* Lajos vizsgálóbíróra ennek a hivatalos helyiségében. A lövésre — mely hasba talált a bírót — a szerencsétlen ember összeesett. Halálosan megsebesülve vitték a városi kórházba. *Tadics* — mint maga bevalotta — tulajdonképpen nem *Rács* vizsgálóbíró akarta megölteni, hanem *Gadjansky* ügyvédet, aki vagyonát zár alá helyezte. Mivel azonban az ügyvéd sokáig nem érkezett meg az elkeseredett ember a vizsgálóbíróra lőtt. A gyilkost rögtön elfogták s elszállították a fogházba.

— **Nagy tűz.** A zempléni megyei *Mihályi* községben ma nagy tűzvész pusztított. Husz épület, amely leve volt behordott takarmánnyal, leégett. A tűzet gyújtogatás okozta.

— **Meggyilkolt osecsemő.** A Sarkantus-utca 1. szám alatt lévő ház lépcsőházában ma reggel egy újszülött osecsemőt találtak újságpapírosba göngyölve. A rendőrorvos véleménye szerint a kis halott életérős leánygyermek volt s körülbelül nyolc nappal ezelőtt halt meg, még pedig fulladás következtében. A rendőrség ez ügyben megindította a vizsgálatot. Egy inasgyerek ma reggel egy uriasan öltözött nőt látott a kapu előtt fel s alá járkálni, kezében csomaggal s valószínű, hogy ő tette le a holt gyermeket. Az illető nőn sötét ruha meg gallér volt. A rendőrség most a titokzatos nőt keresi.

— **Razzia.** A VII. kerületi kapitányság tegnap razziaát tartott a kerület néhány gyanús kávéházában. A rendőrök többek között a nefelejcs-utcai *Arvai* kávéházban meg a *Hernád*-utcában lévő *Balla*-féle lebujián is megfordultak, amely helyiségek arról nevezetese, hogy állandó tanyák a hamis kártyások bandájának. A rendőrség emberei körültekintő a helyiségeket s összesen 26 jomadarat fogtak el. Tegnap tartották meg ügyükben a tárgyalást s ez alkalommal három 40. a többi pedig 8—8 napi elzárásra ítélte *Tóth* Lajos kapitány. — *Ugyancsak* razzia volt az este a VI. kerület területein, ahol 87 embert állítottak elő. Közülük 18-at, mint rovtól multat a toloncházba vittek, a többi pedig rendes foglalkozásra és lakáskeresésre utasítva, szabadon eresztették.

— **Tífusz Raguzában.** A vadregényes, termékeny Dalmáciában, még mielőtt a zordon tél inséges napjai beköszöntöttek volna, máris számos helyütt szedi áldozatait a malária és pellagra. Most meg azt táviratozzák *Raguzából*, hogy tífuszjárvány lépett fel ott nagy mértékben s máris sok haláleset fordult elő.

— **Rendőri hírek.** *Mejtek* József hentesmesternek a Baross-utca 57. szám alatt lévő üzletében tegnap délután — míg a tulajdonos ebéden volt — ismeretlen tettes átkücsesrel behatolt s onnan száz korona készpénzt ellopott. A rendőrség nyomozza a betörőt. — *Jakubovics* József, a keleti akadémiának hallgatója, aki tegnapelőtt szüleinek lakásáról eltűnt, ma végre megkerült. Egy rokona pillantotta meg az utcán és hazavitte. — Ma délután a régi löversenydűlő mellett lévő kis erdő bokrai között egy 35—40 év körüli ismeretlen férfi holtestét találtak. Mellette revolver volt, amelyből egy golyót lőtt a halántékába. Írást nem találtak nála, amelyből kitélt megállapíthatók volna. A holtestet a rendőrorvos véleménye szerint már 2—3 nap óta hever az erdő bokrai között.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásán *harminczer koronát* nyert 9094 tizezer koronát 65070 *ötzezer koronát* 12748 98896, *kétezer koronát* 50625 13214 97000 19635 6763 2597 48604 52207 17107 66415 21107 75884 3282 11074 34986 18635 80073 51892 26313 92915 71234 20538 72694 3848. *ezet koronát* 69134 35394 18993 26378 11151 50201 30104 5048 50199 51120 56822 43231 23938 46817 7088 50083 441 22551 91794 85557 20025 41092 86909 93117 6058 44932 32193 8749 68397 76861 1654. *öttszáz koronát* 47553 75341 52799 21099 3020 12044 4033 33973 25368 7907 75945 95998 41729 63798 47256 26011 77130 18746 8708 27927 67444 55473 64684 43883 52382 91743 98246 28064 28495 37029 67799 54897 62044 2221 91713 75305 73674 2402 86177 90610 10598 27579 54665 77186 97615 38589 37019 2549 32501 23038 4676 98076 21243 63981 6406 86455 18063 10262 53625 73417 44945 69544 35875 26794 50151 53600 71611 89805 3857 29422 3647 27825 67550.

Ajánljuk az osztálysorsjáték-vásárlóknak *Lukács* Vilmos bankházát. (Budapest, V. Fűrdő-utca 10. szám.)

— **Belatini Braun** Arthur pezsgő bogyára. Abból az alkalomból hogy *Belatini Braun* Arthur valencei (Fehérmegye) pezsgőgyáros *Domino* sz pezsgője a párisi világtalálison a nagy arany érmet kapta, ma *Fehér vármegye főispánja* báró *Fiáth* László a vármegye és *Székesfehérvár város* tisztí karának élén megtekintette a kitüntetett cég gyártelepét. Az előkelő társaság, melyhez *Sárközy* Aurél kamarás és komáromi főispán, *Burchard-Belaváry* Konrád főrendiházi tag, *Mészáros* Pál országgyűlési képviselő és sokan a környékbeli birtokosok közül is csatlakoztak, érdeklődéssel járta be az ipartelep nagykiterjedésű pincéit.

— **Nemzetközi birokversenyek Budapesten.** (5000 korona versenydíj.) A legközelebbi napokban oly érdekes sportvállalkozás kezdődik az állatkertben lévő *Börke*-cirkuszban, mely a résztvevők nagy számánál és a kitűzött díjak nagyságánál fogva felül fog múlni minden eddigit. Sikerként ugyanis egy sportbarátokból álló versenybizottságnak a versenybírózás

világhírű mestereit, kik legutóbb Bécsben a közönség páratlan érdeklődése mellett mérték össze erejüket, egy hetekig tartó versenyben, — megnyerni egy Budapesti tartandó nagy revanse versenybírózásra. A versenybírózásra meghívják az egész világ birkozó-sampionját, úgy hogy a sportkedvelőkre rendkívül érdekes esték sorozata vár.

— **Éden színház.** A *Somosy* mulatóban levő *Éden színház* vasárnap két nagy diszlocadást tart; délután 3 1/2 órakor és este 8 órakor. A délutáni előadás, mely eddig mindig megtelt a ház, nagyon ajánlható családok részére, miután felnőttek és gyermekek részére nagyon kacagató számokból van összeállítva. Az *Éden színház* még csak rövid ideig rendez előadásokat.

— **Férfiak figyelmébe.** Férfi fehérműveket, nyakkendőket és mindennemű divatcikkeket legnagyobb választékban ajánl *Kanitz G. Zsigmond*, V. ker., *Dorottya-utca* 6. (Wurm-udvar).

(x) **Ha őszül a haja,** használja *Zoltán Hair-regenerátort*, mely a haj eredeti színét adja vissza. Ár 2 korona *Zoltán* gyógytárában, Budapest, *Sétátér-utca* és *Szabadság-tér* sarok.

(x) **Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bővebb főlvilágosítást *Lichtblau A.* debreceni katonai előkészítő tanfolyamának hirdetése ad.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

(x) **Szlovák Lilla** női ruha műtermében, *Arany János-utca* 34., angol és francia toiletek, kabátok a legszebb és legizlésebb kivitelben jutányos áron készülnék.

Sándor, a mindenható.

— Jelenet. —

Sándor szerb király nemzeti ünnepé tette *Draga* Masin születésnapját.

Sándor: Közeledik a királyné születésnapja. Meg kellene valamivel lepnem őt, ugy-e kedves Ics?

A titkár: Bizony, felség.

Sándor: Van pénz az államkasszában?

A titkár (a nadragzsebbe nyúl): Nincs.

Sándor: Hogyan, most a baloldalon tartja az állampénztárt?

A titkár: Ott. A jobbsebem a postaigazgatóság ... (egy bélyeget húz ki belőle), a revolversebem pedig az Állami Országos Nemzeti és Királyi Szerb Fegyverraktár.

Sándor: Pedig szükség volna egy kis meglepetésre. Istenem, mivel lepjem meg *Dragát*?

A titkár: Én tudok egy nagy meglepetést.

Sándor: Mondja.

A titkár: Este a sötétben ugorják ki egy szekrény mögül és ordítsa el magát. Ekkora meglepetést ékszerrel, vagy egyébbel nem tud elérni.

Sándor: Mond valamit. Több eszméje nincs, öregkém?

A titkár: Van még egy. A sah erre utazik. Csakjuk be Szerbiába, hátha ad *Dragának* valami ékszer. Ha *Kopácsy* Juliska kapott, miért ne kapna a szerb királyné?

Sándor: Igaza van. Irok *Karczagnak*, hogy mi itt az eljárás ...

A titkár: Jó lesz.

(Kis szünet.)

Sándor: Ics, maga nem ületes ember. Magát ki fogom rugni. Találjon ki valamit, ami szép is, jó is, meglepetés is ... és olcsó is ...

A titkár (huzódózva): En tudnék valamit, de ahhoz igazán arebör kell.

Sándor: Mondtam már többször, hogy minden van, ami nem kerül pénzbe.

A titkár: Tudja Felség, hogy mi az a nemzeti ünnep?

Sándor: Nagyszerű! Már értem az egészet! Ics, ezért a kitűnő ötletért kap ön tőlem ... egy meleg kézszorítást.

A titkár: Szóval *Draga* királyné születésnapja nemzeti ünnep lesz. Szegény anyám, ha tudta volna, másképp intézkedett volna születésem ügyében ...

Sándor: Azonnal tegye is közzé a hivatalos lapban.

A titkár: Megyek. De engedje meg, hogy egy szójátékkal távozzam ...

Sándor: Halljuk, vén javithatatlan! (előre mosolyog.)

A titkár: Tudja, miben különbözik a királynétól ez a meglepetés?

Sándor: Nem.

A titkár: Abban, hogy ez nem *drága* ...

A perzsa sah.

Mottó: Napkelet gyöngye

Ég hozott! ...

(Gésák.)

A kaszinók kapui tárva,
A rendezők közt egy se rest;
Muzaffer-ed-Din várva-várva
Vár téged holnap este Pest.
A diszszázad vár tisztelegve,
Remegve vár a rendező;
S ki tudja, hány nő szól epedve:
— Megérkezett! Ez Ó, ez Ó! —
Milyen szerencsés ember, ah!
Egy perzsa sah, a perzsa sah!

Mert vendéglátó nép a szittya,
Es tárt karokkal vár te rád;
A kedvetért hűtőn kinyitja
Mészáros úr az Operát.
Lesz mindenféle jóba' részed,
Lesz sok kivágott toalett,
S nehogy elunjad az egészet
Kankánt jár majd a corps d'ballet.
Ilyen szerencsés ember, ah!
Egy perzsa sah, a perzsa sah!

Tudom, téged már mindez untat,
Van pénzed annyi, mint szemét
Es Bécs, Páris úgy meguntad,
Mint odalisked úgy szemét.
Téged se végy, se láz nem éget,
Meguntad már a szép nemet,
Pesten helyettesíteni téged
Öh küldj, öh küldj ki engemet!
Engedd, hogy én lehessek, ah!
Helyetted Pesten perzsa sah!

Muzaffer ed-Din várva-várva
Vár téged holnap este Pest;
Helyetted én a disztárbá
Beülnek szives örömet!
Te éppen nem látnád a kárát,
Gondold meg és ne mondj nemet!
Hisz otthon Perzsiába vár rád
A trónod és a háremed.
Mig nálunk jól nem élhet, ah!
Csupán a sah, a perzsa sah!

—kó.

FŐVÁROS.

(*) **A népszámlálás a fővárosban.** A központi városaházán ma délelőtt érkekezlet volt, amely megálapította az 1901. évi népszámlálás módozatait. Az érkekezleten az elnökölő *Róssavölgyi* alpolgármesteren kívül megjelentek a kerületi előjárók, *Faller* Ferenc tanácsos, *Laszner* rendőrtanácsos, *Verdy* Károly tanfelügyelő meghatalmazottjának előterjesztését.

Kőrösi előadta, hogy a jövő évi népszámlálás egészben véve ugyanugy fog végbemenni, mint a tíz év előtti. Az eltérések közt fölemlíti, hogy most a férfiak és nők számára egy főlveteli lap lesz, ami egyszerűsítést jelent, de viszont a kisipar külön főlvetele megnehezíti a munkát. A kereskedelmi miniszternek az a kívánsága, hogy az összeírást január hónap elsejétől január hónap tizedikéig kellene befejezni, a főlvilágosítást pedig január 31-ikéig. Hosszasabban fejtegette *Kőrösi* az összeírási kétféle módját. Az egyik mód az, hogy a lakosság maga tölti ki a rovatokat s a kiküldött biztosok csak a főlvilágosítálatra szorítkoznak, a másik mód pedig, hogy az összeírást hatóságok közegek útján történik. *Kőrösi* szerint a mostani népszámlálást olyan nagy kiterjedésűnek és alaposnak tervezik, hogy a lakosság már azért sem tölti ki ki maga a rovatokat, eltekintve attól, hogy Budapesten 120.000 napszamos van és a lakosságnak egy hetedrészre olvasni sem tud és vagy nyolevanezer ember nem ért magyarul. *Kőrösi* tehát azt ajánlja, hogy az összeírást hatóságok közegek végezék, miután a hatóságok kitanítottak arra hivatalnokokat. Így történt husz évvel ezelőtt Bécsben is, ahol 51 tisztviselőt és 102 díjnosok alkalmaztak. A miniszteri rendelkezések szerint naponta 80 egyént szabad egy-egy ügynek kihalgatnia. Az egész munkát 10.000 munkasznap igényelne, tehát 10 napra ezer tisztviselőt kellene mozgósítani. De minthogy ez is lehetetlenség, nincs más mód, mint hogy a főlveteli határidejét meghosszabbítsák. Hivatkozván arra, hogy Bécsben 110 napot, Berlinben 180 napot engedélyeztek az összeírára, javasolja *Kőrösi*, kérjék föl a kereskedelmi minisztert, hogy Budapesten a főlvetelre 30 napot s a főlvilágosítálat további két hónapot engedélyezzen. A népszámlálás költségeit *Kőrösi* 100.000 koronában számította ki.

A bizottság *Kőrösi* javaslatát egyhangulag elfogadta és az elnök köszönetet szavazott neki a szakavatott előterjesztésért.

Egyéves önkéntesi felszerelések

Kolarits Nándor első délmagyarországi egyenruházati intézetében **Temesváron.**

minden fegyvernemhez legolcsóbban és legjobban készíttetnek

SZÍNHÁZ, ZENE.

Operaház. Rogers Della kisasszony, aki ma este kezdte meg az Operaházban több estére tervezett vendégszereplését, tagadhatlanul a „legnagyobb” Carmenje a világnak; a hatalmas termetű amerikai énekesnő egy fejfelé válik ki a legerősebb ensembleből is. Sajnos, hogy a hangjáról nem lehet ugyanezt mondani. Szinte csalódást kelt, minő szerény kaliberű a mély mezzoszoprán, amely ebből a rengeteg organizmusból kihallaszlik, hogy a zenekar hullámaiban elveszzen; pedig nem minden nemesség nélkül való — különösen a mélységben — a timbreje ennek a mezzoszopránnak. A hang magasabb régióiról nem igen alkothattunk magunknak véleményét, mert ama néhány magas hang elől, amelyet Bizet Carmen számára jegyzett, szinte ravaszul siklott ki az énekesnő. Valóban, kiváncsi álméklóssal néztünk az Operaház műsorára, amely Rogers kisasszonyt Erzsébet szerepében igéri nekünk! A vendégművész előkelő izléssel és számító okossággal énekel, a nélkül, hogy elragadna, és technikája, amely alighanem párisi iskolára vall, a szöveg értelmének szolgálatában áll: tiszta frazirozás, pontos lélegzetvétel és jellemzőre való törekvés ad értéket énekmodorának. Nagyot nézett volna néhai Prosper Mérimé ma este a budapesti Operaházban: a spanyol cigányleány nem volt itt elragadó szenvedély, veszedelmes tűz, eszélyes vadmacska, grációzus mozgékonyaság, szabító regényesség, poétikus kis bestia. Sőt. Ugyazólán a blazirt Carment láttuk, a közönséges, lomha, óriási utcai leányt, aki közönye és nem temperaméntuma által lehet veszedelmes az érkekre. Tánca a csapsszékeljenetben olyan volt, mint a lomha buja nagy macska nyújtózkodása. Távoból valahonnan a poézis bűbájos virágillata áradt felénk, amikor különösen ennél a jelenetnél Ábrányinéra gondoltunk! Rogers kisasszony, aki fölöttébb intelligens színésznő, másként fogja föl Carment, a poézis nem adhat neki igazat. És a közönség se, amely egész este nyugodt maradt a vendégművész hideg okosságával szemben. Még a habanera és a segúridilla után se hangzott föl a szokásos tapsvihar. — Don José Dippel, a jeles vendégtenorista énekelte, aki szintén nem tudta fölmelegíteni a közönséget. Értelmes játékból hiányzott a szenvedély, finom énekművészetéből az organum elragadóan nemes érce. A közönség szinte tüntetőleg percekig tapsolt Takács Mihálynak a torreador-dal után, meghálálván, hogy végre meglelt ragyogásban gyönyörködhetett. Pedig Takács Mihálynak, aki Escamillo számára mesterségesen sötétíti a hangját, mely ez a szerep, amelyet mintha Ney Dávid számára komponáltak volna! — A többi szereposztás a régi volt.

(G—ly.)

Ábrányiné Sulamithja. A népszerű bibliai operának új vonzóerőt és új fényt adott Ábrányiné Wein Margit, aki ma Sulamithot énekelte a Magyar Színházban. A kiváló művész, aki az operának egyik részletét mult tavaszon egy jótékony célú előadás keretében már bemutatta, ma este a teljes Sulamithal ragadta el a közönséget. Poétikus báj, mély érzés, művészi játék és fényes, gazdagon árnyalt ének emelte magas színvonalra ezt a Sulamithot. A művész szép megjelenése és remek ruhái szintén hozzájárultak ahhoz, hogy az illúzió tökéletes legyen. A Magyar Színház közönsége nyílt jelenetben és felvonások után viharos tapsokkal hálaítta meg azt a ritka élvezetet, amelyben a kitűnő művész Sulamithja részesítette.

Városligeti Színkör. Ma este egy úde, bájos tehetség bontogatta a szárnyait a Városligeti Színkörben: Pékhy Aranka lépett fel az Aranyember Noémi szerepében. A kisasszony naturalista, aki sosem tanulta a színjátszás technikáját, aki színésziskolát sohasem látott és akit a színészpályáért való rajongás nagy mértéke vitt a mai estéig. Ehhez a rajongáshoz megvan a tehetsége is. Teljesen átgondolta, finoman nuanszírozta szerepének legapróbb részleteit, olyan bizottsággal, amely kétségtelenül kitákolta ad neki a színészpályán való sikeres előmenetelre. Ez a debut egy igen biztató tehetségnek volt az első megnyilatkozása. Természetesen fejlesztésre és simításra szorult a kisasszony játéka, de egyes jelenetekben már is meglepő készségről tett tanúságot. A megjelenése is roppant kedves, megnyerő és ez a körülmény is segíteni fogja reményteljes pályáján. Mert ennek a tehetségnek érdemes utat nyitni a színpadon. A kisasszonynak nagy sikere volt. A felvonások után sokszor szólították a lámpák elé és nyílt színen is őszinte, intenzív tapsokban volt része. A darabban kivül Feld Irénnek és J. Csáder Irénnek volt megérdemelt sikere.

Lánczy Ilka első fellépése. Hétfőn érdekes előadása lesz a Nemzeti Színházban. Lánczy Ilka mutatja meg magát ezen az estén először, mint a színház visszaszerződött tagja. A művész a Válfunk el Cyprienne-jében lép fel, amely egykor jeles szerepe

volt. Lánczy Ilka asszony 1895-ben lépett ki a Nemzeti Színház kötelékéből, mikor is bucsuzól a Pont-Biquet család Mathilde-jét játszotta. A Válfunk elben utoljára 1887-ben lépett fel, szintén Cyprienne játszva, amelyvel most hétfőn, régi szerepét ismét átveszi.

A diszeladás programja. A perzsa sah tiszteletre tartandó operai diszeladás programja így szól:

I. Bánk bán első felvonásából:

1. Borsd.
2. Tánca. a) Nagy kettős. b) Magyar tánc.
3. Finales.

II. A piros cipő ballet (némileg rövidítve.)

A diszeladás 8 órakor kezdődik és 10 órakor végződik.

A diszeladás miatt szeptemberről egy páros számú bérletfolyamos előadás (96. sz.) elmarad; ezt októberben pótolja az igazgatóság.

A Nemzeti Színház újdonsága. A Nemzeti Színház legközelebbi újdonsága Gabányi Árpádnak az emberevő című vigjátéka lesz, amely első eredeti újdonsága lesz a színháznak. A darabban a szerzőn kívül, aki egyik főszerepet játssza, még a következők jutottak hálás szerepekhez: Vízváriné, Molnár Rózi, Ligeti Juliska, Keczer Irén, Dezső, Horváth és Zilahy. Az emberevővel egyidejűleg szorgalmasan folynak a próbák Dumas vigjátékából, A tékozló apá-ból is, amelynek bemutatóját a jövő hét péntekjére, azaz október 5-re tűzte ki az igazgatóság.

A Népszínház premierje. A Népszínház igazgatósága Géczy István Amit az erdő meséi című új népszínművének első előadását véglegesen szerdára, a hó 26-ikára tűzte ki. Érdekesége lesz e darabnak a többi közt a palóc tájszólás, amelylyel Blaha L. asszony, Vidor és Németh kétségtelenül nagy hatást fognak elérni. A darab szereposztása a következő lesz:

Bacsó János: Szabó; Kató, leánya: Blaha L. asszony; Ficzere Tamás: Németh; Ignác, fia: Vidor; Zsuzsika: Gázi Mariska; Sütő Ferenc: Kiss; Dóka Jancsi: Szerdahelyi; Basa János: Horváth; Basáné: Siposné; Fúrje Tóbiás: Ujvári.

Az új népszínmű szerdán, esütőrtökön, pénteken és vasárnap este kerül színen. Főpróbáját kedden délután 10 órakor tartják meg a sajtó képviselői előtt.

Lindh Marcella a Magyar Színházban. Az idei évad egyik legérdekesebb eseménye lesz Lindh Marcella asszony vendégszereplése a Magyar Színházban. A művész három jótékony célra szánt estén fogja a Gésákban Mimózát énekelni. Az érdeklődés e vendégszereplések iránt oly rendkívüli, hogy a színházat már most ostromolják jegyekért, úgy hogy az igazgatóság indítatva érezte magát az előjegyzéseket máris megnyitni. A Magyar Színház titkári hivatala emel fogja a három Lindh-estére mátl fogva elfogad előjegyzéseket naponként délután 10—1 óráig. Az előadásokat október hónap első felében tartják meg.

Vendégszereplés. Palásthy Sándor, a kassai Nemzeti Színház tagja, hétfőn és szerdán vendégszerepelt a Magyar Színházban. Palásthy Sándor, akit a színház szerződéséből cibál lépett fel, hétfőn New York színpadon Bill szerepét, szerdán pedig A Gyurkovics lányokban Radványi Gida szerepét játszotta.

Hírek a Vigszínházról. A takácsok iránt a közönség legszélesebb körében megnyilatkozó rendkívüli érdeklődésre való tekintettel a Vigszínház igazgatósága Hauptmann híres színművét a jövő hét valamennyi napjára előadásra kitűzte. — A Vigszínházban holnap, vasárnap, délután tartják meg az olvasópróbát a Coralie és társa című francia bohózatnak, amely legközelebbi újdonsága lesz a színháznak.

Komáromi Mariska bucsuja. L. Komáromi Mariska asszony, aki megvált a Magyar Színházról, ezen a héten kezd meg bucsulólépéseit. Holnap, vasárnap a művész a Gésák Mimózájában fog bucsuzni, esütőrtökön pedig Szulamit címszerepét játssza el utoljára.

A Fővárosi Nyári Színház utolsó premierje. A Fővárosi Nyári Színház mielőtt nyári évadját befejezi, még egy bemutatás előadása lesz a Rudnay Győzőnek Lorenzo Magnifico című négy felvonásos eredeti verses tragédiáját adja elő, amelynek bemutatója szombaton, a hónap 29-én lesz. Az igazgatóság nagy sikert vár a darabtól, amely első színpadi műve a fiatal szerzőnek. A szerepek a legjobb kezekben vannak, s így a fiatal poéta erkölcsi sikere már felerészben biztosított van.

Délutáni előadások a Népszínházban. A Népszínházban jövő vasárnap kezdődnek meg a délutáni előadások. Első délutáni előadásul a Szép Heléna kerül színe Kury Klárával. A művész ezuttal fogja a Szép Helénát először játszani délutáni előadásban.

Oberammerni passziójátékok Budapesten. A Városligeti Színkör igazgatósága október havára érdekes látványosságot készít elő. Passziójátékot rendez az oberammerniakt mintájára. Az érdekes munkát Altesch Ede, a passziójátékok igazgatója írta és Feld Aurél alkalmazta magyar színpadra. Valamint Oberammernban, úgy itt is meg fognak jelenni a színpadon Krisztus, János, Péter, Judás, Pilátus és Kaifás. Az előadások itt rövidebbek lesznek, fél hat órakor este kezdődnek és fél kilenkor végződnek.

Csillag Teréz bucsuzása. Csillag Teréz, a Nemzeti Színház volt kitűnő művésznője, a hónap 27-ikén bucsuzik ettől a színpadtól. A bucsuzó művész, aki október elsejével megszűnik a Nemzeti Színház tagja lenni, Csiky: Nagymamá-jának Mártha szerepében lép fel utoljára.

P. Lukács Juliska Nagy-Enyeden. A Népszínház kiváló művésznője P. Lukács Juliska a héten nagy sikerrel vendégszerepelt Nagy-Enyeden. A Kaméliás hölgy, Fedora és Magdolna főszerepeit játszotta. A vendégművész iránt oly nagy volt az érdeklődés, hogy fellépéit még Az ördög mátkájával meg kellett toldania.

Puccini és Leoncavallo. Puccini és Leoncavallo egyszer már erősen összekülönböztek abból az öletből, hogy mind a kettőjök megírta a Bohémek című dalművet Murger világhírű könyve nyomán. A két egymás iránt nem igen barátságos érzésű zeneszerző most ismét közel van ahhoz, hogy egymásnak rontson hasonló okból. Ezuttal Zolának Mourai abbé vétké című regényéről van szó. Leoncavallo a napokban elmondta egy újságírónak, hogy a regényt operának akarja feldolgozni. Puccini nem késett és egy olasz újságban levelet ad közre, amelyben ezt írja:

Néhány évvel ezelőtt levelet írtam Zolának és engedélyt kértem tőle arra, hogy Mourai abbé vétké című regényét operára dolgozhassam át. Zola egy levélben, amelyet megőriztem, ezer szívetreméltósággal közölte azt felele nekem, hogy már tizenöt évvel ezelőtt Massenetre ruházta ezt a jogot. Ilyen körülmények közt Massenet kért, hogy mondjon le javamra a jogáról, amennyiben nem volna szándékában megírni a dalművet és Massenet előszóval, tanuk jelenlétében és ezenfelül még írásban is beleegyezést adta. Így hát meg is írom a Mourai abbé vétké dalművet. S minthogy már annyira vagyok, a nyilvánosság előtt kijelentem, hogy szerződést kötöttem Bourget: Idyll tragique-jára, Pierre Louys: Aphrodite-jére és Femme et pantin-jére, hogy a Berlini Roland-ot is megkomponálom s hogy semmi körülmények közt le nem mondom Don Marziórol, Savanarola-ról és Cesare Borgia-ról sem s abban az esetben ha még más, nekem tetsző művet talállok, egykezni fogok azokat biztosítani a magam számára, mert nagy, igen nagy a munkádkvem.

Ennek a levélnek az olvastára az ember szinte hajlandó lenne a kezét összezsápní és felkiáltani:

— Hát hány száz esztendőig szándékozik komponálni, Puccini ur!

Relle Iván beszámolója. Relle Iván, a pozsonyi színház igazgatója, hosszabb jelentést terjesztett a színiügyi bizottság elé: beszámolt a multról és programot a jövőre. A jelentésből az első rész az érdekesebb, a multa vonatkozó beszámoló. Ebben ugyanis statisztikai adatokkal igazolja, hogy tavaly a szokásos kilencven magyar előadás száma színhetvennyolcra csökkent fel, míg a német előadások száma kilencvenhétre apadt. Ha két nyelvéket is tehát az előadások, de a javulás számokban kifejezve nem közönséges. Öröndetesnek mondja az igazgató, hogy a magyar előadások szaporítása a közönség részéről nem ütközött nehézségbe s a németek szívesen látogattak el magyar előadásokra is. Kivált a magyar operával volt erős erkölcsi sikere, amit azért hangsúlyoz, mert a színiügyi bizottság figyelmét idejében akarja felhívni a kormány ama tervére, hogy ezentul kevesebb vidéki városban legyen opera, de az aztán jobb legyen. Idejében kellene tehát megtenni a lépéseket, hogy Pozsonyban is legyen opera. Errekes pikanteria a jelentésben, mikor az igazgató azokról a támadásokról emlékezik meg, melyekben a két nyelvé rendszere miatt a sajtó részesítette. Az igazgató ugyanis konstatálja, hogy a támadásokban a fúdvármester sajtója járt legelől, pedig a mai rendszert Bánffy Dezső engedélyezte.

A Fővárosi Nyári Színház bucsulóelőadásai. A Fővárosi Nyári Színházban a héten megkezdődnek a bucsulóelőadások, amelyeket az igazgatóság idei évadjának legnagyobb sikert ért darabjaiból állított össze. Színe kerülnek a Denevér, a Hadjárat a békében, a Felfordult világ és a Több, mint királynő. A társulat utolsó előadása október 1-én lesz a Segédtanárban. Ezuttal a társulat Temesvárra indul, ahol október 5-én nyitják meg a téli évadot a Cyrano de Bergerackal. — Makó igazgató jövő vasárnap délután, a Nebdntsvirág operettben bucsuzik el a Budai Színkör közönségétől, ahol annyi érdemes sikerre vitte a társulatát. A közönség ovációkban fogja részesíteni a derék igazgatót, aki méltán rá szolgált az elismerésre.

A Magyar Színház premierje. A Magyar Színházban a hónap 28-ra tervezik Sziklai Kornél Koldus és királyfi című operettjének a bemutatóját. Ez az operett a Magyar Színház ez idei premier-bérletének első előadása lesz.

Hauptmann Gerhart új darabja. Hauptmann Gerhart, a Takácsok szerzője, új darabot írt, amely a berlini Deutsches Theaterben fog ebben az évadban színe kerülni. Hauptmann új drámájának a tárgya a művészetből van merítve.

A budai karzemélyzet javára. A Fővárosi Nyári Színházban pénteken lesz a karzemélyzet javára rendezendő előadás, amelyen Hoffmann meséi kerül színe.

**** Broulik redivivus.** Holnap vasárnap lép föl az Operaházban először, Sába királyneje Aszád szerepében Broulik Ferenc, mint utjonnan szerződött tag. Közreműködnek még: *Diósy-Handel Berta, Vasquez grófné, Berts Mimi, Ney Dávid, Szendrői és Mihályi.*

**** Budapesti színpadok.** Ma a budapesti hirdetőoszlopokon a következők két színpad látható egymás mellett:

VÁROSLIGETI SZINKÖR
—
AZ ARANYEMBER

NEMZETI SZÍNHÁZ
—
AZ ARANYASSZONY

Ez aztán egyetértés . . .

**** Városligeti Színkör.** A Városligeti Színkörben holnap vasárnap két előadás lesz. Délután négy óra körül fél héttel kezdődik a vendégzongorista Pécsey Aranka által az Aranyember kerületi színpad. Este fél nyolcra rendez helyarád mellett Bignon-Sipos Erzsébet és Kincses Pál című népszínművének a bemutatott előadása. Zenejét Fodor Bernát szerezte. A főbb szerepeket Vida Etel, Jeszenszky, Follinszky, Mezei Irma, Szentmiklóssy, Bihari, Szentcs, Lubinszky, Deésy, Nagy és Somlár játssza.

**** A San-Toy bemutatója.** A Népszínház, mint már említettük, most teljes erővel a San-Toy című angol operettre készül. Sidney Jonesnek, a géskész szerzőjének ez az operettje, érdekesültség szerint, október 5-én fog a Népszínházban először színpad kerülni.

**** Ifjúsági előadások az Urániban.** A fővárosi középiskolák összes igazgatói, élükön Erdődi Béla főigazgatóval, Molnár Viktor miniszteri tanácsos elnöksével tegnap délután értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy minden középiskola az iskolaév folyamán ötször, azaz megfigyelés alatt az Uránia ifjúsági előadásait. Az iskola céljaihoz képest az Uránia Színház az eddigi enciklopédikus előadások mellett még tantervhez illeszkedő szakelőadásokat is fog tartani. Első sorban Magyarország történelmét Marczali Henrik, Magyarország földrajzát Cholnoky Jenőtől és Páris 1900-ban című művét Salamon Ödöntől nézik meg az iskolák.

**** Récsi operett-újítások.** A bécsi Carl-Theater két első operett-újítása a Nagymogul és A diva lesz. Az előbbi Zemlinsky, az utóbbit Weinberger, az Operaház ismert szerzője írta.

**** Színházak műsora.** Nemzeti Színház. Vasárnap: Aranyasszony. Hétfőn: Vágyunk el. Kedden: Faust. Szerdán: Aranyasszony. Csütörtökön: Nagymama. Pénteken: Az emberevő (először). Szombaton: Az emberevő (másodszor). Vasárnap: Az emberevő (harmadszor).

M. kir. Operaház. Hétfőn: nincs előadás. Kedden: díszelőadás a perzsa szék felseje tiszteletére. (Rendkívüli bérletstúdné). Szerdán: Aida. (Rogers Della kisasszony és Dippel Andras ur vendégfellépésével). Csütörtökön: Boémek. Pénteken: Az erdő leánya. Rocco. (Bonomi Luiza kisasszony vendégfellépésével). Szombaton: Faust. (Dippel Andras ur vendégfellépésével). Vasárnap: Tannhäuser. (Rogers Della kisasszony vendégfellépésével).

Vigszínház. Vasárnap: A takácsok. Hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton: A takácsok.

Népszínház. Vasárnap: A piros bugyellár. Hétfőn: Párisi élet. Kedden: Párisi élet. Szerdán: Amit az erdő mesél (először). Csütörtökön: Amit az erdő mesél (másodszor). Pénteken: Amit az erdő mesél (harmadszor). Szombaton: Párisi élet. Vasárnap délután: Szép Heléna. Este: Amit az erdő mesél.

Magyar Színház. Hétfőn: New York szépe. (Palásthy Sándor fellépésével). Kedden: Az asszonyregiment. Szerdán: A Gyurkovics-lányok. (Palásthy S. fellépésével). Csütörtökön: Szulami (Komáromi M. bucsufellépésével). Pénteken: Koldus és királyfi (először).

Fővárosi Nyári Színház. Vasárnap délután: Hadjárat a békén. Este: A denver. Hétfőn: II. Rákóczy Ferenc. Kedden: Felfordult világ. Szerdán: Cyrano de Bergerac. Csütörtökön: Több mint király. Pénteken: Hoffmann meséi. (A karszemélyzet jutalmául). Szombaton: Lorenzo Magifico (először). Vasárnap délután: Nehéztúró. Este: Lorenzo Magifico (másodszor). Hétfőn: A segédtanár (utolsó előadás).

**** Uj zeneművek.** Kaphatók Bárd Ferenc és testvére zeneműkereskedésében (Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz.) Sidney Jones San Toy eredeti angol zong. kivonat 6 K. Potpourri 3 korona. Monkon Szűkevény, ered. angol zong. kivonat 7 K. Potpourri 3 K. 60 fill. Verő György Kleopatra. operett magyar szöveggel 3 füzetben, á 3 K. Stiffer Bur ind. 1 K. 50 fill. Rosas Hullámok illőtt, keringő 2 K. Kollár Monte Christo dal, keringő magyar szöveggel 2 K. Fütyi-kuplé, a New York szépeből 2 K. Rose Mouse angol keringő 2 K. 40 fill. Stewart The Bride angol keringő 4 K. Ziehrer In lauscher Nacht, keringő 6 Landstreicher operettből 2 K. 40 fill. L'Anglais Gélé, francia kuplé, éneki Rássa Lili a Hare a milliokért-ban 2 K. Döcse három eredeti új magyar dal: 1. Panaszok a furulyám nótája; 2. Magas a kaszárnya, éneki Fedák Sári A három pár cipőben; 3. Barna kis ány levelet ír, ára 2 K. Pete Lajos négy eredeti magyar dala 2 K. — Ugyancsak itt Magyar Királyi Opera, Nemzeti Színház és Magyar Színházba jegyek kaphatók.

**** Vasárnap a Telefon Hírműködésben.** Ma délután a Telefon Hírműködés 4 óráról fél 7-ig katonazenét közvetít az előfizetők szórakoztatására, este pedig Goldmark örökös operáját a Sába királyneje közvetíti a magy. kir. operaházból. Az operai előadás után még 11 óráig felváltva katonai és cigányzene lesz hallható.

A takácsok.

— Première a Vigszínházban. —

Budapest, szeptember 22.

Megmerem jósolni, hogy a Takácsok előadása nem zúdit végveszedelmet Budapestre. Dinamitpatronok nem pukkannak szét a Lipót-köruton; kövér bankárt, hájas gyáros nem nyuznak meg a Mária Valéria-utcan; Budapestet, ezt a város-háza nélkül való gyönyörű várost, nem emészti meg a tűz, mint Sodomát, agráriusokkal, merkantiliztákkal együtt. Nem! Nem lesz semmi baj. Talán csak az, hogy a gazdag bankárok, az impozáns gyárosok egy időre megborznak a Vigszínházról és lelküket üdíteni az orfeumokba mennek.

Ne féljünk a takácsoktól, azt mondom! Sokkal veszedelmesebbek most a Takácsok, akik bankót hamisítanak.

Senkisémet csinált nagyobb reklámtot ennek a darabnak, mint a volt miniszterelnök, báró Bánffy Dezső öt évvel ezelőtt, amikor Krecsányi Ignác a budai színházban előadta. (Komor Gyula kollégánk erős, zamatos fordításában, magyar nyelven először.)

Ő excellenciája magasabb politikai szempontból szükségesnek vélte, hogy Hauptmann Gerhard darabja letűnjék a budai színház műsoráról. Nem tiltotta be a drámat, de felkérte Krecsányit, hogy a Takácsokat vegye le a játékrondról. Krecsányi levette a darabot a harmadik előadás után és kapott ezért az áldozatkészségért háromezer forintot pengő pénzben.

Erről az indirekt betiltásról sok szó volt és a darab nimbusza megnőtt. Ez emberek ugy okoskodtak, hogy a darab bizonyosan szenzációs kasszadarab lenne, ha megengednék, hogy vagy ötvenszer előadják. Titokban talán csak Krecsányi Ignác örvendezett, hogy nem kell kipróbálni a darab sikerét és hogy a kezében van immár a biztos háromezer forint. (Körülbelül hat telt háznak a jövedelme. De kérdés: bejött volna-e háromezer forint, ha Gerhardus Hauptmann darabját még hatszor előadta volna? És mert ez a jövedelem kérdéses volt, azért örült Krecsányi Ignác a biztos háromezer forintnak.)

Ot esztendeig függőben maradt nálunk a Takácsok nimbusza és a szingagatónak az a babonás sejtése, hogy a darab a kassa-siker szempontjából aranybányát jelent.

Most fog elődni a Vigszínház tereén: szenzációs darab-e, aranybánya-e valóban a sziléziai munkások rémes, gyászos, undorító nyomorából szőtt szociális dráma?

Hát ha úgy lesz, hogy nálunk a szenzációs bemutatott előadásra tul állandó, tartós sikerre még nem számíthat és a szomorú életkép?

Hát ha úgy lesz, hogy a páholy-publikum, a drága helyek közönsége elmarad, mert nem akar fizetni; a karzati publikum, az olesó helyek közönsége szintén elmarad, mert nem tud fizetni?

Hát ha úgy lesz, hogy az esztetikus, a tulmüvelt közönség sem nézi meg sokszor, mert azt mondja: Dráma ez? Nem! Ez dramatizált körság! Nyomor-mozsai! Képek, tablók piszokból, vérből! Bűzös, kiállhatatlan levegő!

S ne feledjük el a Nietzscheizmus terjedését sem. Amióta Nietzsche meghalt, roppantul olvasák az Übermensch bölcset, aki borzasztó lenézéssel beszél a tömegről és a szép, erős, arisztokratikus lelkeknek egyenesen megtiltja, hogy részvétet érezzenek a csöcselék iránt. („Die Gesamt-Entartung des Menschen bis hin zu dem, was heute den sozialistischen Tölpeln und Flachköpfen als ihr Mensch der Zukunft erscheint . . . diese Verthierung des Menschen zum Zwerghiere der gleichen Rechte und Ansprüche . . .“ stb.).

Akit Nietzsche filozófiája hatalmába ejtett: szuverén megvetéssel nézi majd a nyomorult söpredéket ezt a drámáját és nem tartja se veszedelmese, se érdekesnek, se kíváncsnak.

Ugy van. Veszedelmesnek se tartja. Ezért gondolom, hogy báró Bánffy Dezső csak azért tiltotta be (indirekt módon) a darabot, mert akkor még nem ismerkedett meg a Nietzsche filozófiájával. Csak az Übermensch érezte magában instinktív, magyarosan, Nietzsche-féle kommentár nélkül is.

Akárhogy kombinálnak, jósolgatnak az emberek, egy dolog feltétlenül bizonyos: a Vigszínházban ma óriás siker tanúi voltunk és a bemutatott előadás kábító hatást tett a közönségre.

A színmű tartalmát ismertetni fölösleges volna, mert a Takácsok világhírű darab. Hauptmann itt a tömegeket szerepelteti, a sziléziai takácsokat, akik nem bírják tovább a nyomort, föllázadnak, törnek-zuznak mindent és végül összetűznek a katonákkal, akik sortűzrel lönek beléjük. A Bagolyhegység tövében, Peterswaldauban, Dreissiger barchent-gyárában és a gyár körül játszik négy felvonás; az ötödik felvonás színhelye a szomszédos Langenbielau, az öreg Hilse szővő-szobája. Dreissiger gyáva és

rossz szívű intézője — gazdája tudtával — ridegen, kegyetlenül bánik a munkásokkal, akik vinnyogva türik a rossz bánásmódot, mint a megvert kutyák, amíg vissza nem tér közéjük a katonaviselt Jäger Mörice. Ez a bátor, energikus fiatal ember szervezi a forrongó munkások mozgalmát és egy véresszájú forradalmi nótával örült diühre, iszonyu európaiára ingerli őket. A mámoros vázak rémes processziója átvölto vonul a gyáros kastélya elé, kiszabadítja Jágert a rendőrök kezéből és a hivatalos rend embereit kegyetlenül elveri. Dreissiger viszi az irháját, kocsiára ül és szökik a családjával a föllázadt munkások elől, akik beözönlenek a gyárba, kastélyba és vad gyönyörrel rombolják össze mind a kettőt. Peterswaldauból Bielauba rohannak, hogy földulják az ottani gyártelepet is, de a katonaság itt már utjokba áll. Két sortűz és a darabnak vége.

Hauptmann a negyvenes éveiben játszatja ezt a színművet. Ehhez képest a munkások itt még robotolnak és szociális helyzetük, műveltségüknek a foka sokkal alacsonyabb a mostaninál. De Hauptmann nyilván azért cselekedett így, hogy a negyvenes évek leple alól a mai munkások nyomorát villogtassa elő és a történetiség jogcímén annál szabadabban vonja meg a kontrasztot a gyárosok kényelmes élete és a nekik dolgozó munkások miszériája között. Attól tartott, hogy a cenzura útjába áll és letiltja Németország minden színpadáról, ha nem hiteti el a hatalmasokkal, hogy ez a darab a negyvenes évek szociális viszonyait tükrözi vissza.

De legyünk igazságosak. Az a nyomor, amit ebben a darabban látunk, ma nem is exisztál. A munkás helyzete javult, ha nem is vált tökéletessé. Még a sziléziai takácsok közt sem találunk már olyanokat, akik boldogok, ha minden hónapban egyszer kutyahúst ehetnek és lakmározhatnak a lebunkozott lovak hulláján. Ha Gerhart Hauptmann a mi időnkben játszta ezt a darabot, mindezeket hallatlan túlzásoknak kellene minősítenünk. Egészben véve tehát a negyvenes évekbe való visszahelyezés nemcsak fogás Hauptmannról, hogy szabadon beszélhessen, hanem lelkiismeretesség is egyttal. A dráma így elfogadható. Ebben a keretben megengedjük, hogy a szerző a szívünkbe appelláljon és a multak munkásai révén részvétre bírjon mindenkit a jelen munkásai iránt.

Gazdag és koncentrált eszelekvése, művészi bonyodalma nines a darabnak, de a csoportokat bámulatos drámai erővel, virtuóz technikával viszi akcióba. A darab élethűsége esodálatos. A dialóg olyan, mint az eleven élet. Frázis, deklamáció nines. Minden tömör, velős, igaz.

S még valamit a szerző javára. Hauptmann szíve a munkások mellett van, de maga nem áll be igaztót, egyoldalú, elfogult trázis-gyártónak, hogy felforgatást, romboló tendenciákat hirdessen. Ugy nézi a dolgot, mint költő és filozóf az objektivitás magasabb színvonaláról. Megengedi a gyárosnak is, hogy álláspontját védje és Dreissigerben — minden egoizmus és rövidlátása mellett — azt az embert látjuk, akit a nagy vállalkozás gondja és felelőssége nyom. S még szebb és csillapítóbb az a szelíd rezignáció, az a megnyugvás a világ rendjében és a kiegyenlített igérő vallásban, amit az öreg Hilse hirdet minden szegény és sorsuldózt ember számára. De Hauptmann magát a tömeget is megfosztja nimbuszátl, mert a rombolásban féktelennék és visszataszítóknak eszteli. Ez az objektivitás nagy vonást ad Hauptmann iróli jellemének, tulemléi darabját a közönséges iránydrámák körüljárás és kiveszi a fegyvert azok kezéből, akik veszedelmesnek, izgatónak, anarkia ördögével cimborálnak denuncálják ezt a világhírre vergődött drámai korrajzot.

A Vigszínház bemutatóját joggal nevezhetjük a lehető legszenzációsabbnak. Bravurosabb rendezést, tökéletesebb összejátékot még nem láttunk a meiningeniek óta, akik mesterei voltak mind a kettőnek.

A hatás felvonásról felvonásra fokozódott és tetőpontra szökött az utolsó, ötödik felvonásban, amikor Jászai Mari fellépett. Egypár jelenetből áll az egész szerep, abból áll, hogy a munkássasszony tüzet fog a forradalomtól, fölpanaszolja anyaságának a Kalváriáját, villámokat beszél a szívtelen gazdagok ellen, leekézteti a gyáva férfiakat és vijjogva rohan a lázadó élére, a katonaság puskái elé. Csak ennyiből áll, de Jászai Mari az erőnek olyan pompájával, az elfojtott szenvedélynek olyan egetrázó kitörésével játszotta ezt az egypár jelenetet, hogy a viharos kirohanás után peregők tartó mennydörgéssé változott az egész nézőtér. Kis szerepben színészne még sohasem volt nagyobb. Jászai Mari roppant tehetsége a nép egyszerű leányát, a munkás-nyomor alacsony gyermekét fölemelte a fenség magaslátára. Több volt a szenvedők és lázongók egész táboránál.

A tömeges jelenetek közül legfényesebb volt a második és még inkább a negyedik felvonás vége, ahol a munkások romokká törték ablakot.

ajtot, tükröt, arcképet, drága butort, csillárt a gyáros szalonjában. A színészek mámorától a közönség is megreszegedett és szinte ijesztő tapsvihar támadt a zsufolt színházban. A pályolyok és a földszint előkelő közönsége néma megdöbbenéssel engedte tombolni a tapsorkánt. De nem volt se tüntetés, se tiltakozás. A művészet, a drámaíró, a rendező triumfusa közönséges utcai demonstráció nem vegyült.

Minden egyes szereplő külön dícséretet érdemelve, de az idő későre jár és a tér kevés. Itt csak a főbbeket emelhetem ki: első sorban *Gothol*, aki remekül vezetett, mint Jäger Mór, azután *Balassát, Gaált, Fenyest, Gyöngyi Istót, Tapolcait, Mátrait, Rónaszekit, Kazalichyit és Hegedűt*, akik erő, életet, igazságot játszottak ma este versenyző és közös diadalba olvadó ambícióval.

Ábrányi Emil.

MŰVÉSZET.

□ **Köllő Miklós emléke.** A tragikus véget ért Köllő Miklós öldije, az egyetemi székely ijesztő, mozgalmat indít, hogy Köllő Miklós emléke marandó jellel örökíttessék meg. A székely egyetemi halgatók nevében ifj. Botár Béla joghallgató lelkes hangú felhívást intézett a közönséghez, amelyben arra szólította Köllő tiszteletét, hogy adakozzanak a kegyelesek céljára.

A megholt művész számos jó barátja, tehetségének sok tisztelője meghatón adta tanujelét részvételének. A művész özvegye most lapunk útján is kifejezi hálás köszönetét a pietás e megható nyilvánulásaiért s felkért minket a következő sorok közlésére:

Szegény férjem Köllő Miklós elhunyt alkalmából az ország minden részéből, jó barátoktól, ismerősöktől s az elhunyt művész tehetségének ismerőitől annyi résztvevő vizsgáztatást kaptam, hogy külön nem szólhatok azokhoz, akik ez alkalommal részvételükkel megtszellek, hanem ez uton mondom mindnyájuknak hálás köszönetet megemlékezésükért, amelynek szomorúvá lett napjaimat könnyebbé tették.

□ **Eldött művészeti pályázat.** A Budapesti Keresztelő Egyesület nemrégiben a Magyar Iparművészeti Társulat közvetítésével pályázatot hirdetett bajnoki oklevélnek tervrajzára. E pályázat fölött döntött tegnap az illetékes jury, még pedig úgy, hogy a beérkezett 24 mű közül *Rintel Géza* rajzának ítélte oda az első díjat. A második díj nyertese *Prenoszil Sándor* lett. Valamennyi pályamű máti kezdve tíz napig látható az Országos Iparművészeti Múzeumban.

□ **Uj Munkácsy-kép a Nemzeti Múzeumban.** Nagyrétkü Munkácsy-képpel gazdagodott meg a Nemzeti Múzeum képtára: *Türr* István tabornok alajestű arcképe került oda. A képet *Türr* István ajándékozta a magyar államnak. Ez a második Munkácsy esetje alól kikerült arckép, amely a Nemzeti Múzeumot díszíti. A mesternek eddig csak *Liszt Ferenc*-arcképe volt a Múzeumban.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Uj illusztrált lap.** A jövő hét elején nagyobb szabású irodalmi és művészeti hetilap indul meg. Szerkesztője *Ábrányi Emil* lesz, a kiváló poéta, aki köré a legkiválóbb magyar írók és művészek csoportosulnak munkatársakul.

○ **Alleluja.** *Marco Praga* híres darabja, melyet a főváros közönsége már ismer a Vigaszínházból, ahol *Novelli* társu ata adta elő, most megjelent dr. *Romy Béla* kitűnő fordításában. Ismeretes, hogy *Novelli* ezt a darabot annak idején soron kívül adta elő, még pedig azzal a kijelentéssel, hogy egyszer a saját passziója szerint választja meg a darabot. S akik jelen voltak az előadáson, emlékezhetnek, hogy nagyobb sikere alig volt a kitűnő művészeknek, mint *Marco Praga* egyszerűségében is megrázó drámájában. A magyar fordítás hű, fordulatos, elmés — csak a színjárat s a rátermett művészt várja, hogy színre is kerüljön. A csinosan kiállított könyvecske ára egy korona s az *Athenaeum* kiadásában jelent meg.

○ **Uj Idők.** Huszonegy szebbnél szebb kép díszíti az *Uj Idők* e heti számát, köztük az aktualitások egész sora, a hét képes krónikája. Megható elbeszélést írt a szabadságharc idejéből *Hercegy Ferenc*, humoros monológot *Molnár Ferenc*, színes uti impresszókat az Enyadből *Wolner Pál*. Irodalomtörténeti fontosságú *Kisfaludy Sándor* feleségének, *Szegedy Rózsának* testamentuma, amely most kerül először a nyilvánosság elé. Az apróbb cikkeik egész sora tartja a gazdag szöveget. Van itt érdekes cikkecske a hároméves zeneköltőről, *Pepítő Arriolról*, elmés krónika a tulvilágról, humoros szezonvégi cikk, művészeti apróságok stb. *Hercegy Ferenc* e kitűnő hetilapja egyre gazdagabb formában készül be a magyar családokhoz. Aki meg akar ismerkedni a kitűnő lappal, kérjen mutatványsszámot a kiadóhivataltól (Andrássy-ut 10. szám), ahol a lapra negyedévi négy koronával lehet előfizetni.

VIDÉK.

— **(A nagyenyedi új polgármester.)** Nagyenyed város képviselőtestülete a Kovács Gyula polgármester elhunytával megüresült polgármesteri székét ma töltötte be dr. Varró László vármegyei első aljegyző, tiszteletbeli főjegyzővel. Az új polgármester programbeszédében a rendőrség re.ornálását, a város egészségügyi, tanügyi és gazdasági fejlesztését ígérte. A képviselő részéről *Gáspár János*, a polgárok részéről *Balint János* üdvözölte Varrót. Este lakélyásmenet volt, utána pedig banket volt az új polgármester tiszteletére.

— **(Győr vármegye)** törvényhatósági bizottsága mai rendkívüli közgyűlésén az államosítandó állatorvosok számát négyben állapította meg. Elhatározta továbbá, hogy a jágkárosult községek segélyezésére 50.000 korona kamatmentes államsegélyt kér kormánytól.

SPORT.

• **A Nemzeti Tornaegylet választmánya** *Berzseny* Albert elnökléte alatt ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a tornászati kedv élénkítése, az egyetemi társasélet s az egyetemi tagok számának szaporítása érdekében nagyobb szabású akciót kezdeményez s az erre vonatkozó javaslat kidolgozására bizottságot küldött ki. Az egyetemen rendezesített tornatanítóképző-tanfolyamra a beiratások október 1., 2. és 3-án lesznek, a vivő-tanfolyam és az egyetemi közös vivő-órak október 1-jén kezdődnek. A terézvárosi főkegyeletnél a tornázás okt. 1-én veszi kezdetét s ugyancsak ott, valamint a Szentkirályi-utcai egyetemi tornacsarnokban jelentkezhetni felvétele. Beíratási díj 6 korona, tagsági díj egy évre 24 korona, egyetemi halgatók beíratási díjat nem fizetnek.

• **Vívóakadémia.** A velodromban ma vivő-akadémia nyílt meg, amely alkalomból néhány fővárosi vívómester érdekes amatőr-versenyt rendezett. Különösen *Torricelli* Angelo mester vált ki brilláns technikájával és rendkívül ügyes mérkőzéseivel. A nagy számban összegyűlt közönség élénk ovációban részesítette a kiváló kedvelt mestert.

• **Nemzetközi verseny.** A Magyar Uszó Egyesület vasárnap délután 3 órakor tartja a csömöri-úti millenniumi versenyályaán nemzetközi atletikai és kerékpáros versenyeket, amelyre 90 athléta és kerékpáros körülbelül 200 nevezést adott be.

• **A M. A. C. jubiláris versenye.** A magyar atlétikai klub jubileumára az uralkodóház tagjai közül utabban *Jenő* főherceg ajánlott fel tiszteletdíjat. A főherceg budapesti tartózkodása idejében résztvevő klub ünnepélyein Az uralkodóháznak immár negyedik tagja tűz ki versenydíjat a M. A. C. jubileumára, ami örvendetes jele annak, hogy a királyi ház megnyire méltányolja a magyar testedző sport fejlődését. A főváros világ köréből is érkezett be már tiszteletdíj, úgy, hogy előre látható, hogy a M. A. C. ezidei jubiláris versenyei a magyar atlétikának legényesebb epizódjai lesznek.

• **A startgép.** Az után a sok balsiker után, mely a most használatban levő indító gép működését koronázta, az illetékes tényezők belátták, hogy nagyobb veszedelem nélkül nem állandósíthatják a mostani gépet. Ugy értesülünk azonban, hogy ez idén még használatban marad az eddigi startgép, mert újabb készülék kipróbálása és beszerzése hosszabb ideig tart; jövő tavasszal azonban már új gép indítja a kétvéseket. A startgép intézményének eltörlése eszében sincs a Lovasegyletnek, csak tökéletes startgépét akar alkalmazni.

• **Revanche.** Aki a turf kulissza-titkait ismerik, nem kerülte el azok figyelmét két lónak a tulajdon-változása, mely a legutolsó napokban történt. Az egyik lovat, a Hansi-istálló egyik hasznos kétévesét, *Sebest*, az eladó-verseny után elcélaimoltatta *Luczenbacher Miklós* Lederer Sándoról. A Lederer-istálló azonban visszaadta a revanchet *Luczenbachernek*, mert az Espoir verseny után elcélaimolta tőle a vezetése alatt álló *Blaskovich-istálló Boldogját*, mely mostanában egyike a legjobb három éveseknek. Hogy a megtorlás teljes legyen, a Hansi-istálló *Ritka II.* mellett *Boldogot* is kiküldi a St. Legerben s lehetőleg vele kíséri meg megnyerni a 60.000 koronás díjat.

• **Változások a totalizátornál.** A lóversenyre járók kenyelme érdekében a mostani, melegegre is több hasznos újítást léptetett életbe *Császár Ferenc* totalizátorfőnök. A változások a következők: A négy tartalék-pénztárnál az eddigi 25 koronás tétfogadások 20 koronás tételekre helyeztetnek vissza, a 25 koronás tétet tehát megszüntnek. Az első helyen a 6 számú pénztár a 8-ik számúig, valamint a második helyen levő 9-ik sz. pénztárnál az eddigi 50 koronás helyfogadások 25 koronás helyfogadásokra helyeztetek át; ennél fogva az első helyen a 100 koronán kívül még 50 koronás, s a többi valamennyi 25 koronás hely fogadás lesz. A nagy totalizátor-épületben tehát a pénztárak következőképpen tognak a közönség rendelkezésére állani: Az 1. sz. pénztár 100 kor. tét és 100 kor. helyfogadással. A 2., 3., 4., 5. sz. pénztárak 20 kor. tét és 50 kor. helyfogadással. A 6., 7., 8. sz. pénztárak 10 kor. tét és 25 kor. helyfogadással. A második helyre szülő 9., 10., 11., 12. sz. pénztárak 10 kor. tét és 25 kor. helyfogadással. A tartalék-pénztárak pedig az első

helyen: a T1. és T2. sz. pénztár 20 kor. tét és 25 kor. helyfogadással. A többi totalizátor változatlanul marad.

• **Sloan büntetése.** Tod Sloan-tól két napra megvonták a lovaglási engedélyt a doncasteri meetingen, mert lovával keresztezte a többi lovat. Az amerikaiak híres angol riválisa, *Mornington Cannon* jelentette fel.

• **Őszi lóversenyek.** Nyári hangulatban kezdődnek meg holnap Budapesten az őszi lóversenyek. Hogy mégis ősz van s a Leger-meeting járja, csak abból látszik, hogy a versenyek már negyed háromkor kezdődnek s hogy jó alkonyat idején végződnek, ha csak hát futam is van egy napon s ha még olyan jól funkcionál is a starter meg a startgép. A holnapi program elég érdekes; az őszi kísérleti verseny egyike a meeting nagyobb eseményeinek, amely különösen a kétvésekké klasszisáról tesz tanúságot és ad hasznos mértéket a jövő évi Derby klasszis tekintetében. Ez idén különösen sok jó kétvése vehet részt benne, sőt a papír szerint két legjobb kétvése is fut. Nézz reám és Carrasco, A többiek közül említésre méltó: *Topaze, Spitzbub, Takaros és Lothario*. A verseny alkalmasint a két elől emeltett közt fog eldőlni. *Lothario* előtt. Szép lesz még holnap a gödöllői díjért való verseny is; itt *Hamlet, Topromene, Count-Niki* és *Féerie* egészen egyforma kilátással indulnak. A többi futások tekintetében utunk az alábbi típekre:

- I. *Topromene—Hamlet.*
- II. *Destillateur—Aldomás.*
- III. *André.*
- IV. *Nézz reám—Carrasco—Lothario.*
- V. *Catleja—Előre II.*
- VI. *Csendes—Aranyosó.*

• **A budapesti lóversenyek eredményét** a leggyorsabban a Telefon Hirmondó után tudhatja meg a közönség azon része, amely bármely okból nem mehet ki a versenyre. A Hirmondó ugyanis rögtön az egyes versenyek lefutása után részletes eredményt olvastat fel. Minden felolvasást riadófél előz meg.

EGYESÜLETEK.

(Az újságírók egyesületéből.) *Mandel Pál* országgyűlési képviselő 200 koronával a Budapesti Újságírók Egyesületének alapító tagjai sorába lépett.

(A F. M. K. E. új örökös tagjai.) A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület örökös tagjai, akik egyszer és mindenkorra 60–60 koronával járulnak az egyesület kulturális alapítékához, örvendetesen szaporodnak. Ujabban huszonegyen irakoztak az örökös tagok közé, köztük: dr. *Emmer Kornel* országgyűlési képviselő, *Beniczky* Adám zsámboki főbíró, *Kos, id. báró Chotek* Rezső, báró *Lévay* Henrik, *Lukács Antal* földmívelési igazgató, gróf *Vigyázó* Ferenc, gróf *Szechenyi* Aladár országgyűlési képviselő, *Thua* Károly egyetemi tanár, a Magyar Kereskedelmi Bank Részvénytársaság, *Okolicsányi* Sándor hágai követünk, *Szabó-Ferraris* Arthur testművész és még számosan. (Hónvedek gyűlése.) Az 1848/49-es honvédelgyeletek országos központi bizottsága e hó 24-án, hétfőn délután 5 órakor ülést tart az újraválasztási emeleti termében.

(A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság) szeptember 27-én, csütörtökön délután 5 órakor a Magyar Nemzeti Múzeum földszinti üléstermében választmányi ülést tart, amelyen *Kallay* Ulul a székék megtelepedésének kérdéséről tart előolvasást.

TÖRVÉNSZÉK.

§§ **Az új kegyelmezési eljárás.** A Jogtudományi Közlöny írja a szatmári bünesek alkalmából: Azóta a bűnvádi perrendtartás életbe lépett, most van az első szomorú alkalom arra, hogy az új kegyelmezési eljárás funkcióba lépjen. A régi szervezet tökéletesebb volt. Egyrészt a bírói funkció és a kegyelemre ajánlás funkciója a személyek tekintetében is teljesen el volt egymástól választva, jelenleg pedig ugyanaz a bíró, aki ítél, jár el az utóbbi hivatásban is és ebből majd az egyik, majd a másik hivatás hátrányára kompenzációk támadhatnak. Másrészt a régi eljárásban négy fórum járt el, jelenleg pedig csak kettő. Fokozza még a jelenlegi szervezet fogyatékosságát az is, hogy a Kuria némely tanácsai tulszúken magyarázzák a Kuria bírói hatáskörét s megeléglenek annak konstataálásával, hogy az alsófok mérlegelte az enyhítő körülményeket, de nem bocsátkoznak annak vizsgálatába, hogy helyesen és kellően mérlegelte-e. Mindezen körülmények odavisznek, hogy az előbbi kegyelmi tanács helyébe nem a Kuria ítélőtanácsa, hanem az igazságügyminisztérium lép, vagyis az a funkció, hogy a halálbüntetésnek a Kuria által történt kiszabása esetében egy a perben addig nem működött fórum adjon véleményt a kegyelmezés iránt, az igazságügyminisztériumra szállott. Az igazságügyminisztérium e szerint jelenleg kettős funkciót teljesít, azt, amelyet a kegyelmi tanács teljesített régebben, — e szót hangsúlyozzuk, mivel a Kuria 1894 óta halálbüntetést nem mondott ki s ennél fogva azóta a kegyelmi tanács intézménye nem funkcionált — és azt, amely eddig

is az igazságügyminisztérium feladatát képezte. Felelőssége tehát a jelenlegi eljárás szerint sokkal nagyobb, mint előbb volt.

§§ Lelkész és ügyvéd — összefergethetetlen. A kolozsvári ügyvédi kamara választmányja egy ügyvédjelölti tőről a lajstromból, mert időközben pappá avatták az illetőt, és pedig nem fér össze az ügyvéd-jelöltséggel állással. A fiatal ember e határozat ellen felbuzgott, de a királyi Kuria helybenhagyta azt, mert — ugymond — a fiatal embert görög katolikus pappá avatták és Kolozsvárról mint segédlelkész és hitoktató működik; az ügyvédkedvelő pedig a pap különleges hivatalánál fogva a lelkesítő állás összefergethetetlen.

§§ Takács Zoltán fotográfusa. A pénzhamisító Takács Zoltán büntetőügyben egy Gruber Lajos nevű fényképező is szerepel, akit Takács sajátjában naiv hazugsággal vett rá arra, hogy a százas bankókat lefényképezze. Takácsnak Alexi Traján ajánlotta Grubert, akit a pénzhamisító demagóg így szólított meg: — Szeretnék családi okmánytárat készíteni s e végből szükségem volna arra, hogy régi okmányaimat lefotografáljam. Tanítson meg a mesterségére.

Gruber Lajos szívesen teljesítette ezt az ártatlan kívánságot s eleinte a Royal-szálloda szobaleányait fotografálta le Takács előtt. Később Takács magával vitte Grubert Bodrog-Olaszba s onnan kocsin Halász Szabó Ferenc sáropataki tanyájára. Itt azután már szabadabban beszélt Takács. Töltött revolvért tett az az asztalra s úgy mondta el, hogy hamis pénzt akar-nak csinálni. A fotográfus megrémült s látszólag bele-ment a dologba. Tizenkét főtérletet csinált egy százas-ról, de valamennyit elrontotta, hogy fölismerhetőkké váljanak. Most ő is vizsgálati fogságban van s Pap Zoltán a védője. Szabadlára helyezését is folya-modott s úgy hallatszik, Takács maga is jogorvoslattal akar élni a Kuria előtt. Szabadlára helyezése dolga-ban. Dr. Békai vizsgálóbíró ma délelőtti fővezetette szobájába a bűnpör összes fogva levő vádlottait; Takács Zoltán, Oravecz Jánost, Kocsis Imrét, Gruber Alajost s a védők dr. Vaisz Sándor, dr. Pap Zoltán és dr. Schiffer József ügyvédek előtt kihirdette a vizsgálati fogságot elrendelő bírói határozatot. Ez ellen az összes vádlottak telfolyamodással élnek. A buda-pesti törvényszék vádatáncsa a közeli napokban fog a telfolyamodások ügyében dönteni.

§§ Letartóztatott orfeumdirektor. A budapesti büntető törvényszéknek hét rendbeli kauzió sikkasztás büntetése miatt folyt a vizsgálat Herzmán Károly volt orfeumigazgató ellen. Herzmán a büntetés elől Amerikába menekült, ahonnan csak nemrégiben tért vissza. Az ellene folyó sikkasztási ügyekben e közben a törvényszék befejezte a vizsgálatot s az ügyesség hét rendbeli sikkasztás büntetettért csakugyan vád alá is helyezte Herzmánt aki a vádat ellen kifogásokkal élt. Ezeket a kifogásokat tárgyalta ma a budapesti büntetőtörvényszék vádatáncsa Lenk táblai bíró elnökelete alatt. A tárgyalás meglehetősen váratlan fordulattal végződött, amennyiben dr. Böhm alügyész indítványára a vádatáncs elvetette a kifogásokat s egyben elrendelte, hogy Herzmán Károlyt azonnal le kell tartóztatni azért, mert a kimérendő büntetés súlyossága szükségessé teszi a fogság elrendelését Herzmánnal szemben, aki már egyszer megjárta Amerikát.

§§ Gyilkos férj. A pestvidéki esküdtbírósa előtt ma kérék számon Pallag Józsefről a felesége életét. A vádlott az idén, József-napkor baltával verte agyon a feleségét, Ministeri Juliannát, mert helyeselni mér-szelte a fia házasságát. A husz éves fiatal ember ugyanis egy szemre való özvegybe szeretett bele, ami sehogysem tetszett Pallag Józsefnek. Pallag azon-ban örült ennek a házasságnak s erős nyelvel gyak-ran argumentált ebben az ügyben a férje ellen s a fia mellett.

József-napján történt, hogy Pallag József nagy haragjában egy kissé löpálinkázott s újból szégyen-tel kezdte a fia házasságát. Az asszony a fia pár-tárára állott, Pallag azonban olyan dühbe jött, hogy fejét ragadott s agyonverte a feleségét s az-után megszökött. Ezért állott ma a törvényszék előtt, melynek elnöke Rónay Kamill bíró volt. Szavazó bírák Sz. Kiss Gyula és K. Nagy Sán-dor voltak. A vádat dr. Halász Lajos királyi ügyész képviselte, a vádlottat dr. Babes Titusz ügyvéd védte. Orvosszakértők: dr. Szikszay Sándor, dr. Andrássy Jenő és dr. Németh Odón törvényszéki orvosok. A vádlott nacionalitását vettk fel először s kiderült, hogy Pallag József már rovvott multu ember. Az esküdtszék megalakítása után kihallgatták a vádlottat, akiről ki-derült, hogy többször büntetett, rovvott multu ember. Ő úgy adja elő a dolgot, hogy a felesége jelbösszan-totta s erre ő baltával, amellyel lát vágott, egyszer az asszony felé vágott. Az elnök figyelmezteti, hogy több mint husz sérülés volt az asszony holtestén, mire Pal-lag megengedi, hogy talán többet is vágott, de hogy há-nyat, azt bizony nem tudja.

A tanúk magáról az esetről semmi sem tudtak, s inkább Pallagék családi életéről adtak fölvilágosítást. A törvényszéki orvosok szerint a meggyilkolt asszony holtestén huszonegy sérülés látható, melyek közül három feltétlen halálos és késél metszett stb.

— Mit szól az orvos urak véleményéhez? kér-dezte Pallagot az elnök.

— Hát azok beszélhetnek. De az az egy igaz-ság, amit én mondok, mert igaz katolikus, keresztény ember vagyok.

A törvényszéki orvosok megmagyarázzák, hogy a metszett sebek minden kétséget kizáróan későtől származtak és ki van zárva, hogy azok is a baltá-jütséktől származtak volna. Az ügyész kérdésére azt

is kijelentik az orvosok, hogy a megölt asszony vé-dekezett támadója ellen, amiről a valószínűleg véde-lemből fölemelt jobb karján talált vágások és a bal hüvelykujján talált késmetszés tanusodik.

A kérdések kihirdetése után a perbeszédék kö-vetkeztek s ezek elhangzásával ennek összegezte a tárgyalás eredményét s az esküdteket verdikt hoz-a-talra utasította. Az esküdtek fölértai tanácskozás után hozák meg verdiktjüket, amelyet Gerő Zsigmond főnökük hirdetett ki. Az esküdtek bűnösnek mondották idős Pallag Józsefet a hitvesárson elkövetett szándékos emberölés bűntettében. Arra a kérdésre, vajjon a vádlott bűncselekményét erős felindulásban követte-e el, az esküdtek tagadólág feleltek. A törvényszék ezen ma-rasztaló verdikt alapján az enyhítő 12. §. alkalmazá-sával tizenöt évi fegyházra ítélte a vádlottat. Az ítéletben az elítelt és védője megnyugodtak, de az ügyész se-miségi panaszt jelentett be.

Mikor az elnök az ítéletet kihirdette s a vádlot-tól kérdezte, megnyugzik-e? ez így felelt:

— Mért nem akasztották fel?
— Nem azt kérde, hanem megnyugzik-e.
— Meg én! szolt a vádlott s azzal az esküdtek felé fordulva így szolt:
— Köszönöm az ítéletet.

Nyíltér.

Égyéves önkéntesek
legjobban és legolcsóbban szereshetik be felszereléseiket az előnyben ismert

BLUM és TÁRSA
szersz. királyi udvari szállító és ó. és királyi Fensége József főherceg udv. szállító cégel

Budapest, Sütő-utca 2. sz. Szervita-tér sarkán.
Sorozókötéselemeknek
díjmentesen küldjük és felvilágosításokkal szívesen szolgálunk.

Vérgyógyítás

Hemapatia Uj, kipróbált gyógyszer. Kimaradhatatlan siker közhvény, asthma, sziv. vesé, gyomor, bél- és hólyagbántalmaknál, dek-, ver- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűdés, korai vakság és elmevagy ellen. Ezentől száz meg száz teljes gyógyulás még a legsúlyosabb és legrégibb bajoknál.

E gyógyszer italtalálása és egyedüli képviselője
Dr. Kovács J. egyet. orvostudor
rendel. n. pontja intézkedés V. Váci-körút 18. házban alul. Is közeli; meghívás, vidékre is meg.

Tiller Mór és Társa
cs. és kir. udvari szállító
új és fényes

Egyenruha készítő üzlete
BUDAPESTEN, Váci-utca 35. sz. alatt
megnyílt.
Régi üzletük is üzembelen marad.

Dr. Guthi Soma ügyvédi irodája
Budapest, VII., Erzsébet-körút 6. sz. a. van.

Szt-Lukácsfürdő
gyógyhely
BUDAPEST.
szárfürdő, helyi iszapkezelés, stb. első ellátás. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

Magasalpesi elsőrangú gyógyhelyek.

Levico (500 méter) **Vetriolo** (500 méter)

DEL-TIROL
Arten-, vassz. gyógyforrások, elismert kúrási hatással vér-, ideg- és női bajok stb. ellen. A leveles árszénviz minden gyógytárral kapható.

(Nyáron és télen nyitva.)
Az első SZÓLÓKURA idegy. megnyitása szeptember 1-én.
A telt EGHJALATI KURA idegy. megnyitása október 15-én.
A lakások szeptember 15-étől június 1-ig nyitva tartanak.

Prospektusokat szolgálnak az utazási vállalatok és az igazgatási irodák. Charlottenburg (Berlinerstrasse 23) a Levico (Del-Tirol).
Távirati cím: Polly, Levico.
Dr. Polly-Polacek vezérigazgató.

Nyilatkozat.

Kristály vizslel, egy gyermek, mint fölfött betegemmel, emésztési zavarral, különösen pedig idegy. gránat eddig a legjobb eredménnyel ismételtem; eredményt és hitu hatással fogva különösen a nyári hónapokban megfigyeltem. Dr. Karsányi Edla képzeld és közelebbi közelebbi közelebbi tanár, posta és távirat orvos, gyakori orvos, I. Uti-utca 12.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.

THE MUTUAL

NEW-YORKI ÉLET-BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Alapított 1842-ben.

Tisztán köcsönös. Résztvényesei nincsenek.

Változatlan díjtételek utánfizetési kötelezettség nélkül

Kivonat az 1899. dec. 31-én lezárt mérlegből.

	Frank
Összes vagyon 1899. végén	1,563,961,334.80
Teljesen nyereségny tartalék (felesleg)	248,458,802.64
A biztosítók között 1899-re felosztandó nyereségek	11,295,336.79
Összes bevétel 1899-ben	305,129,933.73
Összes kifizetések kötvénytulajdonosok-nak 1899-ben	136,627,132.38
Ervényben levő biztosítások	5,454,223,894.51

Legszabadelvűbb 'ötvény-feltételek.

Díjtáblázatokkal és fev. ígósítással szolgál a
MAGYARORSZÁGI VEZÉRIGAZGATÓSÁG:
Budapest, IV., Károly-körút 26.
Tekintélyes képviselők alkalmazást nyernek.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TAVIRATOK.

Az osztrák választások.

Lemberg, szeptember 22. A galiciai helytartóság a következő napokra tűzte ki a képviselőválasztást: Az általános választó kuria számára december 12-ára, a falusi községek számára december 17-ére, a városok számára december 20-ára, a kereskedelmi és ipar-kamarák számára január 10-ére és a nagybirtokosság számára január 15-ére.

A haditengerészet hódolata.

Bécs, szeptember 22. Egy tengerügyi rendelet közlése a jásói legfelsőbb hadiparancsot és a következőket fűzi hozzá:

Jásóban kimerítetetlen kegyességgel emlé-kezett meg újból 6 cs. és kir. apostoli felsége kegyes elismerő szavakban a csász. és királyi haditengerésztől. Vajha fennkölt hadurunk által kifejezett benső kívánság ezerszeresen tel-jesedése menne, vajha istennek gazdag ál-dása lenne mindenütt zászlóinkon, a legfelsőbb uralkodóház és hazánk javára. Mi pedig a leg-mélyebb hódolatteljes hála érzetében, melylyel a legkegyelmesebb szavak elöltötték, újból kifeje-zést adhatunk annak az ígéretnek, hogy minden-kor és mindenütt legjobb tehetségünkkel azon leszünk, hogy legelőbb hadurunk kegyteljes elis-mérését megartsuk és kiérdemeljük és a leg-felsőbb szerencse kívánság teljesüléséhez hozzá-járjunk.

A pápa a zarándokok közt.

Róma, szeptember 22. A pápa ma délben a Sixtus-kápolnában lengyel és belga zarándókokat fo-gadott, köztük a belga hadügyminisrt. A német za-rándokok 40 német katolikus egyesület zászlajával jelentek meg. A pápát megjelenésekor lelkes élén-zéssel fogadták. Ez az ováció ismétlődött a szertartás befejeztével, mikor a pápa sorra megcsókolta a zászlókat. A pápa, akit a fogadás nagyon meghatott, a leg-jobb szímben volt.

Vilmos császár beszéde.

Tilsit, szeptember 22. Vilmos császár ma le'en volt Lujza királyné szobrának leleplezésénél s a vá-rosháza előtt átvén a díszserleget, az első polgár-mester beszédére így felelt: A városnak és polgár-ságának jólétére írtam ezt a serleget. Írtam pedig elsősorban mint ura kódé és király, megköszönve a Tilsit városa részéről tapasztalt hűséges, szívet indító fogadtatást. Írtam másodsorban mint dedunokája annak a felséges asszonynak, akinek emlékszóbrát önk ma le-leplezték. Köszönetet mondva azért, hogy önk lehetővé tették, hogy ennek a sokat szenvedett, soha sem csüggedő királynénak emléke ily szépen tovább él-jen városukban. Írtam harmadsorban mint unoka: mert hiszen olyan nap volt, ez amely bizonyára iga-zán megfelelt fennkölt szellemű nagyatyám kívánságá-nak. Adjon az ég Tilsit városának és országunknak mindenkor olyan asszonyokat és leányokat, akik az Istenben és az ő kegyelmében való, soha meg nem fogyó és törhetetlen bizalmát ápolják a mi nemzedé-künkben, férfjeikben és fiaikban időtlen időkig. Ezt kívánom Tilsitnek, e tartománynak és orszá-gunknak

A francia polgármesterek lakomája.

Páris, szeptember 22. A polgármesterek lakomája 12 óra 15 percek kezdődött. Az idő gyönyörű volt. Loubet elnököt megjelenésekor óriási néptömeg fogadta lelkes tüntetéssel és Eljen Loubet! Eljen a köztársaság! kiáltással. Az elnököt a képviselőház és a szenátus elnökei és a miniszterek kísérték a Tuilériákba. Kocsiját lovas katonaság kísérte. Az emlékszobrok fel vannak lobbogva.

Páris, szeptember 22. A polgármesterek lakomáján Loubet elnök üdvözölte a megjelenteket és ezt a beszédet mondotta:

A mai összejövetel sem a pártnak, sem valamely harci egyesületnek a műve. Ez az összejövetel a résztvevők számánál és jellegénél, érzelmeiknél és céljaiknál fogva *nemzeti gyűlés*. A polgármesterek megújítják azt az ígéretüket, hogy közreműködnek a megnyugtató munkájában, amely a múlt viszálty legyőzi, s amelynek minden jó polgárt egyesítenie kell a hármias eszményre, az egyetértésre, igazságosságra és Franciaország nevének tiszteltére irányuló törekvésben. Minden nyugtalanítás lehetetlen. A köztársaság mindig diadalmaszkodott. Készséggel elismerjük az *alkotmány bizonyos módosításának lehetőségét*, feltéve, hogy a módosítás békés, törvényes úton történik. De a *köztársaság elvei sérthetetlenek*. Ezek az elvek szereznek Franciaországnak dicsőséget és tiszteletet. Nekünk kötelességünk, hogy megvalósítsuk ezeket az elveket. Soha sem szűnünk meg ennek szentelni erőnket. Hazatérve, mondják el, hogy hívek maradtunk a forradalom szelleméhez mert hazafiságunk és a köztársaság iránt való szeretetünk mindig változatlan maradt. Szabad, erős és dicsőséges Franciaországot akarunk, amely benn egyesítés a törvény és jog uralma alatt, künn pedig szellem, tegyvereinek hatalma és őszinte békeszeretete révén becsületben részesül. A reánk bízott feladatot mindvégig teljesíteni fogjuk habozás és ingadozás nélkül. Senki ellen sem táplálunk gyűlöletet, senki ellen sem fondorkodunk. Legdrágább reményünk az, hogy az összes franciákat mind testvérekül egyesítve lássuk a haza és a köztársaság szeretetében.

A lelkesülten fogadott beszéd után *bulórány* is következett: Max Regis, Algir polgármestere, Algir nevében köszöntötte föl a köztársaságot. Beszéde mellett és ellene való tüntetésekre adott alkalmat, amelyek *heves viláá fajultak*. Végül a *rendőrség eltávolította Regist*.

Páris, szeptember 22. A polgármestereknek az Elysée palotában történt fogadása alkalmával lelkesült tüntetések voltak Loubet elnök mellett. Délután 5 óra körül az elnök és a miniszterek a kiállítás dísztermébe mentek, ahol Loubetnél már előbb megjelent. A polgármesterek ezután elvonultak az elnök és a miniszterek előtt. A díszteremben tartott színi előadás is lelkesült hazafias köztársasági tüntetések alakult. Este a boulevardokon rendkívül élénk és mozgalmas élet volt. A nagy néptömeg rokonszenves óvásokban részesítette a polgármestereket. Sok magánházat lobbogóztak és kivilágítottak. Komoly incidens nem fordult elő.

Páris, szeptember 22. A polgármesterek bankettje alkalmából az igazságügyminiszter dekrétumot terjesztett Loubet elnök elé, amely százhatvanhat elbűt embernek ad kegyelmet. A kegyelem harminc különféle pártállású lapra terjed ki.

Uj francia birtokok.

London, szeptember 22. A Reuter-ügynökségnek jelentik Aucklandből, hogy Cavity kormányzója Rurutu és Tubuai szigetek lakosságának kívánságára, ezeket a szigeteket augusztus 21-én Franciaország nevében elfoglalta.

Az indiai özvíviz.

Kalkutta, szeptember 22. Négy nap óta szakadatlanul esik az eső és pedig oly erősen, mint még soha. Az eső mennyiségét 35 hüvelykre becsülik. Mintegy husz bennszülött elpusztult és sok ezer hajléktalan lett. A környék el van árasztva.

Ujabb vihar Texasban.

New York, szeptember 22. (Reuter.) Texas északi és észak-nyugati részében csütörtökön nagy vihar pusztított. A gyapottermésben okozott kárt a termés 10%-ára becsülik.

New York, szeptember 22. Az egész kárt, melyet Texasban a csütörtöki esővihar 100 mérföldnyi körületben okozott, 2 millió dollárra becsülik.

A szénbányászok sztrájkja.

New York, szeptember 22. A shenandoahi kerületnek két községében sztrájkoló litvániai lengyel munkások tegnap elűzték a dolgozó bányászokat. Más kerületekben is rábírták a sztrájkolókat a dolgozó munkásokat a munka abban hagyására.

London, szeptember 22. A Reuter-ügynökségnek jelentik New-Yorkból mai kelettel: A shenandoahi kerületből jelentik: Mikor a sherif és segédhivatalnokai egy csoport dolgozó bányamunkást hazakísérték lakásukba, a sztrájkolók tömegéből rájok löttek. A hivatalnokok visszalöttek. Egy magyar embert és egy leányt megöltek, hat munkást megsebesítettek.

A délafrikai háború.

Hága, szeptember 22. Németalföld és Anglia között nagyon barátságosan levélváltás folyt a miatt, mert a németalföldiek *Krügert* a Gelderland németalföldi hadihajó akarák átállítani. Anglia eleinte nagyon élesen tiltakozott ez ellen, de a midőn látta, hogy a hollandiai kormány ragaszkodik elhatározásához, felhagyott ellenállással. Itt azt hiszik, hogy a *délafrikai háborúnak vége van* és hogy a boerok nem tudnak tovább ellenállni.

Krügert állandóan Hágában fog lakni. A németalföldi kormány *Roberts* anektálójá proklamációjá mellett is elhatározta, hogy *Krügert államfőhöz illő megtiszteléssel* fogja fogadni.

Pretória, szeptember 22. *Roberts* visszaérkezett Pretóriába. Angliába utazásának ideje még nincs kitűzve.

Fokváros, szeptember 22. Methuen tábornok e hó 19-én a Hart folyótól északra a boerok kocsivonatára akadt, szétszórta az ellenséget és visszafoglalta a Colensonal elvesztett 15 fontos ágyút, továbbá 26 kocsit, 8000 darab marhát, 4000 birkát és sok fegyvert és lőszert vett el az ellenségtől.

Lisszabon, szeptember 22. A kormány még nem hozott határozatot a Transvaal és Oranje szabadállam annexiója által teremtett helyzetre vonatkozólag. Mégis azt hiszik, hogy az *annexiót jogszereznek fogja tekinteni* és ennél fogva *Krügert* és konzuljait többé nem ismeri el.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, szeptember 22. A mai deroute felülmuta mindazokat a kríziseket, amelyek öt hónap óta történtek. A bankrészenyek oly nagy mértékben estek, hogy az árfolyamok rohamos eséskéne pánikszerű volt. Conto-Commandit és a Német Bank 25—29%-kal hanyatlottak. A többi bankrészenyek is együtt estek. A helyi contremine szaporította a déli- és közép-német bankoknak árkikötés nélkül való vásárlásokra adott megbízásokat. A deroutenak az az engesztelhetetlen ellentét volt az oka, amely a délnémet bankárk és a kisebb bankok közt előállott a tőzsde-regiszterbe való bevezetés kérdésében.

New York, szeptember 22. E héten az Egyesült-Államok atlanti kikötőiből 1,320,000 qu. búzát vittek Angliába. Kaliforniából és Oregonból 290,000 qu. búzát szállítottak Angliába.

Bécs, szeptember 22. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) A piacok meglehetősen nagymennyiségű készletekre tettek szert. A látható nagy készlet következtében a piac nem képes az észak-amerikai jelentékeny áremelkedést feltartóztatni. Annál a szoros összeköttetésnél fogva, amely Angolország és az Egyesült-Államok közt fennáll, természetes, hogy az itteni piac, követve az amerikai irányzatot, szintén emelkedésnek indult. Ellenben nyugodtabbak és gyöngyebbek voltak a francia piacok. Jegyeztettek: buza őszre 7.88, tavaszra 8.25, rozs őszre 7.66, tavaszra 7.96, zab őszre 5.58, tavaszra 5.87—5.88, tengeri szeptember—októberre 6.72, május—júniusra 5.33, reepe augusztus—szeptemberre 15.—15.20 koronán. A készárak piacán nagy esésnd volt, gabonaméltékben az irányzat mégis erősödött, de ez a heti tőzsdét, amelyben a fogyasztás alig vett részt, nem tette élénkebbé; alsóvidéki buza 15, felvidéki 10 fillérrel drágább lett, mint volt a múlt szombaton.

Eladatott: 80 k. 7.60 K. Püstyénből, 78 k. 7.45 K. Szeredről, 7.45 K. Galantháról, 7.25 K. Beledről, 7.20 K. Mező-Turáról, 78½ k. 7.60 K. Nagyszombatból, 79 k. vörös urasági áru 7.45 K. Verebelyről, régi úzanszárú 76 k. 7.70 K. a bécsi raktárból.

Közs tizenöt fillérrel szilárdult; eladatott 3000 mm. budapesti 7.63 K. bécsi raktárból; egyébként elikt 6.40 K. Debrecenből, 6.95 Nagy-Marosról és Verebelyről, 73 k. 7.25 K. és 75 k. 7.40 K. Szeredről, 73 k. 7.05 K. Nagy-Sallórol.

Árpában a fogyasztás részvétlensége következtében esésnd volt az üzlet, csak egy-két kőts történt, az is csak néhány waggonnal; az irányzat lanyha volt, könnyű középszerű áru 10—15 fillérrel olcsóbb lett, tengeri szilárd, zab tartott volt. Uj tengeri magyar 6.80—6.90 K., szeb 6.75—6.80 K. kelt. Magyar zab minőség szerint 5.40—6.30 K. Magyar liszt finom minőségénél 20, közepesnél 10 fillérrel lett drágább.

Korpa egy árnyalattal olcsóbb.

New York, szeptember 22. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 10½ (10½). Okt.-ra 9.97 (9.85). Decemberre 9.57 (9.47). New-Orleansban helyben 10.25 (10½). — *Petróleum*: Stand white New Yorkban 8.05 (8.05). Stand white Philadelphiában 8.— (8.—). Refined in Cases 9.35 (9.35). Credit Balances at Oil City 1.25 (1.25). — *Zsir*: Western

steam 7.45 (7.52). Rohe és Brothers 7.80 (7.80). — *Tengeri* irányzata igen szilárd. Szept.-re 47¼ (46¼). Decemberre 41¼ (41¼). Májusra 41¼ (40¼). — *Buza* irányzata igen szilárd. Piros ősz helyben 84¼ (83¼). Szeptemberre 83.— (82¼). Decemberre 85¼ (84¼). Márcs-ra 88.— (87¼). Májusra 87¼ (87.—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 4¼ (4¼). — *Káv*: iair Rio 7. sz. 8¼ (8¼). Szept.-re 6.90 (6.85). Novemberre 7.10 (7.05). — *Liszt*: Spring Wheel clears 2.90 (2.90). — *Cukor*: 4¼ (4¼). — *On*: 38.87 (38.87). — *Réz*: 16.75 (16.75). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 22. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Buza* irányzata szilárd. Szeptemberre 78¼ (78¼). Októberre 78¼ (78¼). — *Tengeri* irányzata szilárd. Szept.-re 40¼ (40¼). — *Zsir*: Szept.-re 6.97. (7.07). Októberre 6.97 (7.07). — *Szalonna* short clear 8.10 (8.10). — *Serlészus*: Szeptemberre 11.02 (11.10). Októberre —. —. —. —. (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Napló. Vasárnap, szeptember 23. — Római katolikus: G. 16. Linna p. p. — Protestáns: G. 15. Tekla. — Görög-orosz: (szeptember 10.) A. 15. Menod. — Zsidó: Elul 29. — Nap két 5 óra 33 percek. — Nyugszik 5 óra 38 percek, délután 1 óra 20 percek a mérleg jegybe lép. *Őszkedet*. — A hold két reggel 5 óra 11 percek. — Nyugszik délután 5 óra 5 percek. Ujhold: 8 óra 57 p. este.

A miniszterek nem fogadnak. Őrsz. lövészeny első napja délután negyed 9 órakor. Athletikai verseny. Magyar Úszó-Egyesület rendezése mellett délután 2 órakor.

Neptun csónaklázó együt házversenye a pesti Duna-ágon.

Ékeszerdverés a belvárosi állami zalogházban. Haladás-kör szüreti mulatsága a soroksári-utca 12. szám alatt.

Az I. zuglói dalkör szüreti mulatsága a Zugló-utca 24. szám alatt.

Nemzeti Múzeum. Régiségtár nyitva délelőtt 9 órá-tól délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődji mellett megtekinthetők.

Országos Képtár az Akadémiában, nyitva délelőtt 9 órá-tól 1 óráig.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órá-tól dé-lután 1-ig.

Természettajzi gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körut 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Iparművészeti Múzeum nyitva délelőtt 9 órá-tól délután 1 óráig.

Magyar kereskedelmi múzeum az iparsarnokban zárva.

Akadémiai könyvtár zárva.

Múzeumi könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Közelekedési múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig.

Földtani Múzeum (Stefánia-ut. 14.) nyitva délelőtt 10 órá-tól 1 óráig.

Zenés műse a belvárosi főplébánia templomban délelőtt 10 órakor.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től dé-lután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut. 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig. A hazai természet állandó kiállítása, (a Keleti mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetésűg árusításokat is eszközöl) a városi ipari sarnokban nyitva: délelőtt 9 órá-tól 12 óráig és délután 2 órá-tól 4 óráig. A külföldi kiemelkedések központi üzletvezetősége (Magyar kereske-delmi részvénytársaság) V. Váci-körut 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a nagy. kir. honvéd zenekar hangversenye.

Ehm János éttermeiben Nemzeti Színház épület minden este Banda Marci és fia hangversenye.

Putzer György éttermeiben Deák-tér, minden este Schreier hegedű-hangversenye.

Somossy Orfeum. Éden színház.

Ferencci kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hang-versenye.

Folles Caprice esténként uj műsor.

Tátka kávéház Király-utca Tordajo női zenekarnak hangversenye.

Koleti kávéház. Csömör-ut Kiss János balatonfüredi hírneves zenekara hangversenye.

Othton kávéház minden este 8 órakor Banda Marci veje Dajna Balogh Rudi hangversenye.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Dr. K. M. Tisza-Luc. Az 1. honvéd-gyalogezred Budapestén állomásozik, itt is van a kaszárnyája. Az ezrednek egy zászlóalja Fegyverházán van.

S. M. Körmend. Most már nem helyeztetheti a magát. Egyébként próbálja meg az illetékes hadkiegészítő parancsnokságnál.

Sz. G. Német-Palánka. Most már csak úgy lehet korrigálni a dolgot, ha a neje attár a református valársa. Másképp céltalan minden kérvényezés, mert a törvény nem ismer kivételt.

G. A. Tót-Megyer. Tessék eziránt a MÁV igazgatóságához fordulni. (VI. Andrassy-ut.)

G. B. Nagy-Kanizsa. Természet, vadászati és halászati szaklap, szerkeszti dr. Lendl Adolf műegyetem magántanár. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Donát-utca 7.

Castel-Jaloux. Kérvényben kell a hercegnő engedelmét kérnie, hogy zeneművet neki ajánlhassa Címe: Hohenberg hercegnő 6 hercegi kegyelmségének, Reichstadt.

P. F. H. Der Gehalt == tartalom. das Gehalt == fizetés, illetmény.

M E S E.

Ficserit itt hagyták...

Hát bizony, én nem szépitgetem a dolgot, akármilyen hetyke legény is a maga sarkán Ficseri ur és kimondom ország-világ füle hallatára, hogy igenis, Ficserit itt hagyták a fecskek és nem vitték el magukkal abba a szép meleg országba, ahol télen is megettem a narancs meg a citrom.

Itt hagyták, itt biz' komám, hiába kenti-fentikéled magadat olyan nagyon ott az eperfa tetején és hiába csieseregsg-ficseregsg nekem, hogy: így, meg úgy... Nekem ugyan beszélhetsz. Tudok ám én fecskenyelve és azt is tudom, hogy milyen sok rossz fát raktál a tüzre, Ficseri pajtás.

Ugy ám, tudok én mindent. Hogy milyen rest vagy, milyen hetyke vagy, csak tollászkodni, a bajusodat kenni-fenni tudod s a fiascskád akár éhen halhattak volna felőled, ha a feleséged, Csieseri asszonyság, nem lett volna olyan derék asszonyság, mint amilyen volt.

Nekem ugyan püsszeghetsz ott az eperfa tetején, hogy hallgassak már, mert én bizony nem hallgatom... Hogy kíméljem a birnevedet?... Na, csak ezzel ne hozakodj elő, Ficseri! Gyönyörű hírnév az, mondhatom. Egy apa, akinek öt fiascskája sipog otthon a fészeken és ő mégis egész éjjel rugja a port a sárgarigó lakodalmán.

Micsoda, talán bizony nem igaz, hogy kivilágos kivirradtig táncoltál és hogy a jó isten napja magasan ragyogott már fenn az égen, amikor te becsipve a sok mézesharmat-bortól, félreecsapott kalappal énekelte végig az erdőt?

Még azt is tudom, hogy ezt a nótát énekelte, Ficseri:

„Volt két krajcárom és elástam,
Kiszáradt a torkom — s felástam,
Így jár aki mindig bort iszik,
Még a temetőbe nem viszik...”

Igaz, minden igaz Ficseri, hiába repülsz el az eperfáról, ugysis tudom, hogy csak a szomszéd akácfájig repülsz, mert a sánta lábaddal, meg az eltörött szárnyaddal nem tudnál messzebbre eljutni.

Elmondjam-e azt is, hogyan sántultál meg és hogy miért tört el a szárnyad? Ne mondjam? Rimámkodsz nekem, Ficseri, hogy ne mondjam?

Hát pajtás, nem mondom, hogy egy kicsikét nem sajnálalak téged, amiért most világgá kell kürtölnöm, hogy milyen hitvány legény vagy te, hanem ha jobban meggondolom a dolgot, hát biz', megint csak az jut eszembe: ki mint vet, úgy arat! Aki bűnös, hadd bűnhődjék...

Hanem, hűnös ne mondjad, hogy erőnek erejével a kalamárisomba mártalak téged, hát jól van, én ezennel elhallgatok. Beszélj te, Ficseri. Számláld elő saját magad a bűneidet, de őszintén ám, ne füllents, mert a te bűneid sokaságát már csak a töredelmes vallomás mentheti némileg.

Különben ha füllentésre kerül a sor, majd közbe szólok én, Ficseri!...

— Ficseri (miután előbb kettőt-hármat pedereint a bajusán, a frakkját összebb gombolja, a sétatálcáját az orrához emeli s kereszbe vetett lábakkal ül az akáfa tetején, beszélni kezd): Soha sem fogom megérteni, hogy mi rossz van abban, ha valaki a feleségére bizza a fészekrakást, a gyerekek gondozását, az elemózsia beszerzését, szóval...

— Ohó, Ficseri, ebben nagyon is sok rossz van! Minden tisztességes fecske együtt építi fel a fészket Csieseri asszonysággal, a fiókákat közösen ápolják és a helyett, hogy hajnali táncolna valamely lakodalmában, otthon kuksol a fészében és melengeti pihés szárnyával a meztelen fiókákat. Ez a kötelesség, Ficseri és a kötelesség ellen senkinek sem szabad vétetni.

— Ficseri (a sétatálcával hadonázva) Lári-fári! Senki sem vetheti a szememre, hogy vétettem volna a kötelesség ellen. A lakodalmában is tele szedtem a csőrömet mézesharmat-borral és megittattam otthon a kicsinyeket.

— De Ficseri, a pályásbaba fecskeknek nem szabad ám bort adni! Gondold meg csak, hogy négy fiascskád megbetegedett s az ötödik meg éppen a másvilágra költözött a te lakodalmi bogrodól.

— Ficseri: Nem tehetek róla, hogy olyan gyenge gyomra volt. Máskülönben is nagyon a szívemen viseltem a gyermekeim sorsát. Magam tanítottam őket.

— Nem volt köszönet abban a tanításban. Ficseri!

— Ficseri: Dehogy nem. Az egyik fiamat megtanítottam a béka krekegésre, a másikat a tücsök nótájára, a harmadikat a verébnek azon ügyes szokására, hogy miként juthat az ember könnyű szerrel fészekhez annélkül, hogy maga fáradna az építésével és egyszerűen csak beleül a távollevő házigazda portájába.

— Haj, haj, Ficseri, nem szabad egy apának zsiványt nevelni a fiából! Ezért vetted ki téged maga közül a te tulajdon fajrokonod, hogy csuf-ságot hoztál a fecske népségre.

— Ficseri: Na bizony! Ugyan mivel? Hogy olyan kitűnő dolgokra tanítottam meg a fiaimat? Hogy egy nagyszerű bandát szerveztem belőlük és amiért elvittem őket a madarak királyának koronázására koncertet adni?

— Ez a koncert törte ki a te nyakadat, akarom mondani — lábadat, Ficseri!

— Ficseri: Na, igen, egy kis verekedésre került a sor. A héja közénk csapott a sas király trónja előtt egy szikla tetején és elakarta vinni a fiaimat...

— Ficseri, Ficseri, ne füllents! Te vonultál ki esemetéidnek az élen a vadgalembok tanyájára elemózsiát lopni, ezek aztán derekasan helybenhagytak téged. Tört szárnyal, tört lábbal jöttél haza és még ez a lecke sem használt neked, mert azután sem akartál dolgozni, csak a napot lopni...

ágot, vagy hervadt levelet. Vinicius megdörzsölte csodálkozó szemét és maga mellett látta a lygiai Ursus óriás alakját, akit Aulus házából már ismert.

A lygiai mozdulatlanul állott, de kék szemével oly különösen nézett Viniciusra, hogy az ifjunak a vér megfagyott ereiben; a rabszolga aztán karjára vette az ő királykisasszonyát és egyenletes, nesztelen léptekkel hagyta el a trici-niumot.

Acte követte őt.

Vinicius egy pillanattig mintegy megkövültén állt helyén, aztán felugrott és a kijárat felé futott:

— Lygia! Lygia!

De a vágy, düh, meglepetés és a bor meg-ingatták lábait. Egyszer-kétszer megingott, aztán egy baechansón a meztelen karja után kapott és szemével kacintva, kérde:

— Mi történt?

A baechansón fekapott egy töltött serleget és Vinicius áveges tekintetű szemébe mosolyogva, oda nyújtá azt.

— Igyál! — mondá.

Vinicius egy huzomban itta ki a kehely tartalmát és a földre rogyott.

A vendégek nagyobb fele már az asztal alatt feküdt: egyesek ingadozó léptekkel mentek végig a trici-niumon, mások hortyogva terültek el fekhelyeiken. Es az ittas konzulok és szenatorokra az ittas lovagok, poeták és bölcsészekre, az ittas táncosokra és patricius-asszonyokra, mindezen megkoszorúzottakra és örvülők megfeszítettakra, erre az egész még mindenható és mégis már élet-telen, legyőzött világra a mennyezetről lassan hullottak a rózsák, az égő, piros rózsák.

Künn derengett a hajnal.

VIII.

Senki sem tartóztatta fel Ursust; még csak nem is kérdezték, hogy mit akar. A vendégek, akik még nem heverték az asztal alatt, rég el-hagyták helyüket és a szolgák, amidőn az óriás

— Ficseri (hetykén közbeszóll): Kérem, kérem, én tudományos fecske vagyok, akinek az a mestersége, hogy a napot tanulmányozza, hol kél, hol nyugszik le?

— Jól van, Ficseri. Hát aztán hadd hallom, meg tudnád-e mondani, hol kél fel a nap?

— Ficseri (nagy büszkén, kifeszített mellél): Északon!

— Ezt ugyan jól „megtanulmányoztad“, Ficseri. És hol nyugszik le?

— Ficseri (még büszkébben): Délen!

— Na, Ficseri, alászolga! Nincs kedvem veled tovább diskurálni. Te nemcsak hitvány legényke vagy, hanem amint látom, csacsi is, pajtás. Mit ütöd te az orrodat olyasmibe, amit nem tereád bízhat és miért nem cselekszed azt, amit a jó isten reád bízott és ami aldaást hozott volna reád. Hát azzal, hogy nem legyeket fogdosztál a fiascskád számára, hanem hogy a napot „tanulmányoztad“, mondjad Ficseri, boldogabb vagy te mostan?

— Ficseri (a lábaival zavartan harangoz az akáfa tetején és eltűnődve néz a távolba, ahol a sürgönydrótkon ülve, egy csomó madár éppen az utazás fölött tanácskozik. Azután könnybe lábadt szemekkel suttojja): Nem, nem vagyok boldogabb...

— Na látod, szegény bolond Ficseri!...

KÜLÖNFÉLEK.

Bucsuzás után.

A szívemet temetni voltam
S most ülök nyugton, csendesen:
Az érzés nyugszik néma-holtan
S szememnek nem hull könnyje sem.

Oly csendben ülök, oly nyugodtan:
Békében válok, mint te, lásd...
A szívemet temetni voltam,
Es nem várok feltámadást.

Kéty Endre.

Éjjel.

Az emberek homályos árnyak,
Felhőtlen ég is oly setét,
A sűrű köd, hogy' elvasítja
Az éjnek csillogó szemét!

Millió csillag s egy se látszik!
Szomorú így az éj nagyon.
Szomorú éjjel járom az utcát:
Hiába, nem nyugodhatom!

Elindulok a ködbe, éjbe,
Egy láthatatlan kéz vezet,
Egy tiszta vágy hevít lángra,
Vergődő, fájo szívemet.

REGENY.

QUO VADIS?

(23)

— REGENY —

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK

Végül elázott a császár és elázta a férfiak, a nők. Vinicius nem volt kevésbé ittas, mint a többiek és a fellángoló sóvárgáshoz még a kötelekedési vágy is járult, mint mindig, mikor tullepte a határt. Barnás area hálóványa és nyelve nehé volt, amikor hangos, parancsoló hangon így szólt:

— Nyujsd ide ajkaidat! — Ma, vagy holnap, az már egyre megy! — Hagyd a vonakodást! A császár azért vett el téged Aulustól, hogy nekem ajándékozzon, érte? Holnap hajnalban érte küldök, érte? — Az enyém leszel! Add ide a szádat! Nem akarok holnapig várni — gyorsan a szádat!

Atölelte karjaival, de Acte védte őt és Lygia is még megmaradt erejével védekezett. De hiába erőlködött, hogy kezeivel távol tartsa magától az ölelő sima karokat; hiába könyörgött, hogy ne legyen oly rettenetes és legyen szánalommal iránta.

Erezte borgózós lehelletét és area már egész közel volt az arcához. Nem! Ez már nem volt többé a régi, jó, egész lelkének kedves Vinicius, hanem egy ittas, gonosz szatir, aki félelemmel és undorral töltötte el.

Erezte, hogy ereje fogytán. Hátradőlve, hiába fordította el arcát, hogy megmeneküljön a csók-jaitól, Vinicius felállott, atölelte őt mindkét kar-jával, fejté a mellére vonta és ajkait Lygia elhal-ványult szájára preselte.

De ugyanabban a pillanatban oly könnyéd-séggel, mintha csak gyermek karjai lennének, leoldották karjait Lygiáról és valamely ellenállha-tatlan erő oldalt tölta, akár csak egy száraz fa-

karjain látták Lygiát, rabszolgának tartották, aki ittas urnőjét kiviszi. Acte jelenléte pedig minden gyanut kizárt.

Ily módon eljutottak a trici-niumból a szomszédos terembe és innen a folyosóra, mely Acte szobáihoz vezetett.

Lygiát ereje teljesen elhagyta; félboltan feküdt Ursus karjain. Csak akkor nyitotta fel ismét szemét, amikor a csipős, tiszta hajnali leve-gőre érték.

Végig mentek az oszlopasarnokon és befor-dultak egy oldalfekvő portikusba, amely nem az udvarra, hanem a palota kertjeire nézett; — a kertben éppen akkor festé lángolóra a felkelő nap a fenyők és a cyprusok sudarait. Egy lélek sem volt az épületnek ebben a részében; a láрма, a zene és a lakmározók zaja csak bizonytalanul hallatszott át. Lygia úgy érezte, hogy a pokolból a menyországba ragadták. Tehát létezett még más is ezen az undok trici-niumon kívül. Létezett ég-bolt, hajnalpír, fény és csend. A leány hirtelen könyekben tört ki és az óriás karjához simulva, zokogva kiáltá:

— Haza, Ursus! Haza!

— Jól van! Menjünk! — mondá Ursus.

E közben ahhoz a kis atriumhoz értek, mely Acte lakásához tartozott. Ursus ott a szokó-kut mellett egy márványpadra tette le Lygiát és Acte igyekezett megnyugtani a leányt. Egyre-másra bizonygatja, hogy egyelőre nem fenyegeti veszély, mert az ittas dözsölők estig is elalszanak. De Lygia még sokáig nem tudott megnyugodni; kezeivel szorongatta halántékát és mint egy gyer-mek, szüntelenül ismételte:

— Haza! Aulusoz és Pomponiához!

Ursus erre is kész volt. Bár a kapuknál praetorianusok állottak, de azért ő tudott magán segíteni. Hiszen a távozókat nem tartóztatták fel a katonák. A kapuk előtt hemzsegett a sok gya-loghintó, mert a vendégek már csapatosan haza-készültek. Senkisémet tartóztatná fel őket.

(Folytatása következik.)

Megyek, megyek s megállok végre:
Mert érezem, hogy hol vagyok.
Csöndes a ház, sötétben nézek
A titkot rejtő ablakok.

De látlak még is! Fehér kezéd
A párnán ime megremeget.
Félsz úgy-e, hogy az éji árnyék
A legszebb titkod lopja meg?

Az ajkaid is miként ha szólna!
Mit mondhatsz én a tiszta lány,
Ki mosolyogva szenderült el
Az ébren-álmodás után?

Titok, titok, — s kutatni vétek
Az álmodó szív titkait:
Nem a tudás, az édes sejtés,
Ami szeretni megtanít.

Megyek tovább a ködbe, éjbe,
Mert itt maradni nem lehet:
Egy léha zúgól zene harosz
S egy didergő lány rám nevet.

Révész Tivadar.

— **Királyi műbarátok.** II. Vilmos német császár nagy barátja a festményeknek, nagyon sok műreket van a birtokában és különösen az impresszionista irányt szereti. Vilma, a hollandok szép királynője nemcsak műbarát, hanem maga is tehetséges festő és különösen virágokat fest. Miklós cár rajong a csataképekért, amelyekkel telve vannak a cári palota falai. Nehezen lehet ezt az ő közismert békeszerető hajlamaival összeegyeztetni. Alfons spanyol királyt oly talentumnak mondják a spanyol udvar intimusai, hogy ha nem születik királynak, megélhetett volna mint festő. A belgák mulató uralkodója, Lipót a régi iskola híre. Rubensért lelkesedik. Viktória angol királynő szintén nagyon szereti a képeket, sőt fiatal korában ő maga is foglalkozott legyező-festéssel.

— **Múzeum gyermekek részére.** Brooklyn városi szépművészeti muzeumban most egy külön gyermekmuzeumot rendeztek be. Ez a múzeum modell-, állat-, növény-, bonctani-, meteorológiai- és olvasószobából áll. Különösen érdekes a nagy és összerakható modellek gyűjteménye. Így: pompás, színes méh- és egyéb rovarmodellek is vannak, amelyek híven adják vissza a természetet és nagyságuk miatt nagyon tanulságosak. Van továbbá nagyon sok darabból álló, a növénytan, állattan, földrajz, történelem és ásványtan köréből vett kép-gyűjteménye is a gyermekmuzeumnak, amely szintén alkalmas arra, hogy szép kivitele miatt a gyermekek figyelmét lekösse és azok tanulékonyágát fejlessze. A falakat kilencszázalékos művészeti kártyák díszítik, amelyeken a tudomány valamennyi ágából vett ábrák, képek vannak. A gyermekek legszívesebben és legtovább a növény-szobában időznek; rendkívülien

érdeklődik őket a negyvenkét összerakható virág-modell. Van itt: lilium, rózsza, mák, pipacs és sok más virág. A bonctani szobában van egy nagy széjjelszedhető szív, amelyen jól meg lehet magyarázni a vérkeringést. Ezenkívül tanulhatnak a gyermekek orr-, fül-, agy-, szájr-, nyelvmodellel is. Reggeli kilenc órától egész estig hat óráig nyitva van az intézet, amelynek a fekvése is nagyon előnyös, mert a Bedford-park közvetlen közelében épült, ez pedig a leglátogatottabb gyermek-játszóhelyek egyike. A muzeumnak kapcsolatban levő olvasószobájában könyvek állanak a kis tudósok rendelkezésére, s a hét bizonyos napjain vetített képekben is gyönyörködhetik a tudomány-szomjas gyermekcsereg.

— **Kolozsvár siralmas esztendője.** Szomorú esztendője volt Erdélynek az 1646-iki szükség. Háború, dögvész látogatta meg. Erről tanuskodik az az 1646-iki városi rendszabály is, mely most a kolozsvári régi kádár-céh ládájával, jelvényeivel és irataival az Erdélyi Múzeum-Egyesület tulajdonába jutott. A rendszabály, az Isten haragjának kiengesztelésére, szülékbe vonja a csehek lakmározásának határait, eltiltja a larsangolást, álaros menetet, táncot, muzsikát. Megrendszabályozza az az asszonyokat, leányokat és rideg legényeket (nőlen embereket) is a következőképpen:

Mindenféle szítokzódásoknak is, arról végezett büntetések alatt tilalma vagyon; annak is hogy se lakos, se jövevény Asszony emberek Konty nélkül ne járjanak. Ha kik az ellen vétének, comperta rei veritate. Bíró uram Tanácsával az poenat decernallya, és az ki palagást érdemel, palgával, az ki a Kalodát, oda tételeivel büntetessék.

Azt is ő Kégyelmek meghirdetessék, se benn a városban, se kívül a hóstátokon, szolgák, szolgálók, leányok, asszony, emberek és egyéb rüdeg legények, össze való gyülekezést, lakást, tanzolást, tseiekedni ne mérésszellyenek; se pedig senki affélre szállást nekike ne adgyon. Mert ha ki, ád, hat forinttal büntetessék. Az össze gyűlt szolgák pedig és szolgálók, s egyéb rüdegsgéis az Kalitkában tétessék.

— **Humor az iskolában.** Mulatságos eset játszódott le a napokban egy kis sziléziai falu iskolájában. A községi tanító egészsége helyreállítása végett hat heti szabadságot kapott a kupatánástól. Ezt az időt utazgatással töltötte. Mikor a szabadság letelte után állását ismét elfoglalandó volt, a növendékek a viszontlátás öröme (?) az iskola minden zugát virágokkal, szalagokkal díszítették fel. Természetesen a sok virág azt eredményezte, hogy az első előadás idillikus nyugalommal folyt le s bár a nebulák közül nem egy rászolgált volna a pálcára, a tanító mérsékelte magát, mert nem akart a viszontlátás örömebe disszonanciát vegyíteni. De már a második órán valamelyik fiú annyira rakoncátlan volt, hogy a tanító urat elhagyta a türelme és a pálcát után nézett, hogy rendre tanítsa az engedetlen. Keresi a botot, meg is

találja a tábla mellett és nagy csodálkozással látja, hogy a pálcát is — virággal van feldíszítve; hanem ez már annyira meghatóta az érzélgős német iskolamestert, hogy verés helyett — könnyezve köszöntö meg a tanulóknak a kitüntető és üdöztető figyelmüket.

— **Katasztrófa a nyílt tengeren.** A *Cordijan* Bayban óriási hajószerecsenés történt. A Glasgowból jövő *Gordon Castle* nevű skót hajó összeütközött a napokban est tíz és tizenegy óra közt a Hamburgból érkező *Storman* norvég gőzzel. Az összeütközés oly heves volt, hogy a 3500 tonnával megterhelt skót hajó a szó szoros értelmében kétélf szakadt, és azonnal elsüllyedt. A norvég hajó még egy óráig fenntartotta magát a tengeren, azután azt is elfűtötte a hullámok. Bár a szerencsétlen összeütközés rendkívüli gyors lefolyású volt, aránylag kevés ember veszett a tengerbe. A skót hajó legénységének egy része ott lelte sírját, a norvég hajó személyzete megmenekült. Szívtettéő látvány volt, amint egy Carey nevű angol tizennyolc hónapos kis gyermekét egy hatalmas hullámhagy kiragadta az apa kezéből. Összesen huszonkét ember esett a katasztrófa áldozatául, akiknek neveit lehetetlen megállapítani, mert a hajó-okmányok is a tengerbe veszttek.

— **Vonat és bika.** *Mannheimban* nagy szerencsétlenséget okozott egy ludvigshafeni mészáros bikája, amelyet éppen vágóhídra vittek. A bika megvadult, s hiába volt kísérőinek minden erőlködése, kiszakította magát és egy tehervonatnak rohant. Az összeütközés oly heves volt, hogy a bika a helyszínen esett össze, de a lokomotív és az utána következő öt-hat kocsis kiskilott a vágányokból. Legérdekesebb pedig a dologban az, hogy a vasut indított kártérítési keresetet a mészáros ellen.

— **Villamos vasut a Pirénékre.** Régóta terveznek már villamos vasutat a Pirénékre. Most *Rowière* francia mérnök ismét új tervet nyújtott be a francia közmunkák miniszteréhez. A villamos vonat a terv szerint a spanyol Pirénéken indulna ki Leridától és az Aran völgyén át francia földön végződne. Ez a legrövidebb és legkönnyebb út. A vasutat hajtó villamos erő néhány Garonne-vidéki vízesés segítségével lehetne előállítani. Egy német részvénytársaság mindjárt késznek nyilatkozott a terv keresztülvételére.

— **Párbeszéd.** *Leány:* Nos beszélt a papával?
Fiatal ember: Igen.
Leány: És mit mondott neki?
Fiatal ember: Eldicsékedtem, hogy felemelték a fizetésem kétszáz koronával.
Leány: És a papa mit szólt erre?
Fiatal ember: Tíz forintot kért tőlem kölcsön.

A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

Írta: RUDYARD KIPLING

(69)

Az efféle veszedelmekből a folyónál végzett munkálatok közben eleget kóstolt már, ennek a népek nyilván a vérebén van az, hogy ne legyen nagyon óvatos, gondolta magában. Egy kuli-csapatnak a vezetője, aki legalább is harmadszor átment az Ameten, valami új átjárót mutatott neki a csatornán, de kísült, hogy a futóhomokban eltévedtek és miután Tarvin valahogy kitápaszkodott, a csapat ember egész napot át azzal bíbelődött, hogy Fibbyt kötelekkel kivonja. Még valami ideiglenes hidat sem tudtak összeépíteni, a nélkül, hogy a lovak patái be ne szoruljanak a deszkák közé, s a kuliknak úgy látszik egészen különös talentumuk volt ahhoz, hogy a bivalyszekereket a meredek parton legördülni engedjék, éppen Tarvin hátának, ha a munkások felé volt fordulva, ami természetesen nagyon ritkán esett meg.

Éppen azért mindinkább nagyobb respektussal viselkedett az angol kormány iránt, amely ezzel az anyaggal dolgozni tudott és egyre jobban értette azt a szelíd lemondást, amely a misszionáriusnak a bennszülöttekről való vélekedését áthathatta. Ketty irlangasságát is sokkal inkább átérzhette most már, mint kezdetben.

Ez a csudálatos népség, mint Tarvin legnagyobb ámulására értesült, az ő dörességüket azzal akarták betetőzni, hogy a maharádzsa-kundvart megházasítják! A menyasszonyt, aki éppen három esztendő kis lány volt, óriási költségekkel a távoli Kulubalmok mögül kellett volna elhozni. Erre a hírre rögtön a misszió-házba sietett, ahol Kettyt, aki már szintén tudott a dologról, heves felháborodásban találta.

— Egészen rájuk vall, hogy a pénz lakodalomra dobta ki, amikor nem is házasodik senki! — jegyezte meg csillapítólag. Amikor Ketty izgatott volt, Tarvinnak természetesen nyugodtnak kellett lennie. — Ne igazságon fel az a dolog, Ketty, amugy is elég gondod van. Nagyon sokat akarsz végezni és nagyon sok érzés bánt e közben. Eszre se veszed s a részvét idegenek túleröltése következtében össze fogsz roskadni.

— Ó nem! — felelte Ketty. — Jöjjön, aminek jönnie kell, mindenkor erősen érzem magamat... Megtöröm pedig nem szabad. Hiszen csak képzeld el ezt a tervezett házasságot! Akkor a fiunk inkább szüksége lesz rám, mint valaha. Csak az ímént mondotta, hogy három nap és három éjjel nem alhatik... annyi ideig imádkoznak majd érte a papok!

— A tökfők! Ezen a módon még hamarabb megölik, mint Sítabhait! Jó Isten, el se lehet hinni! Beszéljünk valami másról... Nem kaptál több lapot az apától? Az ilyen törtétiak után a nyálam csurog egy kis okos topazi szőrt!

Ketty valami keresztikötéses küldeményt nyújtott át neki, amely a legutolsó postával jött és Tarvin némán mélyedt bele a hat betes hírlapba. Valami nagy vizsgálatot azonban nem hozhatott neki az újság, mert homloka egyre borúsabb és borúsabb lett.

— Terringettét? Ez így nem járja! — kiáltott fel végül hirtelen:

— Mi az hát?

Heckler ide-oda dobálódzik a Központi-Californiai-Vasutal, de a legügyetlenebb módon! Hangsúlyozza, hogy az ügy teljesen rendben van és pedig olyan bizonyossággal, mintha maga sem lenne benne. Igen, az ember azt hihetné, hogy bizalmasan a tudásra adták, hogy semmi sem lesz a dologból... hiszem is, hogy ez megtörtént, de ilyen gyöngöséget mégsem szabad elárulnia Rustlerrel szemben. Hopp!... Lássuk csak a fekvőségek állását! Aha! Itt a bökkenő! kiáltott fel meg izgatottabban, amikor a kellő

helyet az újságban megtalálta. — Az árak sülyednek, a G-úton a telkeket valósággal potom árért adogatják.

Felugrott s izgatottan föl s alá nyargalt a szobában.

— Ó ha szólhatnék, ha megmondhatnám nekik!

— Ugyan mit, Nick? Mit mondanál meg nekik?

Tarvin rögtön magához tért.

— Hogy én gondolok erre! — felelte Tarvin — hogy olelson nem szabad adniok.

— De ha végül még sem lesz semmi a dologból? Hogy tudhatod te azt itt a messze Indiában?

— Jöjj haza velem kis lány — bögte valósággal Tarvin. — Fel Topazba! A Központi-Californiai-Vasutnak Topazba kell mennie, még ha a magam két kezével kell is leraknom a sínait!

De polgártársainak a hangulatában ez a fordulat nagyon nyugtalanította Tarvint és egyre jobban gyötörte, úgy hogy még azén az estén táviratozott Mutrienének, aki majd tovább küldje ezt a táviratot:

Heckler Topaz.

Ne vesztették el fejteket. Számítok Központi-Californiai-Vasutra. Tartsatok ki, mint Tarvin.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

Három nap alatt Rhatore falai körül sátorváros emelkedett. Zölden csillámlott ez a város, mert utcai messze földről cepelt gyeptarabokkal voltak borítva és hirtelen ültetett narancsfák pompáztak bennük. Elénkre festett fából való lámpaoszlopok nyultak helyenkint a magasba és még egy groteszk alakú öntött vas szökőkutat is állítottak fel.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Heti szemle.

Budapest, szeptember 22.

Gabonaüzlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.)

Az időjárás a hét nagyobb felében száraz, enyhe és meleg volt. Később mérsékelt csapadékok következtek be, mely azonban csak rövid ideig tartott és rövidesen ismét derült időnek adott helyet. A száraz időjárás a talaj megművelését megnehezítette és a folyamatban levő vetés csak lassan haladt előre. A tengeri, tőres szorgalmasan folyik és kedvező termés-eredményt ígér. A vizállás továbbra is erősen csökkenő.

A külföldi piacok üzletmenetét illetően a szilárd hangulat tovább tart és az árányzat emelkedő, habár az üzleti tevékenység így is csak nehezen tud fejlődni. Amerikában az árfolyamok spekulációs vételekre tartosan emelkedtek, habár az exportkereslet csak a rendes keretben maradt és a látható buzáskészletek teljesen — ez időtájt már régen előfordult — gyarapodást láttak fel. Az üzlet későbbi folyamán nagymértű realizációkra visszacsúszás is következett be, egyenlegként a mult héthez viszonyítva azonban mégis 2 c. emelkedtek az árjegyzések. Angliában ugyancsak szilárd volt a hangulat. A jóval gyengébb uszó mennyiség — a magas hajófuvardíj-telek következménye — gyengébb kínálatot is eredményezett, míg a fogyasztás jobb vételekvetet tanúsított. A francia piacokon a forgalom csak korlátozott volt és az árhullámzások kismértűek. Németország, Németalföld és Svájcban a hangulat szintén szilárd. A vevők eddigi óvatosságot tartózkodásuk után utóbbi időben jobb keresletet tanúsítottak és a tulajdonosok felelőtlenségeit figyelembe is részesítették.

Nálunk kenyérmagvak iránt mérsékelt emelkedő árak mellett szintén jobb kereslet fejlődött ki, míg takarmánycikkek változatlanul tartottak. A hozatalok — habár nagyjából előre eladott árúkból állottak — tartosan nagyok; takarmánycikkek kevésbé vannak kínálva.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza különösen vagonáruban volt kezdetben sürögősen kínálva, és a malmok tartózkodók voltak és csak néhézkesen vásároltak. A tengerentúli piacok állandó emelkedése, valamint jobb lisztkereslet azonban nálunk is ismét élénkséget hozott az üzletbe; a malmok ismét jó vételekvetet tanúsítottak; a forgalom is nagy arányokat öltött. Különösen szállítási árú részesült előnyben, mert a malmok az előre vásárolt és fokozatosan beérkező gabona átvételével léven túlhalmozva, más prompt árut állíthatnak át. A privát-spekuláció e héten kevésbé részesedett az üzletben. A mult héthez viszonyítva, többszörös ingadozás után körülbelül 20 fillérnyi emelkedés mutatkozik, mi mellett az árszorgalom 250.000 métermázsát tesz ki; a hetihozatalok netto összege 277.000 mm.

Rozs ugyancsak emelkedő irányzatot követett és fogyasztási, mint elszállítási célokra egyaránt jó keresletet talált. A kínált mennyiségek könnyen is voltak elhelyezhetők és az árak fokozatosan ca. 25 fillérrel emelkedtek. Különösen azonban prima árú találkozott jó érdeklődéssel, alárendelt minőségek a szilárd hangulat dacára csak nehezen találtak vevőre. Minőség szerint 6.75—7.05, urasági árúért ezen felül is jegyzünk helybeli paritásra. Nyíri származékok alig voltak forgalomban és jegyzésükben a budapesti árpátiáshoz alkalmazkodnak.

Árpa (takarmány- és hánolási célokra) tartosan csak gyengén van kínálva és a kereslet is mérsékelt; a hangulat azonban kellemes és szükséglet esetén hízalék, úgy mint gyárosok is néhány fillérrel a mult heti jegyzéseken felül fizetnek. Helyben minőség szerint 6.05 koronát jegyzünk. Állomásokon átvéve a forgalom korlátozott és főleg jobb tisztavideki árura szorítottak, mely nyomott árak mellett belföldi számlára kelt el. Jegyzéseink: Tiszavideki merkantil-árú 5.75—6.25, jobb 6.50, finom 6.75 koronáig. Felvidéki merkantil-árú 6.50—7.—, jobb 7.50—7.75 koronáig. A déli vasut mentő állomásokon, éppugy, mint a buda-pécsi vonal mentén forgalom nincs.

Zab elég bőven volt kínálva, míg a kereslet csak szűk korlátok között maradt. Kezdetben ugyan némileg magasabb árakat engedélyeztek, utóbb a hangulat azonban ismét csendes és a hét végével az árak teljesen változatlanok. Körülbelül 3500 mm. forgalom mellett merkantil-árú 5.25—5.45, jobb- és urasági árú 5.55 K.-ig ér el helyben.

Tengeri szilárd irányzatú volt és néhány nagyobb tétel Kőbánya részére 6.40—6.60 K. árban talált elhelyezést.

Hüvelyesek és termények. A hüvelyesek üzletben nem fordult elő változás, árak előző hetiek maradtak. Babban a szeptemberi kötések lebonnyolása után észlelt árviszácsas még mindig tart. Árak lanya irányzat mellett következőképp jegyeztettek: létegházi törpe 8 K. 50 fillér, nagy, fehér Baja, Zombor vagy Mohácsi 7 K. 75 fillér. Kalocsai barna 7 K. 25 fillér. Borsó hamozatlan új árú nem fordult még elő, a régi ára 8.75—9.50—11 K., hamozott 14.50—17—18—20 K. nagyság szerint. Lencse-irányzata lanya. Jegyeztetik: zsizsics 8—9 K., zsizsics 12—14—16 K. Koles még csak kevés új árt adtak el 5.25—5.50 K. Kása új árú minőség szerint 9.75—10.50 és 11 koronáért jegyeztetik. Mák 20—24 K. Kőménymag 44—45 K.

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A liszt-üzletben a lefolyt hét igen mozgalmasan mult el, az eddig — az alacsonyabb árak reményében — mesterségesen visszatartott kereslet végre is kitört, és ez a minden oldalról érkezett tekintélyes megbízásokban nyilvánkozott meg. Mindezeknek természetes következménye volt a szaporább átvétel a kereskedők részéről. Külföldről is jöttek — bár nagyon csekélyen — rendelvények. Takarmánycikkek változatlanok.

A liszt árát malmaink e héten több ízben felemelték és má a következő átlagos jegyzések vannak érvényben:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ár kor.	26.—	24.60	23.20	22.—	21.50	20.10	18.40
		7	7½	8			
		15.10	14.10	11.30			
Finom korpa:							
Goromba korpa:							
Ár: korona	8.50				8.80		
Dara:		AB	C				
		26.60	25.40				

Átlagos árak Budapesten 100 kilogrammonként százkostól.

Szesz. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A helyzet változatlan és az eddigi szeszárak a lefolyt heti üzletkénél is érvényben voltak. Jegyezték: nyerszeszt finomított részére 40.50—41.—, finomított szeszt nagyban 116.50—117.—, kicsiben 117.50—118.—, denaturált szeszt nagyban 86—87, kicsiben 38 koronával helyben.

Petróleum. (Hesz Izidor és Társa cég jelentése a Budapesti Napló részére.) Az üzlet menete igen élénk, az árak változatlanul szilárdak. Jegyeztéseink: Amerikai 1 csillagos petróleum 49.— korona. Orosz 3 csillagos petróleum 44.— korona. Biztonsági 2 csillagos petróleum 42.— korona. I. Standard petróleum 42.— korona. Amerikai császárólaj ottani finomítás 60.— korona. Amerikai császárólaj belföldi finomítás 52.— korona. Az árak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett, az itteni vasúthoz szállítva. Kékgálé I. vasmentes 65.— korona. Zöldgálé 8.— korona, carbolineum I. 17.— korona, carbolineum II. 15.— korona.

Ipar- és kereskedelem.

Az autonóm vámtarifa. A földmívelésügyi miniszter felhívta a Biharmegyei Gazdasági Egyesületet is, hogy mondjon véleményt az autonóm vámtarifáról. Az egyesület ebben a dologban bizottságot küldött ki, amelynek gróf Tisza István volt az elnöke. Gróf Tisza István dolgozta ki ez ügyben a javaslatot, amelyet a földmívelésügyi miniszterhez terjesztettek fel. A javaslat főbb pontjai a következők:

A kenyértermények mezőgazdaságunknak most is legfontosabb cikkei és a közös vámtérlet fogyasztásának nagymértű emelkedése következtében közép, vagy éppen gyenge termés esetén a vámsorompón belül értékesíthetők. Itt tehát a vámtétel tökély gyengébb esztendőben, tehát éppen mikor a gazda nagyobb támogatásra szorul, az árképzésben érvényesül. Erre a cikkre tehát hat korona védvámot kell alkalmaznunk s azt a fennálló úgynevezett határforgalmu kedvezmény megszüntetésével, tekintet nélkül más állam vámpolitikájára, kereskedelmi szerződések kötése esetében is fenn kell tartanunk. Más megítélés alá esik az első sorban állathizlálásra és ipari célokra szolgáló magvak vámtétele. Ez utóbbinak felemelése az állattenyésztésen és mezőgazdasági iparon boszorzulná meg magát, s éppen a gazdasági haladás útjába gördítene akadályokat. A jelenleg érvényben álló mérsékelt vámtétel változatlanul tartandó tehát fenn. Az állati termények túlnyomó nagy részéből tetemes felesleget állíthatunk elő; annak megfelelő értékesítése csak a vámsorompón kívül történhetik. Itt tehát nem a védvám. de a kivétel fejlesztésének kérdése áll előtérben s közgazdasági akcióknak első sorban az e téren létező számos akadály elhárítására kell irányulnia. A védvámot itt csak bizonyos negatív fontossága van: amennyiben ugyanis kivételünk nyugatra biztosítható, nem lehet kifogásunk az ellen, hogy megjelölő koncessziók tényszerűen a vámtérletünkre keletre irányuló átlalbehozatal számára. De csakis ily mérvben és korlátok között, mert a nyugati és keleti államokkal létesítendő vámpolitikai viszonyt akként kell kombinálnunk, hogy azon állati terményünk számára, amelyek kivételét biztosítanunk nem sikerül, legalább a belföldi piacot tartassuk meg. Ez általános elv alól a gyapjú képez kivételt. Egyedül nagy fontossági állati terményünk ez, melyből a vámtérleten lényeges bevételt lehet mutatkozni. Legfontosabb mezőgazdasági érdekeink melózhethetetlen kívánják, hogy a gyapjúra az érték 25—30%-át tevő vámtétel vetessék s meg vagyunk győződve, hogy a textil-ipar köréből ez ellen felmerülő aggódalmak is megszüntethetők volnának a szövöttekre vetett vámnak olymértű emelése által, mely az előállítás költségeinek a gyapjú megdrágítása által okozott emelkedésével összhangban áll. Az olasz boroknál az úgynevezett határforgalmi kedvezmény megszüntetése mellett azonban a normális vámtétel emelését melózhethetnek veljük.

Állami telepítések. Közelebb két helyen történt újabb állami telepítés. Apatiban felépült 80 ház. A telep 6384 hold és 260 családát telepítettek. A husz holdas telepek ára 8000 korona, amely összeg 4% kamat mellett 50 év alatt törlesztendő. Temes-Rekásra 100 család települ. Ezek mellett Igazialva, Magyar-Nemegye, Nagy-Sármára és Vicszre 234 család telepítését megtörtént. Bodófalva és Igazialva nagyközségi jellegtel nyertek. Erzsébetlakon, Sándoregyházaon, Bodófalván Darányi földmívelésügyi miniszter parasztingázásadagot létesített Nagy-Sármáon, F.-Muzslyán, Erzsébetlakon nemes föltelkeket létesítettek, hogy a nép telen át a házi ipari foglalkozásra szokjék. Az újabb telephelyeken az állami fásiskolából gyümölcsfákat,

az állami birtokokról vetőmagkölesont kaptak a telepesek, némely új telepen a nép gazdasági kiképzésére vasárnapi gazdasági kurzusok rendezettek.

Az Atheneum irodalmi és nyomdai részvénytársaság ma délután id. Cséry Lajos elnöklése mellett rendkívüli közgyűlést tartott, amely az igazgatóság-
nak a részvényitke felemelését célzó indítványát egyhangulag és minden vita nélkül ellogadta.

Hustermékeink kivitelének emelkedése. Sonka-kivitelünkkel 10 évvel 303 métermázsára rugott, a mult évben már 954 mm. volt. Ez év első felében 698 mm-t vittünk ki. Az utolsó ki. év emelkedése 200%, a behozatal emelkedése 60%. Mindazonáltal sonka és kolbászban sokkal több a behozatal, mint a kivétel, jól lehet, hogy kolbász-kivitelünk az idei félévben majd kétszer annyit, 293 mm. mint az előző egész évben. A szalmái kivétel tíz év alatt 6000 métermázsáról 12.000 métermázsára emelkedett. A behozatal 40%-kal emelkedett. Friss hús kivitelünk — a kiállítás évét kivéve — tíz év alatt semmit nem emelkedett. Az állatforgalmi egyezmény e tekintetben is öröndetesen változtat teremt. Mert friss hús kivitelünk főleg Ausztriával határos vármegyeinkről az eddigi egy évi kivitelnek háromszorosára szókótt. Amint ezekből kitetszik, az Ausztriával kötött állatforgalmi egyezség óta hustermékeink külső forgalma öröndetesen emelkedett.

Szeszárak. A kontingens nyerszesz ára Budapesten 40.50 korona pénzben, 41.— korona áruban. Bécsben a kontingentált készáru 45.20 korona pénzben, 45.60 korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-ővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi szeptember 22. Készlet 384 darab. Erkezett 1271 darab. Összesen 1656 darab. Eladott 1231 darab. Maradt 425 darab. — Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 90—96 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 96—100 koronáig, 300—380 klg. sulyban 96—100 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 88—92 koronáig. Malac 74—84 korona 100 kilónkint. A vásár élénk volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, szeptember 22.

A hangulat ma kedvező volt. Forgalomban került 50.000 métermázsá buza; nagyjából később, a hajózás beszüntetése előtt szállítandó árú 5 fillérrel magasabb árakon. Kész vagonárú változatlan maradt. Rozs kivételre 5—10 fillérrel emelkedett.

Eladott:

Buza, Tiszavideki: 300 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 600 mm. 79 k. 7 K. 82½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 78½ k. 7 K. 85 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 79½ k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77½ k. 7 K. 85 f., 400 mm. 78½ k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78½ k. 7 K. 70 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 87½ f., 200 mm. 78½ k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 78½ k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78½ k. 7 K. 75 f., 150 mm. 78½ k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78½ k. 7 K. 70 f., 200 mm. 77½ k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77½ k. 7 K. 70 f., 200 mm. 76½ k. 7 K. 65 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 76½ k. 7 K. 60 f.

Bihari: 100 mm. 78½ k. 7 K. 70 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 70 f.

Tolnai: 1400 mm. 77½ k. 8 K. — f. szállítva.
Fehérmegyei: 100 mm. 77½ k. 7 K. 90 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 1500 mm. 75½ k. 7 K. 65 f., 300 mm. 77½ k. 7 K. 75 f., 1200 mm. 76½ k. 7 K. 65 f., 1500 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 80 f.

Bácskai: 4675 mm. 76½ k. 7 K. 60 f., 200 mm. 74 k. 7 K. 42½ f., 100 mm. 75 k. 7 K. 45 f., 8800 mm. 74½ k. 7 K. 42½ f., 780 mm. 73 k. 7 K. 42½ f.

Csongrádi: 2500 mm. 76 k. 7 K. 70 f.

Szt.-Tamási: 4400 mm. 75 k. 7 K. 60 f.

Bécsereki: 3060 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 2500 mm. 76 k. 7 K. 60 f. szállítva.

Dunai: 3000 mm. 74 k. 7 K. 40 f.

Bánsági: 900 mm. 75½ k. 7 K. 45 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 45 f.

Pestvidéki: 200 mm. 79½ k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 63½ f., sárga, 400 mm. 78½ k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 67½ f., 200 mm. 78½ k. 7 K. 67½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 67½ f., 200 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 150 mm. 77½ k. 7 K. 57½ f., sárga, 300 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 52½ f., 100 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 150 mm. 75½ k. 7 K. 65 f., 300 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 500 mm. 76½ k. 7 K. 60 f., 200 mm. 76½ k. 7 K. 65 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 45 f., 400 mm. 75½ k. 7 K. 50 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 300 mm. 6 K. — f., 500 mm. 6 K. 85 f., hajó, 300 mm. 6 K. 80 f. ab T.-Szele, 400 mm. 6 K. 25 f. ab Nagy-Károly, 300 mm. 6 K. 85 f., 300 mm. 6 K. 80 f. J.-Mouostor, 300 mm. 7 K. — f. ab Szecso, 250 mm. 7 K. 07½ f., 300 mm. 7 K. 07½ f. Zac: 100 mm. 5 K. 50 f., 100 mm. 5 K. 20 f., 100 mm. 5 K. 22 f.

Árpa: 300 mm. 6 K. — f.

Készpénzfizetés mellett.
A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u d a	Kilós	50 kilogramm árá		Kilós	100 kilogramm árá	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki ó	75	7.25	7.40	79	7.70	7.85
"	76	7.40	7.55	80	7.80	7.95
"	77	7.50	7.65	81	7.90	8.05
"	78	7.60	7.75	82	8.00	8.15
Fehérmegyeri	75	7.25	7.40	79	7.70	7.85
"	76	7.40	7.55	80	7.80	7.95
"	77	7.50	7.65	81	7.90	8.05
"	78	7.60	7.75	82	8.00	8.15
Festviedéki	75	7.25	7.40	79	7.70	7.85
"	76	7.40	7.55	80	7.80	7.95
"	77	7.50	7.65	81	7.90	8.05
"	78	7.60	7.75	82	8.00	8.15
Bánási	75	7.25	7.40	79	7.70	7.85
"	76	7.40	7.55	80	7.80	7.95
"	77	7.50	7.65	81	7.90	8.05
"	78	7.60	7.75	82	8.00	8.15
Bácskai	75	7.25	7.40	79	7.70	7.85
"	76	7.40	7.55	80	7.80	7.95
"	77	7.50	7.65	81	7.90	8.05
"	78	7.60	7.75	82	8.00	8.15

Egyéb gabonafélék		Kilós	50 kilogramm árá	
			K.-tól	K.-ig
Rozs	uj előrendű	70-72	6.95	7.10
"	másrendű	—	6.65	6.80
Arpa	takarmány	60-62	5.90	6.10
"	égetni való	62-64	5.60	5.80
"	szőlőre való	64-66	—	—
Zab	—	39-41	5.30	5.50
Tengeri	ó búsági	—	5.10	5.25
"	másnemi	—	6.40	6.60
Repece	uj közepesi	—	13.50	14.00
"	búsági	—	—	—
Köles	—	—	5.70	5.80

A határidőszület folyamán a következő kőtések történtek:

Buza októberre	7.64-7.69
Buza áprilisra	8.09-8.11
Rozs októberre	7.19-7.23-7.22
" áprilisra	7.51-7.54-7.53
Tengeri szeptemberre	0.-0.-
Tengeri májusra (1901.)	4.99-5.01-5.00
Zab októberre	5.23-5.24
Zab áprilisra	5.53
Repece augusztusra	—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapított meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	7.67	pénz	7.68	áru
Buza áprilisra	8.09	"	8.10	"
Rozs októberre	7.20	"	7.22	"
Rozs áprilisra	7.50	"	7.52	"
Zab októberre	5.22	"	5.24	"
Zab áprilisra	5.52	"	5.54	"
Tengeri szeptemberre	6.80	"	6.81	"
Tengeri májusra (1901.)	4.99	"	5.-	"
Repece augusztusra	—	"	—	"

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza októberre	7.65-7.66
Buza áprilisra	8.08-8.09
Rozs októberre	7.17-7.18
Rozs áprilisra	7.47-7.48
Tengeri októberre	6.65-6.75
Tengeri májusra (1901.)	4.99-5.05
Zab októberre	5.22-5.23
Zab áprilisra	5.53-5.54
Repece augusztusra	—

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde szilárd irányzáttal indult meg, melynek főokai voltak a berlini pénzpiac olcsósága és a tegnapi esti szilárd külföldi zárlatok. Azonban e szilárdság mellett sem értek el értékeink nagyobb forgalmat a szokottnál; amennyiben még mindenki tartózkodó álláspontot foglalt el.

A helyi értékek piaca ismét teljesen el volt hanyagolva. Rimamurányi kivételével, melyben néhány kőtes eszközöltetett, egy értékben sem fordult elő üzlet.

A déli tőzsde kezdetben szintén szilárd irányzatot követett, míg a második felében a berlini kasszapiac hanyasága folytán teljesen ellanyhult. Itt az államvasutársaságok érdekei lényegesen kevesebbet kaptak.

A valuták és érevalók változatlanok.

Az előtőzsde szilárd irányzatú.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 674.—, Osztrák hitelrészvény 658.—, Osztrák-Magyar államvasuti részvény 670.50-672.—, Rimamurányi 535.50-538.50 korona.

A déli tőzsde gyengébb, vége felé ellanyhult.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 672.—, Osztrák hitelrészvény 655.—, Osztrák-Magyar államvasuti részvény 669.25-671.50, Rimamurányi 535.—, 536.—, Jelzálog hitelbank részvény 429.—, 430.— korona.

Forgalomba került: 4 1/2%-os magyar regalekötvény 9.50. Salgótarjáni közszénbánya részvény 659 korona árfolyammal.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradtak: Osztrák hitelrészvény 654.—, Magyar hitelrészvény 671.—, Leszámlított bank részvény 446.—, Rimamurányi vasúti részvény 632.—, Osztrák-Magyar államvasuti részvény 669.—, Közüti vasút részvény 600.—, Villamos vasúti részvény 288.— korona árfolyammal.

Államadósság.		Pénz	Áru
Magyar arany, 4/10, koronán 4/10	96.70	95.20	91.23
1876. évi keleti vasúti államkölcsön aranyb., addióv. 4/10	97.50	98.50	—
1881. áll. arany-kölcs. 4/10	100.—	101.—	—
1889. áll. arany-kölcs. 4/10	99.60	100.10	—
1891. áll. arany-kölcs. 4/10	77.50	78.50	—
1870. áll. ny. köll. 200 K.-as	163.—	164.—	—
1870. áll. ny. köll. 100 K.-as	163.—	164.—	—
Magyar regaleköt. kötvények 4/10	98.35	99.10	—
Horr. szlav. jelzálog kötvények 4/10	99.50	100.50	—
Magy. földteremt. kötvény 4/10	90.—	91.—	—
Horr. Szlav. földteremt. kötv. 4/10	92.50	93.50	—
Tiszai és szegedi ny. köll. 4/10	142.—	143.—	—
Horr. Szlav. jelzálog kötv. 4/10	—	—	—

Bankok.		Pénz	Áru
Angol-osztrák bank	275.—	276.—	—
Budapesti bank	178.—	178.—	—
Egyesült bank	320.—	325.—	—
Első magyar iparbank	163.—	165.—	—
Fiumei hitelbank	—	—	—
Fővárosi bank részv.	—	—	—
Vény-társaság	219.—	221.—	—
Hazai bank részv.	—	—	—
Hermes m. áll. váltó	210.—	220.—	—
Horr. Szlav. jelzálogbank	311.—	314.—	—
Magyar általános hitelbank	672.—	673.—	—

Záloglevél, elsőbbségek.		Pénz	Áru
Egyes. bp. f. v. tak. pénzt. 4/10	98.—	99.—	—
Készletk. országos földhitelint. 4/10	101.50	102.50	—
Ugyanaz 4/10	101.—	101.50	—
Ugyanaz 60% évre 4/10	98.—	99.—	—
M. agr. és járad. szőlőköt. 4/10	98.—	99.25	—
Ugyanaz járj. visszasz. 4/10	96.50	97.—	—
Ugyanaz záloglevél 4/10	98.—	99.—	—
M. földhitelint. papírban 4/10	99.50	100.50	—
Ugyanaz 4/10	91.50	92.—	—
Ugyanaz koronán 4/10	91.25	91.75	—
Ugyanaz talajvált. 4/10	91.—	92.—	—
Magyar jelzáloghitelint. 4/10	97.—	98.—	—
Ugyanaz 4/10	94.25	94.50	—
Ugyanaz 4/10	97.25	98.25	—
Ugyanaz ny. köll. 4/10	118.25	119.25	—
Ugyanaz 3/10	103.—	104.—	—

Takarékpénztárak.		Pénz	Áru
Egyesült Budapesti fővárosi	210.—	210.—	—
Magyar általános	550.—	560.—	—
Országos központi	1880.—	1890.—	—
Pesti hazai első takarékpénztár	16900.—	16900.—	—

Malmok.		Pénz	Áru
Concordia-malom	450.—	460.—	—
Első pesti malom	490.—	510.—	—
Eszterházi-malom	435.—	440.—	—
Luiza-malom	230.—	232.—	—

Iparvállalatok.		Pénz	Áru
Budapesti tégl. és mészkő	150.—	160.—	—
Bpest-észterházi téglagyár r. t. k.	340.—	350.—	—
Egyesült tégl. és mészkő	10.—	20.—	—
Északmagyarországi közszénbánya	240.—	245.—	—
Felsőmagyarországi tégl. és kősz. bány. r. t. k.	225.—	230.—	—
„Jász” téglagyár részv. társ.	60.—	65.—	—
Kőbányai gőztéglagyár társaság	875.—	900.—	—
Kősz. bány. polgári részv. társ.	134.—	138.—	—
Kősz. b. és téglagyár r. t. k.	345.—	355.—	—
Magyar aszfalt részv. társaság	338.—	342.—	—
Magyar áll. közszénbánya r. t. k.	212.—	214.—	—
Magy. gőztégl. cement- és gipszgyár	—	—	—
Salgótarj. közszénbánya	658.—	660.—	—
Ujpesti tégl. és mészkő	175.—	180.—	—
Első m. aszf. gőzgyár r. t. k.	240.—	250.—	—
„Danubius” m. bány. gyár r. t. k.	159.—	164.—	—
Gáz és társ. vasút r. t. k.	3220.—	3240.—	—
Rimamur. salgótar. vasúti r. t. k.	585.—	590.—	—
Schlick-féle gépgy. Altona	225.—	235.—	—
Franklin-Társulat	620.—	630.—	—
Körmös-műintézet	20.—	30.—	—

Közlekedési vállalatok.		Pénz	Áru
„Adria” m. tengerhaj. r. t. k.	480.—	492.—	—
Budapesti alagút társulat	—	—	—
Budapesti közúti vasút r. t. k.	600.—	601.—	—
Ugyanaz, évezeti jegy	385.—	395.—	—
Budapest vill. vasút r. t. k.	288.—	290.—	—
Ugyanaz, évezeti jegy	80.—	85.—	—
Budapest-úpest-rákosp. vill. kv.	115.—	120.—	—

Közlekedési vállalatok.		Pénz	Áru
Déli vasút	118.—	114.—	—
Dunagőzhajózási részv. társ.	774.—	779.—	—
Kassa-oderbergi vasút r. t. k.	351.—	355.—	—
Magyar gőzmozg. vasút r. t. k.	408.—	410.—	—
Magyar gőzhajózási részv. társ.	—	—	—
Országos központi vasút r. t. k.	669.25	669.75	—

Közlekedési vállalatok.		Pénz	Áru
Déli vasút	118.—	114.—	—
Dunagőzhajózási részv. társ.	774.—	779.—	—
Kassa-oderbergi vasút r. t. k.	351.—	355.—	—
Magyar gőzmozg. vasút r. t. k.	408.—	410.—	—
Magyar gőzhajózási részv. társ.	—	—	—
Országos központi vasút r. t. k.	669.25	669.75	—

Közlekedési vállalatok.		Pénz	Áru
Déli vasút	118.—	114.—	—
Dunagőzhajózási részv. társ.	774.—	779.—	—
Kassa-oderbergi vasút r. t. k.	351.—	355.—	—
Magyar gőzmozg. vasút r. t. k.	408.—	410.—	—
Magyar gőzhajózási részv. társ.	—	—	—
Országos központi vasút r. t. k.	669.25	669.75	—

Közlekedési vállalatok.		Pénz	Áru
Déli vasút	118.—	114.—	—
Dunagőzhajózási részv. társ.	774.—	779.—	—
Kassa-oderbergi vasút r. t. k.	351.—	355.—	—
Magyar gőzmozg. vasút r. t. k.	408.—	410.—	—
Magyar gőzhajózási részv. társ.	—	—	—
Országos központi vasút r. t. k.	669.25	669.75	—

Közlekedési vállalatok.		Pénz	Áru
Déli vasút	118.—	114.—	—
Dunagőzhajózási részv. társ.	774.—	779.—	—
Kassa-oderbergi vasút r. t. k.	351.—	355.—	—
Magyar gőzmozg. vasút r. t. k.	408.—	410.—	—
Magyar gőzhajózási részv. társ.	—	—	—
Országos központi vasút r. t. k.	669.25	669.75	—

Bíztosító-társaságok.		Pénz	Áru
Bécsi bíztosító társulat	400.—	410.—	—
Bécsi élet- és járadékbit. társ.	520.—	530.—	—
Első magyar által. bit. társ.	5100.—	5200.—	—

Sorsjegyek.		Pénz	Áru
Bazilika-sorsjegy	11.50	12.50	—
Bécsvárosi ny. köll. 1874.	382.—	392.—	—
Budapesti sorsjegy	123.—	125.—	—
Jó-szül. sorsjegy	6.—	6.50	—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	18.—	19.—	—
Párizs-sorsjegyek	302.—	306.—	—
Faluty-sorsjegyek	132.75	134.75	—

Pénznekem és váltók.		Pénz	Áru
Magyar vagy osztrák arany, vert.	11.48	11.52	—
20 frankos arany	19.32	19.35	—
20 markos arany	23.96	23.72	—
Német bírd. bank-jegy	118.35	118.55	—
Francia bankjegy	96.25	96.55	—
London 10 font sterling	242.—	242.40	—
Lingott	118.45	118.60	—
Német bankpénz	90.50	90.95	—
Párizs 100 frankfr.	96.25	96.55	—

A budapesti terménnytőzsde.

A terménnyüzletben a szezonzeri hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terménnyüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: luerna magyar —, korona, vörös aprószemű —, korona, vörös erdélyi —, korona, vörös búsági —, korona, középszemű —, korona, nagyszemű —, korona, Disznózsir: budapesti: 61.—, 61.50 korona, vidéki —, korona. Táblaszalonna: légszártított vidéki —, korona, városi 4 darabos 53.50-54.—, korona, 3 darabos 54.50-55.—, korona, üstölt —, korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —, korona 120 darabos —, korona, 100 darabos —, korona, 85 darabos —, korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség —, korona, 100 darabos —, korona, 85 darabos —, korona, Szilva: szilvóniai —, korona, szerbiai 18.—, 18.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A megnyitási szilárd, a zárlat nyomott Berlinre. Bécs, szeptember 22. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2%-os aranyjárdék 114.50. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 142.—, Magyar vasúti kölcsön ezüstben 95.50. Magyar keleti vasúti állami kötvény 116.50. Magyar leszámlító- és pénzváltóbank 44.—, Rimamurányi vasútrészvény 532.50. Magyar koronajárdék 90.85. 4 1/2%-os Magyar földteremt. kötvény 89.60. Magyar hitelbank részvény 670.—, Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 163.—, Kassa-oderbergi vasúti részvény 351.—, Magyar kereskedelmi bank —.

Bécs, szept. 22. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/2%-os papírajárdék 97.25. 4 1/2%-os osztr. aranyjárdék 115.95. 1880-iki sorsjegy 132.10. Osztrák hitelrészvény 392.—, Angol-osztrák bank 274.—, Bécsi bankjegyzet 491.—, Osztrák-magyar bank 1709. Déli vasút 112.—, Dunagőzhajózási részvény 774.—, Dohányrészvény 297.—, Császári és királyi arany 11.46. Német bankváltók 118.32. 4 2/2%-os ezüst járdék 97.10. Osztrák koronajárdék 97.50. 1864-iki sorsjegy 195.—, Osztrák hitelintézet részvény 654.50. Unionbank 551.—, Osztrák Landerbank 417.—, Osztrák-magyar Államvasút 669.—, Elbavölgyi vasút 463.—, Alphei bányarészvény 463.—, 20 frankos arany 19.30. Londoni váltóár 242.—, Bécsi Tramway Litt A. 272.—, Bécsi Tramway Litt B. 216.—, Lapót, kohó —, Az irányzat nyomott.

Bécs, szept. 22. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 654.—, Magyar hitelrészvény 671.—, Angol-Osztrák bank 274.50. Bécsi bankjegyzet 491.—, Union bank 551.—, Landerbank 417.—, Osztrák-magyar államvasút részvény 699.25. Lombard

204.25. Osztrák-magyar államvasút 142.—. Déli vasút 25.10. Eszaknyugati vasút —. Elhavölgyi vasút —. Orosz bankjegyek 271.50. Orosz bankjegyek 271.50. (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, szeptember 22. (Zárlat.) 4²⁰-os ezüst-árakék 95.90. 1880. sorsjegye 138.—. Déli vasút 25.75. 4⁰⁰-os osztrák aranyárakék 98.50. Osztrák hitelrészvény 204.75. Osztrák-magyar államvasút 142.—. Olasz járadék 93.70. 4⁰⁰-os magyar aranyárakék 96.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, szeptember 22. (Zárlat.) 4²⁰-os papír-árakék 96.70. 4⁰⁰-os osztrák aranyárakék 97.50. Magyar koronajáradék 90.25. Osztrák-magyar bank 121.30. Déli vasút 25.50. Elhavölgyi vasút —. Londoni váltóár 204.42. Bécsi bankjegyek 122.50. Villamos részvény 125.90. 3⁰⁰-os magyar aranyárakék 96.20. 4²⁰-os ezüstárakék 96.25. 4⁰⁰-os magyar aranyárakék 96.20. Osztrák hitelrészvény 204.60. Osztrák-magyar államvasút 142.20. Eszaknyugati vasút —. Bécsi váltóár 84.35. Párisi váltóár 512.83. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 235.—. Az irányzat bágyadt.

Frankfurt, szeptember 22. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Artyolamok január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 205.15. Osztrák-magyar államvasút 142.—. Déli vasút 25.25. Osztrák aranyárakék —. Olasz járadék 93.30. Laura-kohó 191.40. Harpeni 176.30. Discont —. Alpesi —. Bécsi bankjegyek —. Az irányzat csöndes.

Páris, szeptember 22. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút 712.—. 4⁰⁰-os osztrák aranyárakék 98.55. Osztrák Landerbank —. 3⁰⁰-os francia járadék 100.77. Ottomán bank 539.—. 3¹⁰-os francia járadék 102.10. Alpesi bányarészvény —. Déli vasút —. 4⁰⁰-os magyar aranyárakék 97.20. Párisi bankrészvény 1110. Olasz járadék 93.40. Francia törleszt. járadék —. Osztrák földhitelintézet részvény —. Török dohányrészvény 327.—. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 22. A sertésüzlet irányzata változatlan.
A) **Hízott sertések ára:** I. A Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (párkint 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Oreg közep (párkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (párkint 320 kilogramm felüli súlyban) 97—98 — fillérig. Fialat közep (párkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 96—97 — fillérig. Fialat könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 98—99 — fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (párkint 280 kilogramm felüli súlyban) 96—97 — fillérig. Közep (párkint 240—260 kilogramm súlyban) 95—96 — fillérig. Könnyű (párkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. III. Romániai: Nehéz (párkint 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közep (párkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl). Nehéz (párkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (párkint 260 kilogramm felüli súlyban) 96—97 — fillérig. Közep (párkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 95—96 — fillérig. Könnyű (párkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 94—95 — fillérig.

Sertésüzlet 1900. szeptember 20. napján volt készlet 38.567 db. — 1900. szeptember 21. napján felhajtott 707 darab. 1900. szeptember 21. napján elszállított 642 darab. 1900. szeptember 22. napjára maradt készletben 38.632 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 21. —

Kinevezések és áthelyezések. A pénzügyminiszter a nagy-beckerei m. kir. pénzügyigazgatósághoz Kirechnokfi Lajos pénzügyi számszót és Rév Mór pénzügyi fogalmazók gy. kornokot ideiglenes minőségben pénzügyi fogalmazókká, — Schlesinger Lipót zalaegerszegi adóhivatali gy. kornokot az esztergomi és Mareszky János battonyai adóhivatali gy. kornokot a kalocsai m. kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adóírást, — a bosterebányai m. kir. pénzügyigazgatósághoz Stefancz József székesfehérvári kir. adófelügyelői pénzügyi kezelési gy. kornokot ideiglenes minőségben pénzügyi iradatoszt, — a löseai m. kir. pénzügyigazgatóság Pethő Géza adófelügyelői pénzügyi kezelési gy. kornokot ideiglenes minőségben pénzügyi iradatoszt, — a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság László Sámuel zilahi pénzügyigazgatási díjokot ideiglenes minőségben állami végrehajtóvá, az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság Bolla Ferenc pénzügyi főigazgató ideiglenes minőségben állami végrehajtóvá kinevezte; a fumei m. kir. pénzügyigazgatóság Szlavich Ignác adóhivatali díjokot ideiglenes minőségben állami végrehajtóvá és Skrgatics Delimir zágrábi lakos magánhivatalnokot ideiglenes minőségű díjtalan kir. pénzügyi számgyakorokká a zágrábi kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszékhez nevezte ki. Az igazságügyminiszter pedig Paskády János temesvári kir. törvényszéki írnokot a tasnádi kir. járásbírószékhez és Lőrinczi Károly kolozsvári dík. kir. járásbírószékhez a tekei kir. járásbírószékhez helyezte át.

Pályázatok. Algyeyi a gyulafehérvári törvényszékhez 2 hét alatt, — Gondnok a szamosújvári kir. orsz. ügyintézőhöz október 31-ig, — Iradatoszt az egeri törvényszékhez 2 hét alatt, — Írnok a nagyzebeni törvényszékhez 4 hét alatt, — Algyey a pécsi kir. ügyészséghez 2 hét alatt, — Pénzügyi fogalmazó a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság, — Hivatalos a kolozsvári főmihivatalhoz október 20-ig, — Közigazgató a téesi közigazgatói székhez október 12-ig, — Postamester Bezőre (Ungvege) október 12-ig, — Bíró a tordai törvényszékhez 2 hét alatt, — Jevző a veszprémi törvényszékhez 2 hét alatt, — Altiszt (felmérő) a főfelmérő és fémbeviteli hivatalhoz, — Kezelő (írnok) a dévati törvényszékhez 4 hét alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

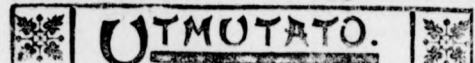
Budapest, szeptember 22.

A maximum keleti irányban haladva, Közép-Európa fölé érkezett, míg a depresszió helyét északi Skandinávia fölött megtartotta.

Esők csupán északi és keleti Európában fordultak elő, míg egyebütt az idő a maximum hatása alatt száraz és jobbra derült. A reggeli hőmérsékletek Közép-Európában alacsonyok.

Hazánkban tegnap számos helyen voltak esők, de ma reggel az időnek ismét szárazra fordulása tapasztalható.

Küldetés: Tulnyomán derült, száraz és nappal meleg idő várható.

Sternberg Armin és Testvére bungszergyár, cs. és kir. udv. szállítók B. dapest, VII. K. repesi-ut 36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károlyi-körút sarkai. Zeneapala. Megjelent! MAGYAR-TILINKO-ISKOLA, melynek segítségével a tilinkók tökéleteséggel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Egyszermind 65 legszebb magyar s más kedvelt darab. Ára 1 frt 50 kr.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölcsön Részvénytársaság. Beizott részvénytőke: 10 millió korona. Vezérigazgató: Benke Gyula, VI. ker., Andrassy-ut 5.

Első Leánykiképzési Egylet Budapestben, VI. ker., Teréz-körút 40—42. szám. Alapítvány 1863. évben. Kifizetett nárszámlák 1892. december hó 31-ig 1.600.000 frt. Legelőnyösebb feltételek kiképzési biztositásokra 300 frttól 10.000 frtig.

Viz állás.

Szept. 22.	Szept. 21.	Szept. 22.	Szept. 21.
méter	méter	méter	méter
Inn Duna	Schärding — 0.02 0.80	Tisza	M-Sárga — 0.80 0.20
• Linz — 1.02 0.60	• Terebnya — 0.02 0.02	• V-Sárga — 1.02 1.02	• V-Sárga — 1.02 1.02
• Bécs — 1.12 1.14	• Tokaj — 0.85 0.85	• Tisza-Föld — 0.75 0.75	• Szolnok — 0.58 0.58
• Komárom — 1.38 1.45	• Csenger — 0.58 0.58	• Csenger — 0.58 0.58	• Csenger — 0.58 0.58
• Budapest — 0.60 1.00	• Sziget — 0.74 0.74	• Sziget — 0.74 0.74	• Sziget — 0.74 0.74
• Paks — 0.42 0.40	• Török-Bécs — 0.83 0.75	• Török-Bécs — 0.83 0.75	• Török-Bécs — 0.83 0.75
• Mohács — 1.28 1.24	• Tisza — 0.85 0.91	• Tisza — 0.85 0.91	• Tisza — 0.85 0.91
• Gombos — 1.73 1.80	• Bodrog — 0.90 0.90	• Bodrog — 0.90 0.90	• Bodrog — 0.90 0.90
• Újvidék — 0.28 1.13	• Sajó — 1.87 1.88	• Sajó — 1.87 1.88	• Sajó — 1.87 1.88
• Pancsova — 0.22 0.20	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Orsova — 1.10 1.14	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Magyarfalva — 0.17 0.20	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Zselica — 0.20 0.20	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Temesvár — 0.25 0.32	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Szeged — 0.46 0.43	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Sz. Gotthárd — 0.23 0.23	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Sárvár — 0.20 0.21	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Győr — 1.72 1.75	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Füzess — 0.70 0.70	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Zákány — 0.46 0.46	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Barcs — 0.17 0.15	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Ecsk — 0.60 0.42	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• M-Szabad — 0.70 0.70	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Záhony — 0.30 0.33	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Szécs — 0.70 0.72	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Mitróvia — 1.05 1.10	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Duda — 0.41 0.41	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Szendrő — 0.10 0.10	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Keszthely — 0.02 0.02	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Lőrinczi — 0.12 0.12	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Homonai — 0.08 0.08	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58
• Ung — 0.08 0.08	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58	• Hód — 0.73 0.58

HAZAI IPARTERMELŐK ISMERTETŐJE.

Ruházati ipar.

Egyévi kárpátsékek egy-nadrág és felszereléseket legelőnyösebben beszerezhetők Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapestben. Árjegyzéket ingyen küld a cég.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely. Gyárt nyers, fehérített és színes pamutrukat.

Első magyar pamut-tesztör és balata hajtoszj-gyár. Levy James, Pozsony. Elsőrendű szin-borszjak, pamut- és kenderfelhúzószjak.

Gyapjaszövő szöveteket, Nagydisznó. Legjobb halinaszövő, lábkörök, lábszőnyeg és katonatarkó gyártása. Megrendelések a nagydisznói gyapjaszövő-szöveteket áruházi raktárhoz, Temesvártól intézendők.

Wolfner Gyula és társa gyapjaszövő Újpesten.

Gép ipar.

Sángerhauseni gépgyár magyarországi gyártaleve. Budapest, Külső Váci-ut 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezésekhez.

Röck István Budapest, IX. Soroksári-utca 24 és Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hűtők, jéggépek, vízmezők, gőzmozgók, gőzturbinák, olajgyári- és borszási berendezések.

Hozsag testvérek részvényári Péc.

Legjobb és legelőnyösebb be-vasárlási forrás! Beszerelhetők náluk az összes szíjgyártó, kárpitos, nyerges és kocsiparkosztási cikkek, Galvanizálnak, mekeleznek, aranyoznak, ezüstöznek bármely kis-csiny és nagy tárgyakat, mindezek a leggyorsabban és legpontosabban eszközöztetnek. Raktáron van dus választékok: bel- és külföldi nemezek, kész izaszok, szőval az összes a szakmába vágó cikkek.

Kühne E. meőgazdasági gépgyár Mosonban. Főraktár: Budapest VI. Váci-körút 57/a. Hungaria — Orli — és mindenmő gazdasági gépek.

Hirman Ferenc fémöntő és ércvár gyár Budapest, VII. Csányi-u. 9.

Ganz és társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság Budapestben, ajánl: Gépeket készn vagy éreket lejtésére; kereszteléseket és kerekítéseket; gőrgőntés hengereket és gőrgőntő zúzómalomokat; Hengerezéseket és egész malomberendezéseket; Gépeket papir, farost és cellulose gyártására; Turbinákat; Gőzmotorokat; Frictiók kapcsolókat és dynamo merceket.

Varrógép, Kerekpárok. Az első magyar varrógép és kerekpárgyár részvénytársaság, Budapest, X. Tisziviselőtelep.

Seltenhoffer Frigyes fia, Sopron. Harangok, vas harangállványok, tűzoltófelszerelések, kutyaszivattyúk.

Miklóssy-féle acélmű-

gyárt Péc. Gyárt meőgazdasági, bányászati és vasuti szerszámokat. Árjegyzék kéréndő.

Faipar.

Az Apatini kosárfonók szövetezete, mint az „Országos központi hitel-szövetkezet” tagja, készít mindenmő kosárfűt és butordarabot, mint egy- és kétföldi női kar-kosarakat, placi-kosarakat, kézi-bőrdönt, virágkosarakat, virágasztalokat, munka-kosarakat munka-állványokat és káztűt; a legelsősinább kivitelben; továbbá kerti-szekereket, öltöket, szőlyveket, padokat, asztalokat és egész szobaberendezéseket bambuszból; gyermek, üő- és babakocsiakat, papir-kosarakat és utazóbőröndöket. Nagy választék. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Építő ipar.

Senczúr testvérek cementgyára, Magyarországon (Zemplénmegye) készült portland- és román cementet kitűnő minőségben.

Neuschloss Károly és fia Budapest, VI. Andrassy-ut 19. Gőzfűtőtelepek: Budapest, Szepes-Renete, Gereblye, Bodoka, Gyula, Toplelya, Puhá- és keményfából fűrészt áll anyagok.

Neuschloss Ödön és Marcel. Parketgyár, asztalok és építési vállalat, Budapest, felső-rakpart 10. Állandó nagy készlet mindenmő egyszerű és díszes parketákból és puhafapadlóparketákból.

Kunoss Vilmos és fia Budapest, VI. Teréz-körút 38. Hanggyártószöveti intézet, zenemű, könyv- és könyvmoz, ellenőrzési és menedzseri, vána- és helypénz bárcák tömeges gyártása.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Papir ipar.

Spiegel Vilmos és társa papirgyára, Keszthely. Készít minden minőségű legészárított és merített csomagoló papírt, színes- és egyoldalt simított papírt és papírmézt.

Kauitz G. és fia Budapest, V. Vadász-utca 28. Üzleti könyvek, másoló-könyvek, rajtművek és iskola-füzetek.

Első magyar acélíró, tollszár- és indigo maszólapgyár. Schuler József, Budapest. Gyártalep és Iroda VI. Dalmok u. 26. sz. Gyárt vegyi osztályban: Fényérzékeny negatív és pozitív másolólapot és vázlat. Szabadalmazott indigó és színes másolólapot. Rajzmásolólapot és olajlapot. Fénymásolókat azonnal eszközöltenek: egy □ méter negatív 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Kunoss Vilmos és fia Budapest, VI. Teréz-körút 38. Hanggyártószöveti intézet, zenemű, könyv- és könyvmoz, ellenőrzési és menedzseri, vána- és helypénz bárcák tömeges gyártása.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. Budapest, Üllői-ut 66. hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön-ből hol és külföldi fanneműből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Betűöntőde.

Első magyar betűöntőde részvénytársaság Budapest, Dancsffy-utca 32. sz. Folyton dos raktárt tart magyar, német, horvát, szerb, román, cseh és bolgár ékezetű könyv- és címírásokon. Körzetek, kizárások, különféle ékeztetések és egyéb nyomdai felszerelvények. Rézlemlő-gyártás. Mechanikai műhely. Galvanoplasztika. Tömöntőde. Üzemzár. Telefon 23—70.

Bányászati és kohászat.

Magyar általános kőszénbánya részvénytársulat, Budapest, V. Erzsébet-ut 19. Bányák: Putnok, Sajó-Szent-Péter, Tata.

Salgótarjáni kőszénbánya részvénytársaság Budapest, V. Erzsébet-ut 16.

Agyag és üvegipar.

Első magyar chamotte és agyárgyár, Deutsch Bertalan, Losonc. Tuzáló nyers agyag, quarz és homok; égetett tuzáló, quarz, chamotte- és dynastégák; alagsóvek.

Léderer Márton, Éled (Biharm). Tuzáló (chamotte) téglák, disztégák, piros és fehér, alagsóvek, gyári kemény téglák, trancia bornyolt tetőcserep, kitűnő mész.

Róth Miksa üvegfestészeti műterme, Budapest, VIII. Kender-utca 24.</

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1900. szeptember hó 23-án.

Sába királynője.

Nagy opera 4 felvonásban Zénjét szerzte Goldmark K. Szövegét írta Mosenthal.

Személyek:

Salamon	Ney D.	Sulamit	Vasquezne
Báti Hanán	Mihályi	Sába királynője	Díósnyé
Assád	Broulik	Ásaroth	Berts M.
Főpád	Szendrói		

Kedzete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. szeptember hó 23-án.

Harmadszor:

Aranyasszony.

Vigjáték 4 felvonásban. Írták Schöthan és Koppel-Elfeld. Magyarosította Makai Emil.

Személyek:

Éva	Alsóghy	Borbála	Vizvárné
Péter	Dezso	Agnes	Maróthy
Zsófia	Ujházi	Gyuszi	Ligeti J.
Gerlovary	N. day	Balázs	Hetényi

Kedzete 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. szeptember hó 23-án.

Másodsor:

A takácsok.

Színmű 5 felvonásban. Írtá Hauptmann Gerhart.

Fordította Komor Gyula.

Személyek:

Dreissiger	Szathmáry	Anna	Varsányi
Dreissiger	Rosta	Wiegand	Székely
Pfeifer	Tapolczai	Schmidt	Vendrei
Neumann	Gyözö	Hornig	Gyöngyi
Gyakornok	Erdősi	Wittig	Kazalcsky
Weinhold	Gyözö	Wagner	Szerényi G.
Kittelhaus	Márai	Baumert	Kereszturi
Kittelhaus	Márai	Hilsen	Nikó
Bäcker	Fényesi	Romann	Nándor
Baumert	Gál	Heiber	Kassay
Ansgore	Balassa	Weber	Kovács
Hilse	Hegedüs	Piedler	Mezői
Gottlieb	Bihari	Ulrich	Gyárfás
Lujza	Jászai	1. fiatal takács	Erődy
Mika	Holász	2. "	Ács
Jäger Mária	Góta	3. "	Károcs
Baumert	Hunyady	1. takácsassz.	Jeney V.
Emma	Berzsei	2. "	Bátori
Berta	Negrády	Utazó	Bárdi
Fritzi	Soldész	János	Kassay
Heide	Dayka	Emmy	Kassay
Kutsche	Rószék	Takács	Bodnár
Weisel	Vendrei	Földmívelő	Nándor
Weisel	Makróczy	Erdős	Lévay

Kedzete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. szeptember hó 23-án.

Blaha Lujza asszony mint vendég.

A piros bugyellár.

Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban.

Írtá Csepregy Ferenc.

Személyek:

Török Mihály	Szirmai	Hájas, ispán	Horváth
Zsófi felesége	Blaha	Köza Gyurka	Vidor
Julia asszony	Jászai	Misi postás	Ujvári
Menci	Gazsi	1-8 kisbír	Déli
Huszárkapitány	Tollagi	2. k.	Lejtényi
Csillag Pál	Kiss	Öregbörse	Hillei
Peták	Szabó	Jóska, kocsi	Kovács
Boros	Marton	Egy legény	Pécsi
Pennás, jegyző	Kovács	Egy leány	Gyöngyösi

Kedzete 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. szeptember hó 23-án.

L. Komáromi Marika bucsufelléptél.

A gésák

vagy: Egy japán teaház története.

Enekes játék 3 felvonásban. Írtá Owen Hall. Fordította Faj J. Béla és Makai Emil. Zénjét szerzte Sidney Jones.

Személyek:

Reginald	Beöthy	Bolton	Galambos
Bronville	Vidor	Yun-Csi	Giréth
Cunningham	Odry	Imári mári	Boross
Grimston	Ráthonyi	Mimóza	Komáromi
Downey	Simon	Molly Somors	Ludofsky

Kedzete 7 1/2 óraker.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-utca 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

FOLIES CAPRICE.

9 óraker Ma új műsor. 9 óraker

Elne grosse Kinderei.

Bohózat

10 óraker 10 óraker

Báró és bojár.

Bohóság.

11 óraker 11 óraker

Hotel Narrenhaus.

Bohózat. Írtá: LEITNER II.

Ma és mindennap este 8 óraker honvédszenekar hangversenye

... a magyar királyi karnagy ur szándékos vezetésével

Grand Café Hanusz Béla nagykávéházában. VII. Erzsébet-körút 53. a körút fürdő palotájában.

Ehm János éttermel a Nemzeti Színház épületében

Ma és mindennap Bandi Marci és fiai kedvelt zenekara hangversenye.

... Színház után friss étlap.

PUTZER pince-éttermében Deák-tér.

Ma és minden este SCHREYER, II. Vilmos császár által kitüntetett hegedűművész hangversenye. - Számos látogatásért esedezik

Putzer György vendéglős.

KELETI KÁVÉHÁZ VII. CSÖNÖR-UT 14. SZ.

Ma és minden este hangversenye a Salaton-Fürdő hírnöve zenekar KISS JANCSI vezetésével

TÁTRA NAGYKÁVÉHÁZ. Családok szórakozó helye VII., Király-utca 77.

Ma és mindennap Torjado remek hölgyzenekar Rosenzweig kedvelt karmester vezetésével

Külön szobák. Hűdég buffet. Gröner Jacques, kávé.

GROSS ÖDÖN Ujjföld és Rostély-u. sarok.

Ferenci kávéházában Csöke közkezdveltségű zenekara este 8-ig hangversenye.

Figyelmes kiszolgálás. Separék. Mérsékelt árak.

Ma és minden nap az Otthon kávéházban

Kerepesi-ut 9. szám. Banda Marci veje Bajza Előzők Endi debreceni közkezdveltségű zenekara hangversenye.

Tízlettel Jollinek B.

HOTEL „UNION“ SZÁLLODA

Budapest, az Operával szemben, étterem, telefon, villany-világítás.

Utazóknak kedvezmények.

Népközlöhetben minden háztartás, szálló, vendéglő és kávéház számára.

KHINAEZÜST.

6 ár. evőkanál 4.50 12 ár. evőkanál ... 8.50

6 ár. evővilla 4.50 12 ár. evővilla ... 8.50

6 ár. asztali kés 4.50 12 ár. asztali kés ... 8.50

6 ár. kávékanál 2.50 12 ár. kávékanál ... 4.50

6 ár. tejszűrő 2.50 12 ár. tejszűrő ... 4.50

6 ár. kezesekkel valódi ... 4.50

Utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett.

Nem telés esetén kötelezem magam, hogy a vételt azonnal készpénzben visszafizetem.

SPUTZ ARMIN, BÉCS IX/L, Rossauerlände 15.

Képes árjegyzék 10 kr. bérjeggyel beküldés ellenében bérmentve. - Küldök 1 kivételmenttel minőségirányítást 50 kr. bérjeggyel beküldés ellenében bérmentve.

75574. szám. II-2-a.

Gabona eladás.

A gödöllői m. kir. koronaadalom 1900. évi terméséből:

1200 métermázsza rozs és 600 métermázsza árpa

f. évi október hó 8-án d. e. 10 óraker

Gödöllőn, a m. kir. koronaadalom igazgatásának irodahelyiségében, zártírási helyi ajánlatok útján, nyilvános ajánlati versenytárgyaláson el fog adatni.

Az eladásra kerülő terményekből a minták, valamint a részletes eladási feltételek egy vezetésem alatt álló minisztériumban a gazdasági főigazgató urnál, II. em. 80. ajtó, valamint a koronaadalom igazgatásának Gödöllőn a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok egy a rozsra, mint az árpára külön-külön teendők.

Budapest, 1900. szeptember hó 19-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Távolság nem akadály!

Egy mintakabát beküldése elegendő, hogy megfelelő ruhát szerezzon. Képes mértékveteli utasítás bérmentve. Meg nem felelőért a pénz visszautadatik. Rothberger Jakab, cs. és kir. udvari szállító, Budapest, IV. Váci-utca 6. Használt ruhák újra becsesítettnek és a legmagasabb árban beszámítotnak.

„A párisi világkiállításán a „grand-prix“-vel kitüntetve.”

GOLIATH MALATA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál

Ajánlják: Dr. Korányi és Dr. Kéty egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, versengőségben, emésztési zavaroknál, gyengeségben stb. külön sikerrel használhatók. Árak vidékre kőbányai vasút állomása szállításra 1 láda 30 nagy palack ... 17 K. 50 f. 1. 30 kis palack ... 13 K.

A fogazási időt is beletérve. A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bérmentes visszatérő 5 korona visszaszolgáltatnak.

Budapestben kapható minden fűszer- és csomagoló-kereskedésben és poharanként a „Guissana Automata Buffet“-be is.

Dupla malata sör és világos márciusi sör ládanként 1 koronával elősőbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak MEGRENDELÉSI HELY:

Királysöröző Budapest-Kőbánya

Hetedik évfolyam. * Hetedik évfolyam.

Beiratások Somogyi Mór tanár

Államilag képesített okleveles zenetanár, zongora művész igazgatása alatt álló magánzene

conservatoriumokban

Erzsébet-körút 44. és Károly-körút 2.

zongora, ének, hegedű

és az összes tanszakokra

auguszt. 30-tól naponta 10—1 és 3—6-ig mindkét intézet helyiségében eszközöltetnek.

Tandij: zongorára, vonós és havi 10 kor.

fixethető fúvós hangszerekre a felsőbb osztályokban havi 14 kor., énekekre havi 20 kor.

Dr. Renner vizgyógyintézete

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon.)

Az intézet 35 év óta áll fenn, most teljesen új alakítva, a legmodernebb gyógyeszközökkel szereltetett föl, főleg bejáró betegnek számára.

Alkalmazásban levő gyógyeszközök:

A tudományos vizgyógyászati összes eljárás, masszáz, villamos áramterápia (elektrolízis), ideges gyöngeségi állapotok (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció, elektromos masszáz), hűtőeszközök (Psychrophor stb.).

SZÉNSAVAS FÜRDŐK

(Szakmai eljárás, viznyalások számára). Készítés alá vétetnek. Különféle ideg- és gerincbajok, ideges gyöngeségi állapotok (állatosság, szédülés, a gyomor és belek zavarossága, idült izületi és izomszövet stb. Prospektus kívánatra. Árak mérsékeltet.

Durbints sógor

Mert mondom, ha már írtak könyvet a lóruir is, gyönyörű is, miért ne lehetne könyv a sógorokról is? Vagy má szoval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalkozik, benne van a sógor tetteinél is még más efféle keszörves történetek. Egy könyv 1 forint. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Színházak, szórakozó helyek.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1900. szeptember hó 23-án.
D. e. 10-kor munkás-előadás 50 fill. jegyekkel:
délután 4-kor (előárak) és este fél 8-kor (rendes árak)
Páris 1900-ban.
Irita Salamon Ödön.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)
Vasárnap, 1900. szeptember hó 23-án.
Délután 3 órákor, fél helyárral.
Hadjárat a békében.
Vígjáték 5 felvonásban. Írták Moser G. és Schönthan
F. Fordította E. Illés László.
Este:
A denver.
Operette 3 felvonásban. Melhac és Halévy. „Revil-
lon” című bohóza után írta Hauffner és Gencé.
Zenéjét szerzte Strauss János.
Kezdeté 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Vasárnap, 1900. szeptember hó 23-án.
Délután 4-kor fél helyárral.
Föld Irén és Péchy Aranka m. v.
Az aranyember.
Eredeti dráma 5 felvonásban. előjátékkal, 7 képben.
Irita Jókai Mór.
Este:
Kinizsi Pál,
a vázsonyi molnárlegény.
Történeti színmű, dalokkal és táncokkal. Irita Bignioné
Sipos Erzsé. Zenéjét szerz. Fodor Bernát.

EDEN Színház
Utolso előtti hét.
Vendégszercep
összjáték a
Somossy
mulatóban.
Ma este 8 órákor
ELITE-ELŐADÁS.
1/2 órákor. 8 órákor.
Az előző társaság találkozó
helye. Vasárnap két nagy
előadás. Délután népszerű
előadás. Délután népszerű
előadás. Este előadás a kör-
nyéken lévő közönség bucsújára ajánlatok.
Szellőmek és kísértetek, eredeti idézetekkel.
DON JUAN A POKOLBAN.
Lebogaré anekdó
angyalfejek.
Páris, London és
Csalágo
legszebb hőltgyei.
Az elő metamorfózis. OPERA COMIQUE.
Signorina Berteletti eredeti. Előadja a misztikus tor-
pok.
A rémes műterem.
Az illuziók palotája. THE
GHOST
CABINET.
Vígjáték komédiák. Bachu-
mnp. Kama. Souta. cse-
dai. A nemzetek zászlo-
sítanap.
PÁRATLAN SIKER!
The american Bioscop. Oriási előképek tára

11. Haggenmacher H. Sörfőzde
Palaczi Sör
Szalon Sör
Maláta Sör
Különlegesek
GYÁRI XX (TÖLTÉS)
125.000 HECTOL.
ÉRTÉKTELÉS
Magrendelési helyek: Budapest V. Kádár-utca 5.
Haggenmacher Kőbánya-Haggenmacher Budafok

HEIM-féle Meidinger-kályhák.
A feltaláló Dr. Meidinger tanár úr által kizárólag jogosított
HEIM-H., Budapest és Bécs
cs. és kir. udvari szállító.
Legjobb hűtő cs. és kir. biz. szab.
KÁLYHÁINK
eredeti minőségben csak
gyári rakta-
runkban
BUDAPESTEN, THONET-udvarban kaphatók.
Ajánljuk továbbá a mi
„HESTIA” Heim-féle tartós tűzi szabályozható, vent-
ilációs kályhánkat kettős köpenyvel.
Heim-féle tartós tűzi fűtőeszköz kandelákokat.
Központi légfűtést egész épületek számára.
Szárító-készülékek ipar- és gazdasági célokra.
Prospektusok és árjegyzékek ingyen.

Vegyen iskola

5 frttól
kezdve tiszta gyors-
szövegtől Kohn Heil-
mann és fia az „Angol
szabóhoz” címzett
legnagyobb férfi és
gyermekruha áruházá-
ban Budapest, Károly-
kört 12.

Előleges jelentés!
WULFF CIRCUS az állatkertben.
Nemzetközi
**birok-
verseny**
a budapesti
5000 koronás nagy díjért.
A versenyek kezdete
szeptember hó 29-én szombaton.
Oriási sikerrel megtartva eddig Párisban
(Folies Bergeres és Casino), — Berlinben
(Wintergarten), — Bécsben (Busch Circus),
Hamburgban (Circus).
Huszonkét világhírű birkozó.
Többek közt:
Paul Pons, Kara Ahmed, Georg Mackenschmidt,
Dirk van der Berg, August Robinetti, Michael
Hütler stb. stb.

Lukács-Schuk Anna
zongora-iskolája
Budapest, VIII., József-körút 36. (lift)
Rendszeres kéz- és ujjgymnasz-
tikával egybekötött, legjobbnak
bevált tan módszer.
Tanítványok felvétele, naponként
11-16 óráig.

Zsebórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
órás- és ékszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
Videkre árjegyzék bérmentve.

„Józsefvárosi Szőnyegház”
Kerepesi-ut 39. (Adria szálloda
mellett.)
Nagy választék szőnyegekben, asz-
tal-, ágy- és flanel-terítőben,
utazó-takaróknak, valamint függő-
nyók és pokrócokban.
Linoeum és viaszkosvászon különlegességek.
Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek és az
esetleg nem tetsző árak kicseréltetnek.

!! Magyar tollal írjon minden magyar ember!!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acélírótoll és tollszár
gyáranak kitérő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmúlhatatlanok
és jóságuknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen
versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 554 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám,
450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.

— Minden papírkereskedésben kapható. —

KI AKAR = egyéves önkéntes = LENNI?

Mindazon ifiak, kik az előtti iskolákat nem vé-
geztek, előkészítőkre és foglalkozásokra való
tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkén-
tes jogot. Aki már sor alatt állott, ekkor Szüle-
tési év közlendő.

Prospektus ingyen és bérmentve küld
LICHTBLAU ALBERT
a katonai előkészítő tanf. igazgatója Debrecenben.
Ta-b rutiság: eddig DRAUGENTZ JÁNOS m. kir. hon-
védeznemes ny. és MAYER ADOLF cs. és kir. őrnagy
ny. Feljegyző: a nm. vallás- és közokt. ügyi m. kir.
minisztérium megbízásából a tank. kir. főigazgató.

**Arany-
és ezüst eladás.** Al-
kalmi nászajándékok,
13 latos ezüst evőesze-
lek 12 személyre 140 frt,
6 személyre 65 frttól kezdve
és foljebb. Mindennemű
finom ezüsttárgyak barok
és francia stílusban. Nagy
raktár arany férfilán-
cokból, masszív arany-
gyűrűk 6 frt 40 kr., arany
férfi órák 12 frt, arany
női órák 9 frttől kezdve,
12 darab masszív evő-
eszköz 6 frt 50 kr. Ve-
szünk zálogházi cédulákat.
Képes árjegyzéket bér-
mentve és ingyen. Grün-
berg Armin Béla örökösai
Budapest, Városház-tér
9., I. em. 23., új szám
Váci-utca 30.

Kőbányai Polgári Serfőző RÉSZV. TÁRS.

Páris 1900: Grand Prix. Budapest 1896: Diszoklevél.

Árleszállítás!

Az általunk forgalomba hozott Szt.-István védjegyű

nagymérvű fogyasztást nyervén, azon kellemes hely-
zetbe jutottunk, hogy ezen sörkülönlegességünk által
leszállíthatjuk, miáltal elérni kívánjuk azt, hogy ezen
kiváló gyártmányunkat a legszélesebb körök részére
is hozzáférhetővé tegyük.

Budapesti leszállított árak: egy nagy palack (palack nél-
kül) 10, egy kis palack 30 fillér.

Videkre a kőbányai vasúthoz szállítva: egy rekesz
30 nagy palackkal 12 korona, beütő a rekeszt és palackokért
6 korona 60 fillér, összesen 18 korona 60 fillér; — egy rek.sz
30 kis palackkal 9 korona, beütő 6 korona, összesen 15 korona.
A betöltő teljes összegben visszatér, ha a rekesz és palackok
3 ónapon belül jó karban és fuvarmentesen címünkre vissza-
érkeznek.

Ajánlja: Angyán, Elischer, Herczel, Kéll, Korányi,
Laufmayer és Liebmann egyetemi tanár urak által.
Hatásos szer verszegénység, idegesség, emésztési
zavarok, almatlanság és gyöngeség ellen, továbbá
ajánlja van lábbadozóknak és különösen szoptató
nőknek.

Ezen sör hónapokig eltartható.

Kapható Budapestben minden fűszer- és esemege-üz-
letben. A vidékre nézte megrendelendő közvetlen a
sörtőzdelni vagy annak vidéki raktárainál.

Egyesrészint ajánljuk külön palackosainkat: Polgársör,
Királysör, Szent-Istvánsör és Barát-Malátasör.

Békess László. *A tejgazdaság és szőlőskertés.* 202 képpel. Vászonba kötve . . . kor. 4—

GROKUTYI FERENC és KÖRÖSCI TIVADAR. *A fák alak- és fejlődéstana.* 1. rész. Képekkel . . . kor. 2—

GOTTHARD SÁNDOR. *A városi hulladékok értékesítése és a komposztálás.* 35 képpel és egy táblával . . . kor. 2-80

GOTTHARD S. *A Thomas-salak, mint a legokosabb foszfortrágya* . . . kor. 1-20

HANKÓ VILMOS. *Házi hincstár.* Sok száz titkos szer leírása. Fűzve kötve . . . kor. 2-40

HENSCH ÁRPÁD. *Az okserű talajművelés elmélete és gyakorlata.* 117 rajzzal . . . kor. 8—

JABLONOWSKY JÓZSEF. *A szőlő betegségei és ellenségei.* Három színes, egy fekete táblával és 76 rajzzal. Vásznonba kötve . . . kor. 4—

NEISZER GYÖRGY. *Méhészeti tanácsadó.* Elméleti és tapasztalati útmutató a méhek észszerű és jövedelmező tenyésztésére . . . kor. 2—

ÖRMÁNDY MIKLÓS. *A dohány.* Képekkel . . . kor. 2—

PETROVICS ISTVÁN. *A homoki szőlők telepítése és művelése.* 12 képpel. Vásznonkötésben . . . kor. 3-40

RUPFY K. PÁL. *A sertés fajtása és hizlalása.* Gazdák és hizlálók használatára . . . kor. 2—

SEALAY JÁNOS. *A seprőcirkok termelése* . . . kor. 1-60

Csaláthalatlan önszámláló könyve. Gazdák, iparosok stb. számára . . . kor. —80

Mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló törvény . . . kor. 1—

Mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló rendeletek. . . kor. 1-60

A munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló törvény . . . kor. —60

Életbeléptetési és végrehajtási rendeletek hozzá . . . kor. —60

Állategészségügyi törvény — 80

Dohányipari törvény — 50

Halászati törvény . . . — 60

MEGJELENTEK ÉS KAPHATÓK

LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVKERESKEDÉSÉNEK KIADÓHIVATALÁBAN

0000 BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 21. 0000

Minden szó egyszeri beiktatása
nappalra betűkből 4 fill. Vasta-
gabb betűkből 6 fillér.

APRÓ HIRDETESEK

A hirdetések díjmentesen ad-
világosítás a kiadónál: József-
kört 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadónál mindig közölni kell.

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

**Hirdessen
mindenki
mindent.**

Apró hirdetések
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Breuer nővérek
dohányüzeméje,
Teréz-kört 54. szám alatt.

Engelmann Mór
gyorsírónyomda,
IV. ker., Kalvin-tér 2. szám.

Franka Pál
könyvkereskedése,
IV. ker., Csáky-telep palota.
(Kossuth Lajos-utca, Kily-ker,
Kossuth-utca sarkán).

Jambrikovits
dohányüzeméje,
erep-utca 10. (Takarékp. épület).

Eckstein Bernát
hirdetési iroda,
V. ker., Fűrdő-utca 4. szám.

Fischer J. D.
hirdetési iroda,
IV. ker., Zalka-utca 7. szám.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda,
IV. ker., Váci-utca 9. szám.

Haasenstein & Vogler
hirdetési iroda,
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula
hirdetési iroda,
VII. ker., Erzsébet-kört 14.

Messe Rudolf
hirdetési iroda,
VII. ker., Károly-kört 9. sz.

Mezei Antal
hirdetési iroda,
V. ker., Glázió-telep (Házi-palota).

Schwarz József
hirdetési iroda,
V. ker., Marokkó-utca 4. sz.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda,
IV. ker., Szerviz-utca 2. szám.

Sikrány Samu
hirdetési iroda,
Budapesti, Váci-kört 38.

Kernberg Rozália
dohányüzeméje,
VIII. ker., Múzeum-kört 18. sz.

Trj. Nagel Ottó
könyvkereskedése,
Múzeum-kört 2. sz. (Venezia-
stílusú házban).

Nemetsek A. J.
újság-árus,
Petőfi-tér 3. szám.

Rohozsár Póna
dohányüzeméje,
Andrássy-utca 48. szám.

Szántó Mór
hirdetési iroda,
IV. ker., Kossuth-utca 14. szám.

Sopronyi V.
dohányüzeméje,
VIII. ker., Kerepesi-utca 1. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése,
II. ker., Fő-utca 2. szám alatt.

Zsiper és Kónig
könyvkereskedése,
Andrássy-utca 1. szám alatt.

Benda Józsefné
Andrássy-utca 59.

Blockner J.
hirdetési iroda,
IV. ker., Sütő-utca 6. szám.

Deutsch Miksáné
Andrássy-utca 31.

Weitzenfeld Jakab
Király-utca 1.

Goldruber Mór
könyvkereskedése,
Buda II. Fő-utca 17. szám.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Vasvári.
Mert nem ír? Mindannyian várom
levélét a kiadónál. Ha oda
nem akar, írjon új címetre. Ne
hagyni a kiadónál. Irjok.
Ezer esztendő. Válasz. 7314

Hölgyek ügyel-
mél! Protokoll, vagy páncél
melyik lögy segítsen válni
Állásukhoz egy 23 éves erőteljes,
csinos nemes családból származó
ifjút. Megkereskedése Bpest,
Szerecsen-utca. Ültetési-
V. címre intenzívnek. Hódolat
és hála. 7319

Házasságokat
előzők össekötéséimél
főre legmagasabb titoktartás
mellett esküvők. Lovász Si-
mony Iza Budapest VII. Klau-
zál-utca 6. szám földsz. 2. 7317

Kis hámis 113.
Nem tudom hárt időm. II. előtti
lehetőség, hanem kérem b. so-
rat, hogy a jövő héten 7 után
hol találkozhassunk.

A „Két Béla“
ajánlati elfogadom, ha ő írja
az első levelet. „Barna“ címen
és e lapban jelzik a levelet. 7320

Barátságosan.
Honka kérdi miért nem jön be
szobájába, annál a bizonyos
fordulattal. Szeretnék beszélni.
7316

Kereslet.
Szegheőné S. Lujza
BUDAPEST,
VI. Dessewffy-utca 22.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Apró hirdetések
Minden apró hirdetés, melyet
10 fillérbe adunk, azonnal meg-
jelenik a naplónkban. Ha azonban
még nem jelent meg a hirdetés,
azért nem a naplónkban, hanem
a Budapesti Naplóban.

Házjegyzet
tanone, erős tanulatlan, zene-
lő képességű, azonnal felvételi.
Kunossy nyomda Teréz-kört 38. szám.

Nyomdász
tanone, erős tanulatlan, zene-
lő képességű, azonnal felvételi.
Kunossy nyomda Teréz-kört 38. szám.

KINÁLAT.
Balaton-Almádi-1
szőlőtelepének finom csomog-
szőlő szőlőtelepének szőlőtelepének
3 kgr-ban 1 frt 80 krt birt.
V. címre intenzívnek. Hódolat
és hála. 7319

Dame française
diplomés cherehe leons dan
tanulni. distingguet. Adressa
Hernád-utca 30. II. és 26. porte.
3105

Egy csak kis
ideig használt, csinos boltba-
rendezésű eladó Braun Ádám
Borsod-Keresztessen. 8164

Teljes ellátást
kaphat 2-3 intelligens fiatal
embernek a fővárosban. Kerepesi-
utca 12. II. 16. 3096

Jósnó
lakik József-kört 17. 1/2 em. 6.
található a e. 9-10-10 este 6-ig.
7318

Egy használt
de jó karban lévő polirozott
szobaborderes ócska azonnal eladó.
Cim a kiadónál. 3113

Pénztárnoknőnek
vagy elárulástól ajánlunk
egy szolid útlevelet egy fiatal
asszonny. Cim: Szondi-ut. 87B.
II. em. 6. 7375

Pénzkezelő
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

12 frtől 15 frt
készenléti munkát nyújtunk
szombat, vasárnap, ünnepnap
közé 2-5-ig ügyünk iródnál.
Guttman, Kerepesi-utca 16. II.

12 frtől 15 frt
készenléti munkát nyújtunk
szombat, vasárnap, ünnepnap
közé 2-5-ig ügyünk iródnál.
Guttman, Kerepesi-utca 16. II.

OKI tanítóné
elemi és polgári iskolai tanít-
óné, valamint szorgalmas tanít-
óné, azonnal felvételi. Kerepesi-
utca 12. II. 16. 3096

Butorozott szoba
szep butorozva, egy utcai
egy udvari szoba 2-2 ut
rezervé, fűtőszoba használati
intelligens családunk kénye-
József-kört 69. III-ik udvar
földsz. 6. 3106

OKI tanítóné
elemi és polgári iskolai tanít-
óné, valamint szorgalmas tanít-
óné, azonnal felvételi. Kerepesi-
utca 12. II. 16. 3096

Butorozott szoba
szep butorozva, egy utcai
egy udvari szoba 2-2 ut
rezervé, fűtőszoba használati
intelligens családunk kénye-
József-kört 69. III-ik udvar
földsz. 6. 3106

OKI tanítóné
elemi és polgári iskolai tanít-
óné, valamint szorgalmas tanít-
óné, azonnal felvételi. Kerepesi-
utca 12. II. 16. 3096

Butorozott szoba
szep butorozva, egy utcai
egy udvari szoba 2-2 ut
rezervé, fűtőszoba használati
intelligens családunk kénye-
József-kört 69. III-ik udvar
földsz. 6. 3106

OKI tanítóné
elemi és polgári iskolai tanít-
óné, valamint szorgalmas tanít-
óné, azonnal felvételi. Kerepesi-
utca 12. II. 16. 3096

Butorozott szoba
szep butorozva, egy utcai
egy udvari szoba 2-2 ut
rezervé, fűtőszoba használati
intelligens családunk kénye-
József-kört 69. III-ik udvar
földsz. 6. 3106

OKI tanítóné
elemi és polgári iskolai tanít-
óné, valamint szorgalmas tanít-
óné, azonnal felvételi. Kerepesi-
utca 12. II. 16. 3096

Butorozott szoba
szep butorozva, egy utcai
egy udvari szoba 2-2 ut
rezervé, fűtőszoba használati
intelligens családunk kénye-
József-kört 69. III-ik udvar
földsz. 6. 3106

OKI tanítóné
elemi és polgári iskolai tanít-
óné, valamint szorgalmas tanít-
óné, azonnal felvételi. Kerepesi-
utca 12. II. 16. 3096

Butorozott szoba
szep butorozva, egy utcai
egy udvari szoba 2-2 ut
rezervé, fűtőszoba használati
intelligens családunk kénye-
József-kört 69. III-ik udvar
földsz. 6. 3106

OKI tanítóné
elemi és polgári iskolai tanít-
óné, valamint szorgalmas tanít-
óné, azonnal felvételi. Kerepesi-
utca 12. II. 16. 3096

Butorozott szoba
szep butorozva, egy utcai
egy udvari szoba 2-2 ut
rezervé, fűtőszoba használati
intelligens családunk kénye-
József-kört 69. III-ik udvar
földsz. 6. 3106

OKI tanítóné
elemi és polgári iskolai tanít-
óné, valamint szorgalmas tanít-
óné, azonnal felvételi. Kerepesi-
utca 12. II. 16. 3096

Butorozott szoba
szep butorozva, egy utcai
egy udvari szoba 2-2 ut
rezervé, fűtőszoba használati
intelligens családunk kénye-
József-kört 69. III-ik udvar
földsz. 6. 3106

OKI tanítóné
elemi és polgári iskolai tanít-
óné, valamint szorgalmas tanít-
óné, azonnal felvételi. Kerepesi-
utca 12. II. 16. 3096

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Mérték szerint
kiszámlázott iratokban és er-
dei nyugalma mellett még a
kisebbségi népekben lehet fol-
adni.

Zongoratanárnő.<